

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, november 17-én.

317. szám.

Mesgyn.

Névszerinti szavazással, ahogy kezdődött, bevégeződik holnap az obstrukció. De nem szabad bucsuztatni, mert megfrissülve két ki holnapután az ellenzéki habokból. De azon a keskeny mesgyn, amelyik a két obstrukció közt húzódik, érdemes egy pillanatra megállni.

Tanulságokból valami sok virágot nem igen fogunk itt szedhetni. Hogy nálunk minden parlamenti küzdelem személyes hajszákba és lovagias ügyekbe megy át, az nem új dolog. Pedig egyéb szembeötlő tanulsággal nem igen szolgál az obstrukció harmincz napja. Csak az az egy rémlik egészen új jelenségnek, amit ma a miniszterelnök a vita legvégén kiszakított a végtelen beszélgetésekből, hogy az ellenzék most nagyon könnyedén dobálódzik az alkotmánynyal és a parlamentárizmussal. Mintha az olyan semmi-jószág volna, amiért ugyan nem érdemes résen lenni. Az ellenzék azonban rettenetes haraggal utasította el magától ezt a vádat, sőt öt percig a legnagyobb viharral kiállította, hogy ez rágalom, de csak úgy van az. Mert nagyon megromolhatott már az ellenzék memóriája, ha egy-két napra sem tud többé visszaemlékezni. Akkor ugyanis még tapsolt is, amikor például Hock János így szólott:

— Alkotmánylevelünket inkább egy királyi oroszán tépje szét, semhogy háromszáz éhes egér rágja össze.

És az újságból is gyönyörködve olvasva az ellenzék, amit Bartha Miklós írt:

— Ha szanaszét gurul a képviselőház minden tégladarabja és légberöpi ez a parlamenti rendszer, hát akkor sem adunk indemnitást.

Látnivaló tehát, hogy a miniszterelnök jó szemmel látta ki az obstrukció legveszedelmesebb szimptomáját és teljes joggal hivatkozott rá, hogy az ellenzék egy kicsit könnyedén hajigálódzik ennek a nemzetnek legszentebb kincsével. A két obstrukció mesgijén, ahol hiába hangoznék a figyelmeztetés, hogy az ellenzék ne vigye át a második harcra is az ő csuf fegyvereit, az a kérés még sem lehet fölösleges, hogy legalább ebben az irányban türtöztesse magát. Körülbelül igaza van ugyan a miniszterelnöknek, amikor a személyes hajszában már az alkotmány veszedelmét is látja, de tegyük fel, hogy ebben van egy kis túlzás. Az alkotmányt nem egy ember tartja, mint Atlasz az eget és személyes hajszája esetleg csak egy embert dönthet el, nem mindjárt az alkotmányt. De ha a hajszában az alkotmányt is könnyelműen veszik, az igenis veszedelem, s akkor oda kell kiállni az ellenzéknek, hogy neki legjobb esetben is csak kormányok bukztatására van a választóktól mandátuma, ellenben az alkotmányt mindnyájunkkal együtt illik féltetni. Akármilyen szabadjára is hagyja tehát az ellenzék szenvedélyét, olyankor mégis fékeznie kell magát, mikor az alkotmányról beszél.

Most pedig, az első obstrukció során ugyanis nem vigyázott magára. Ugy tett az alkotmánynyal, mint szokás az

egészséggel. Kevésre vette, mert megvan. Pedig kétségtelen s épen a mai felháborodás mutatta, hogy nyomban azt tenné első helyre, mihelyt arról lehetne szó, hogy el is vesztheti. S ez az egyetlen, ami vigasztaló az egész dologban. Mert azt bizonyítja, hogy az ellenzék nem cselekedett és nem beszélt tudatosan, hanem úgy ragadta el a frázis paripája. A sok nagy szó közt a legnagyobbat is kimondta s meg sem mérlegelte a szavak jelentőségét. A miniszterelnök is így fogta fel a veszedelmes szimptomát, de tőle még az enyhítő körülmény fölemlítését is rossz néven vette az ellenzék. Pedig a miniszterelnök egész bátran hivatkozhatott volna magára az el nem tagadható jelenségre és minden fentartás nélkül mutathatott volna rá, hogy az utolsó harmincz napon az ellenzék igenis az alkotmány pilléreit döntögette vakságában. Mert valójában még a vakság és a szenvedélyek túlházbása sem mentheti azt a hibát, hogy egy szép frázis kedvéért az ellenzék legjobbjai is olyan hitet plántálnak a nép szívébe, mintha az alkotmánynyal nem is valami sokat veszítene.

Ez a nemzet nem olyan könnyen nyerte vissza alkotmányát, hogy szép szavak kedvéért könnyen vehesse ezután. Szomorú napok előzték meg az alkotmányosságot s akkor ugyan mind egy volt a nemzetnek az oroszán és az egér. Nem azon tűnődött, hogy melyiktől hagyná szívesebben széttepetni, hanem minden gondja azon volt, hogy meg legyen és senki fogára ne juthasson. S még azok is, akik szívük legmé-

Sok a jóból.

Írta: Csehov Antal.

Glyeb Gavrilovics Szmirnov földmérő Gailuski állomáson leszállt a vonatról. A pusztaig, ahova igyekezett, negyven verszt utja volt még, amelyet kocsin kellett megtennie.

— Mondja, kérem, kérdezte a földmérő az állomáson levő esendőtől, hol kaphat itt az ember postalovakat?

— Lovakat? Száz versztnyi kerületben még egy okos kutyát sem lát itt és postalovakat akar? . . . Hova szándékozik?

— Gyevkinóba, Hochotov tábornokhoz.

— Akkor hát . . . (itt ásitott egyet a esendőr) menjen az állomás mögé. Az udvaron áll néhány parasztszekér. Próbáljon szerencsét. Hátha elviszik?

A földmérő sóhajtott és megkerülvén az épületet, az udvarra ment. Néhány rozszant kocsi állott ott gazdátlanul. Hosszas keresés után végre sikerült neki az egyiknek a gazdájára ráakadni. Egy nagy pofacsontu, durcás és rücskös arcú paraszt volt.

— Az ördögbe is, szólt bosszusan Glyeb Gavrilovics, miközben fölzállott, micsoda szerked van neked? Az ember azt se tudja, hogy hol van elől, hol van hátul!

— Minek is azt tudni? Ahol a ló farka van, ott a kocsi eleje, ahol az uraság ül, az a hátulja.

A ló nem volt vén, de roppant sovány. Lábai görbék, a fülei meg, hogy is mondjam, kicsipkézettek. Mikor a paraszt először vágott rajta végig az ostorával, megrázta a fejét; mikor még egyszer ráhuzott és káromkodott, akkor megmozdult kicsit a kocsi és úgy remegett, mintha a hideg rázná. A harmadik ütés után megmozdult, a negyedik után megindult.

— Így lesz ez az egész uton? kérdezte a földmérő és csodálkozott az orosz kocsisok kiváló tehetségén, hogy a csigalépésben való haladást örületes hűhóval tudják megtenni.

— Majd csak oda érünk! vigasztalta Glyeb Gavrilovicsot a kocsis. Ilyen szép, fiatal pejmenél . . . Ha belemelegedik a futásba, alig lehet visszatartani. No—o—o, átkozott! . . .

Mire a kocsi az állomás környékét elhagyta, már leáldozott a nap. Az uttól jobbra sötét, keményre fagyott síkság terült el, amelynek se határa, se vége. Ha valaki nekivágott volna, Isten tudja, hova jut. A látóhatáron, ahol a föld az éggel összeolvadt, lassan és nagy hidegséget hozva köszöntött be az őszi est. Baloldalon határozatlan tárgyak sötétlettek a szürkéségben. Falu volt-e, vagy csak tavalyról ottmaradt szénakazlak? Azt a sötétben nem lehetett megállapítani. Hogy előtte mi volt, azt egyáltalán nem láthatta Glyeb Gavrilovics, mert a kocsis széles háta mindent eltakart előle, ami abban az irányban volt . . .

A tájra mélységes csönd és kemény hideg borult.

— Micsoda vad vidék ez! — gondolta a földmérő és fölhajtotta bundája gallérját. Se házak, se majorságok. Ha valakit megtámadnak és kirabolnak itt, ágyuval is lövöldözhet, még sem jön a segítségére senki. A kocsis ábrázata sem nagyon bizalomkeltő. Milyen háta van! Az ilyen embernek egy szelid nyomást kell tenni egy maganfajta legényre, aztán még bucsut se mondhat a világnak. Vége. Roppantul gyanus ez az ember!

— Mondd, drágám, szólt a földmérő, hogy hívjak?

— Engem? Klim vagyok.

— Hallod-e, Klim: micsoda állapotok vannak erre tífélétek? Nem veszedelmes az ut? Előfordul itt-ott valami?

— Óh, Isten mentsen! ki tenne ilyesmit?

— Hát . . . akkor jól van. Hanem én minden eshetőségére számítva, három revolvert hoztam magammal, fülentett Glyeb Gavrilovics. A revolver, az nem játékszer. ám! Tíz rablót is el lehet vele küldeni a másvilágra! Akár egy legyet.

Egészen besötétedett. A kocsi nyirkogott egyet, aztán nagyot zökkent és végül letért az utról, jobbra.

— Hová, hajthat? kérdezte magától a földmérő. Az egész uton egyenesen mentünk s most egyszerre jobbra fordul. Még utóbb

lyén tovább buslakodtak, vigasztalást merítettek belőle, hogy legalább az alkotmánylevel megvan. Mi okosság volna tehát az olyan munkában, mely a nemzetet lassankint rászoktatná, hogy egyes kormányokért, amelyek talán vétenek itt-ott az igazság ellen, magát az alkotmányt se vegye többé szentségnek? Itt az első csöpp is veszedelmet rejt magában s aki ráadná magát, valahol a nemzetben már föl is fedezhetné, hogy az alkotmányhoz való csüggés egy kicsit meglazult. Hogy ezt a mai kormányzati rendszer is okozhatta, az mesebeszéd. Mentől rosszabb rendszer alatt nyög a nép, annál hevesebben lángol fel benne az alkotmányosság szeretete. De a szép frázisok, a melleslegesen és öntudatlanul kiszórt nagy szavak igenis sok embert megmélte-lyezhetnek.

A megyén tehát elkél a figyelmeztetés, hogy a második obstrukció során legalább az alkotmányosságról ne essék több ledér szó. Csuf hálálanság volna ez azért, hogy a fa árnyékkal szolgál még a favágónak is, aki fejszét emel a törzse ellen, egyszer csak a fa is ledőlhet. S az alkotmány se nyújthat a nemzetnek védő árnyékot, ha nagyon is felülkerekednek a — favágók . . .

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A pártkörökből. Az országgyűlési szabadelvű párt holnap, csütörtökön este hét órákor ülést tart. Tárgya: az indemnitásról szóló törvényjavaslat. Az értekezlet iránt a pártban nagy az érdeklődés.

A függetlenségi párt holnap este tartandó értekezletét politikai körökben általános érdeklődéssel várják, mert a holnapi konferencián fognak dönteni az Eötvös-Olay ismeretes nyilatkozatai felett. A holnapi konferencián még Kossuth Ferenc fog elnökölni s csak azután fog Nápolyha utazni.

A nemzeti párt e hónap 18-án, pénteken délután öt órákor értekezletet tart Horánszky Nándor elnöklése mellett.

A néppárt holnap este hat órákor fog az

indemnity-javaslatával szemben követendő magatartása dolgában határozni. Erre az értekezletre a fővárostól távollevő tagokat, köztük gróf Zichy Nándort is táviratilag meghívták, mert a pártvezér véleményére is súlyt fektetnek ebben a kérdésben.

A kvóta. Az osztrák kvóta-küldöttség ma ülést tartott, amelyen az előadó indítványára elhalasztotta, hogy a magyar nuncziumra elutasító választ ad. Tudósítónk az ülésről a következőket jelenti:

Az osztrák kvótaküldöttség ma este hét órákor ülést tartott gróf Schönborn elnöklése alatt. Az ülésen jelen voltak gróf Thun és dr. Kaizl miniszterek.

Beer udvari tanácsos jelentést tett a két hetes-bizottság budapesti tárgyalásainak eredményéről. Az osztrák kvótaküldöttség számításából világossá válik, — ugymond Beer — hogy praecipuum nélkül 38.6 százalékos és praecipuummal együtt 38.9 százalékos magyar kvóta teljesen jogosult. Szerinte még a magyar tabellák szerint is jogosult legalább egy 34.5 százalékos magyar kvóta. Ezek után kijelenti Beer udvari tanácsos, hogy a magyar nuncziumra feltétlenül elutasító választ kell adni, még pedig első sorban azért, mert a magyar kvótaküldöttség az osztrák küldöttség ajánlatát egyszerűen elfogadhatatlannak jelentette ki.

Ezek után Beer előterjesztette a viszonzás tervezetét. Ebben az osztrák küldöttség tudatja a magyarral, hogy legnagyobb sajnálatára konstataálnia kell a két kvótaküldöttség tárgyalásainak eredménytelenségét.

A tervezetet, amely éles hangon polemizál a magyar nuncziummal, néhány apróbb változtatással elfogadják.

Az osztrák kvótaküldöttség a jövő héten újra ülést tart, amelyen meg fogja állapítani annak a jelentésnek a szövegét, amelyet a kvótatárgyalásokról a képviselőházhoz intéz.

Az obstrukció ellen. Szolnokról táviratozzák nekünk: Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatóságának a mai napon Almásy Géza főispán elnöklése mellett tartott közgyűlése az ellenzéki pártok obstrukcióját kárhóztatta és elítélte. Horthy István, a szabadelvű párt vezére, Kiss Ferenc

és Márkus József országgyűlési képviselők és dr. Moczar Lajos felszólalása után Csongrúd vármegye általát pártolva, nagy lelkesedéssel fogadta el a közgyűlés az állandó választmányának, dr. Benko Albert főjegyző által feljavított felirati javaslatot, melyben felkéri a képviselőházat, hogy tekintettel hazánk alkotmányos és anyagi érdekeire, a törvényhozás rendezés és alkotmányos tárgyalásainak helyreállítására és biztosítására iránt tegye meg a szükséges lépéseket. A javaslat ellen dr. Tóth János, Madarász Imre és Pap Elek ellenzéki képviselők szólaltak fel, azonban az ellenzék a legnagyobb erőfeszítés mellett sem volt képes a felirat mellett beadott 184 szavazattal szemben 51 szavazattal többet összehozni.

Szegedről táviratozza tudósítónk: Szeged város törvényhatósága mai közgyűlésében erősen tiltakozott az obstrukció ellen, úmbár az ellenzék, Polczner Jenő országgyűlési képviselővel élükön, mindent elkövettek, hogy a tiltakozás erejét gyöngyűsék, de nagy kudarcot vallottak, mert főobstrukciójuk dacára a közgyűlés 97 szavazattal 42 ellenében határozatilag kijelentette, hogy a parlament obstrukcióját az országra és a parlamentárizmusra károsnak és veszélyosnek tartja. Együttal felirati kérés intézését határozta el a képviselőházhoz a végett, hogy tanácskozásainak nyugodt rendjét állítsa helyre, azt jövőre is biztosítani és az előterjesztett javaslatok sürgős letárgyalásáról gondoskodni iparkodjék. A közgyűlés az ellenzék erőlködése miatt este nyolczkor végződött.

Krieghammer, a glosszátor.

(A Hentzi-szobor ügye.)

A császári és királyi negyedik hadtest parancsnoka, herceg Lobkovitz Rudolf tábornagy ma a következő hadtestparancsot intézte a parancsnoksága alatt álló összes csapatokhoz:

Budapest, november 16-án 1896. 1802. elnöki szám.

A birodalmi hadügyminiszternek személyemhez intézett e hónap 10-éről kelt 5526. eln. számú intézvényét az alábbiakban az összes alárendelt tisztekkel és katonákkal való haladéktalan közlés végett egész terjedelmében tudomásul adom:

Van szerencsém hercegségednek a hozzá intézett következő legfelsőbb parancsiratot tudomásul adni.

„Mivel a budapesti Szent György-tér szabályozásának — amely téren áll az az

valami hozóba hajtát és . . . és . . . Elég-szer megtörtént már.

— Hallod-e, szolt a kocsisnak, te azt mondog, hogy ez a vidék nem veszedelmes? Kár, valóban nagyon sajnálom . . . Szeretek rablókkal viaskodni . . . Külsőre nézve sovány és gyöngö vagyok, de erőm, az van bőven, akár egy bikának . . . Egyszer megtámadott három utonálló. Érted? Az egyiket meglegyintettem és azt se mondta, hogy „jőzszakát!” csak kimult. A másik kettőt meg Szibériába küldtettem. Magam sem tudom, hogy mitől van akkora erőm. Félkézzel megragadok egy olyan fickót, amilyen például te vagy és . . . és vége van.

Klim visszafordult és miután jól megnézte a földmérő arcát, a lovak közé csapott.

— Ugy van, kedvesem — folytatta Glyeb Gavrilovics — az Isten őrizzen meg mindenkint attól, hogy a kezeim közé kerüljön, mert nem csak, hogy egy csontja sem marad épen, hanem még a hírság elé is kerül. Én minden bírót és rendőrfőnököt ismerek. Számottevő hivatalos személyiség vagyok. Most például, látod, itt utazom, de a felsőbbség azért tudja, hogy hol vagyok és őriztet, hogy semmi bajom se essék . . . Az egész uton mindenféle vannak esendőrök felállítva, akik rám vigyáznak. Csak nem látnakod őket, mert elrejtőztek. Hé—ó—ó! — ordított hirtelen a földmérő — hová hajtatsz? Hová jutottunk?

— Hát nem látja? — szolt a paraszt izgatottan. — Az erdőben vagyunk.

— Mindenesetre az erdőben — gondolta Glyeb Gavrilovics — de hogyan megijedtem! Elég ostobaság volt; nem szabad félelmemet elárulnom. Már észrevette, hogy aggódom. Miért fordul meg olyan gyakran? Miért néz rám annyiszor? . . . Okvetetlen tőri valamiben a fejét. Kezdetben csak úgy sétáltatta a gebéjét, most meg olyan örülten hajtát, mint egy . . . Hallod-e, Klim! Miért hajszolod annyira azt a lovat?

— Nem hajszolom én! Csak úgy magától jött bele a futásba. Ha egyszer megindult, nincs rá mód, hogy megfékezhesse az ember . . . Azt hiszem, ő maga sem szereti, hogy ilyen szokása van.

— Hazudsz, barátom! Tudom én, hogy hazudsz! De nagyon tanácsolom, hogy ne hajtass ilyen sebessen. Fékezd meg a lovat . . . hallod? . . . fekezd meg! . . .

— Minek?

— Azért . . . mert az állomásról négy barátom igyekszik utánam. Találkoznom kell velük. Megbeszéltek, hogy itt az erdőben megtaláljuk egymást . . . Az ő társaságukban kellemesebb lesz az utazás. Mind erős tagbaszakadt fiúk . . . Valamennyien el vannak látva pisztolyokkal . . . Mit forgolódsz mindig, mint a ló a taposó-malomban? Mi? Engem, barátom, engem ne nézegess. Rajtam nincsen semmi érdekesség. Legföljebb a pisztolyaim . . . Jó, ha épen azt akarod, hát előszedem és megmutatom . . .

A földmérő úgy lett, mintha a pisztolyait keresné s ebben a pillanatban olyasmir történt, amire nagy félelmében gondolni sem mert: Klim leugrott a kocsirol és hanyatt-homlok rohant be az erdő sűrűjébe.

— Segítség! ordított a paraszt, segítség! Atkozott gazember, vidd el a lovaimat, csak ne bánt! Segítség!

Glyeb Gavrilovics sebessen kopogó, távolodó lépés zaját hallotta és egy szétrnyitott bokor zörrenését, aztán csöndes lett minden.

A földmérő, aki ilyen folytatásra nem számított, megállította a lovat, kényelmesebben helyezkedett el a kocsiiban és gondolkodni kezdett.

— Elszaladt, megijedt a szamar . . . Már most mihez fogjak? Egyedül nem mehetnek tovább, mert nem ismerem az utat, de még azt is gondolhatnák, hogy loptam a lovakat . . . Mit tegyek tehát?

— Klim! Klim! kiáltott a földmérő kétségbeesetten.

— Klim! felelt a visszhang.

Az a gondolat, hogy esetleg az egész éjszakát a dermesztő hidegben és a vad erdőben kell töltenie, ahol folyton a farkasok üvöltését hallja, megborzongatta Glyeb Gavrilovics hátát.

— Klim, kedves Klim! kiáltott, hol vagy? Gyere ide, édes Klim!

Vagy két óra hosszat kiabált így a földmérő. Már egészen berekedt és kezdett bele-

emléknü, melyet én a vár védelménél el-
esett katonáknak emeltem — már leg-
közelebb, tehát sokkal előbb kell megkez-
dődnie, mint akkor, midőn majd néhai Er-
zsébet császárné és királyné ő felségének
budapesti szobra kívánságom szerint ugyan-
ezen helyen fölláttatni fog, az említett har-
czos-émlék kegyeletes jelentőségének meg-
ővása végett rendelem, hogy:

A harcros-émlék a budapesti gyalogsági
hadapródiskola kertjébe vitetendő és méltó
újjaalakítás mellett ismét, és pedig olykép
állítandó föl, hogy egy sírbolt fölött álljon,
melyben az illető elesettek csontjai egye-
sitendők.

A végrehajtással ön a 4. hadtest pa-
rancsnokát, herczeg Lobkovitz tábornagyot,
budapesti vezénylő tábornokot fogja
megbizni.

A fentiek szerint szükséges minden
munkálatokból eredő költségek magánpénz-
táramból lesznek fedezendők, mely pénztár
igazgatójának megadom a vonatkozó utasítást.

E legfelsőbb parancs teljesítésekép tehát
megbizom herczegségedet az ő felsége által
kegyesen elrendelt szoborátvitel végrehaj-
tásával.

Herczegséged az aláren-
delt tiszteteknek és katonák-
nak legfelsőbb hadurunk ne-
messzivü elhatározását rö-
gön tudomásul fogja adni. Az
5. császári és apostoli királyi
felsége által a hősies köte-
lességteljesítés hálás elismer-
éseképen a ma katonáknak
emelt emlék, kik Buda hős i
védelménél az 1849-ik évben el-
estek, most olyan helyre vi-
tetik, ahol egyfelől szemtől
szemben marad ama derék ha-
ditettek színhelyével, más-
felől pedig a serdülő katonai
ifjúságnak a vitézség és hű-
ség elmulhatatlan emlékez-
tetője gyanánt mindenkor a
szeme előtt áll.

Ő felsége legkegyelmesebb elhatározását
minden katona mindig a katonai erényeket

törödni borzasztó helyzetébe. Egyszer azonban
halk, suttogó hangot hozott feléje távolról a
szellő.

— Klim, drága Klim, te vagy? Gyere hát.

— Agyon akarsz ütni! felelt Klim, még
mindig távolról.

— Ugyan, hiszen csak tréfáltam, kedves
barátom! Istenemre, csak tréfáltam! Nincse-
nek is pisztolyaim! Csak azért rémitgettelek,
mert én féltem! Légy szives, gyere már ide,
és menjünk tovább. Rettentő hideg van ám!

Klim, aki úgy gondolkodott, hogy egy
igazi rabló régen elhajtattott volna már a ko-
csival, kibátorkodott az erdőből és odament a
földmérőhöz.

— Hogy ijedhettél úgy meg, te tökfűkő!
Én... én csak tréfálok és te mindjárt meg-
ijedsz... Ugorj föl!

— Uram, Istenem! dühögött Klim, mi-
kor fölszállt a kocsi, ha ezt előre tudhattam
volna, száz rubelért sem jövök el az urral.
Majd meghaltam az ijedségtől!

Klim végigvágott a lovakon... A kocsi
remegett. Aztán még egyet sujtott Klim s a
kocsi megmozdult. Mikor a negyedik úts
után megindult a rozoga alkotmány, a föld-
mérő újra főlhajtotta gallérját és gondolko-
dóba esett.

Már akkor nem látta olyan veszedelmes-
nek a kocsi és az erdőt...

beesben tartó kegyelet újult kifejezése gya-
nánt fogja hálás emlékezetében megőrizni.

Krieghammer s. k.,
lovassági tábornok.

Ez a parancs a hadtest területén levő ösz-
szes parancsnokságoknak, csapatoknak és intéze-
teknek szól.

Lobkovitz,
tábornagy.

A Hentzi-szobor ügyében emlegetett leg-
felsőbb hadparancs tehát előttünk áll, a maga
egyszerű királyi szavaival, melyeket bírál-
ni nincs jogunk és a melyekben semmi egyéb
nincs, mint logikai folytatása annak a ténynek,
hogy a Hentzi szobor 46 évig a Szent-György-
téren állt és most elvitetik a hadapród-iskola
kertjébe. Nincs benne semmi, ami a magyar
nemzetnek fájdalmas volna.

De Krieghammer hadügyminiszter szük-
ségesnek látta, hogy ehhez a királyi kézirat-
hoz glosszákat írjon. Glosszákat, melyeket
fontosabb ritkítva közlünk, s melyekkel Krieg-
hammer hadügyminiszter, az ismert előzmé-
nyek után nagy tapintatlanságot követ el.
Példátlan az, hogy királyi szavakhoz az ő köze-
gei magyarozó és kibővítő epithonokat és in-
tenciákat tegyenek. Mert ha ezek a kibővitések
divatosak és megengedettek, Lobkovitz herczog
is megtoldhatta volna a hadügyminisztert, az
ezredparancsnok Lobkovitzot stb.

A hadügyminiszternek ez a ténye kínos
feltűnést fog kelteni a magyar közvélemény-
ben és bizonyára meg lesznek a következményei
is, mert teljes lehetetlenség könnyedén
elsuhanni az inpolitikus eltévelyedés fölött,
melynek rugója minden valószínűség szerint
az a szándék volt, hogy megszűnjön a felsőbb
katonai körök nehezeltése a Hentzi-szobor
áthelyezése miatt.

Vége!

(Az országgyűlésből.)

Enfin! A szüretnek is vége szakad és a
napirend vitának is. Ezt az örvedetes tény
konstatálhatta ma az elnök, amikor az októ-
ber hó 18-án kezdődött napirendvita befeje-
zése után szavazásra bocsáthatta a különböző
indítványokat és javaslatokat.

Az egész Ház föllelegzett. A jobboldal
ép úgy, mint a bal. Megkönnyebbültek, mert
véget ért egy áldatlan, felesleges, időtrábló
disputa, melyből csak egy tény szűrődött
le, — az, hogy a Házban a kapacitációt
felváltotta a szenvedélyesség.

A vitának utolsó akkordjai elég csönde-
sek voltak. Barabás Béla mondott néhány
frázist, amelyeknek keretében védelmezte a
maga határozati javaslatát, hogy a városok
regalekártpótlásáról szóló javaslat tárgyalassék
előbb — azután Ivánka Oszkár konstatálta rö-
viden, hogy a hétfői beszéde óta mitsem vál-
tozott a helyzet.

És itt elérkezett az a pillanat, amikor a
vitának nem volt több szónoka. Báró Bánffy
Dezso miniszterelnök felkelt és a Ház asztalán
fekvő javaslatokkal és indítványokkal szemben
precizizozta a maga álláspontját.

Általánosságban csak egy megjegyzése
volt. Az, hogy az ellenzék a maga akciójával
tulajdonképen nem az ő személye ellen, ha-
nem az alkotmány ellen ront.

Ez a megjegyzés nagy vihart támasztott,
Az ellenzék lármázva, kiabálva, tombolva til-
lakozott e nyilatkozat ellen, de Bánffy ez a
háborgás nem zavarhatta meg, sőt folytatta.

— Megengedem, hogy nem öntudatosan
teszik...

Ez még jobban megharagította a lármá-
zókat.

Zugtak, tomboltak; a nagy zajt az el-
nök csengettyűje nem tudta lecsillapítani. Né-

hány rendreutasítás se használt, míg végre
maga a miniszterelnök tudta hangját érvénye-
síteni és figyelmeztette az ellenzék a helyzet
komolyságára és veszedelmes voltára. Báró
Bánffy ezután egyenkint mutatta ki az ellen-
zékéről benyújtott javaslatok czéltalanságát és
azért csak Orley Kálmán indítványát kérte el-
fogadtatni, melylyel az indemnitás tárgyalása a
most befejezett vitát követő szavazás után
tüzessék ki napirendre.

A jobboldal élénken éljenzett. A csönd
helyreálltával Szilágyi formulázta a felteendő
kérdéseket. Az ellenzék még megtette azt a
tréfát, hogy Gajary Géznak már elavult in-
dítványát, melyet ő maga visszavont, a ma-
gáéval tette és szavazott is reá, de a tulaj-
donképeni szavazásokra csak holnap kerül
a sor, mert az ellenzék névszerint való szá-
vazást kért és annak holnapra való halasztá-
sát indítványozta.

Az ülés második részében Bolgár Ferencz
és Boda Vilmos a borhamisítások dolgában
interpellált. Asbóth János egy lokális inter-
pellációja után az ülés véget ért.

A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezso elnök tíz óra után megnyitja
az ülést. Az interpellációk bejelentése után kö-
vetkeznek a napirendvitában elmondandó

(záróbeszéd.)

Barabás Béla megszámllatni kívánja a
Házat, mert úgy látja, hogy az nem tanács-
kozó képes.

(A jegyzők konstatálják, hogy negyvennél
többben vannak jelen.)

Barabás Béla felhívást intéz a kormány-
párthoz, hogy tűzze napirendre a községek kárta-
lanításáról szóló javaslatot, ebbe az ellenzék
is beleegyezik és így az ugynevezett meddő
vitáknak vége lesz. Kifejti ezután, hogy a
törvényhatóságok feliratai nem mások, mint egy
szolgalelkű többségnek kierőszakolt vidéki nyilat-
kozatai. Jellemző, hogy a törvényhatóságok, meg-
tagadva hagyományait, nem a törvény megtartá-
sát követelik, hanem a gyáva megadást, az egyéni
bálványozást. Majd felemlíti, hogy a miniszterelnök
Budapest diszpolgárává akarja választani. Ép
olyan lesz ez, mint a Hieronim aradi diszpolgár-
sága, amelynek egy czélja volt csak: egy banket
végigezése. A nemzet arczulesapása, hogy aki
csak a nemzeti átokra szolgált rá, azt a talpnyá-
lók az ország első városának diszpolgárává akar-
ják tenni. (Nagy tetszés.)

Hentaller: Haynaut is megválasztották! (Zaj.)

Barabás Béla: Személyes politikával vádolják
az ellenzék. Ez a vád nem való. Ők nem báró
Bánffy személye ellen küzdenek, hanem olyan em-
bert akarnak látni a miniszterelnöki székben, aki
képes megvédelmezni a nemzet jogait. A jobboldal
ellenben csökönnyösen ragaszkodik Bánffy személyé-
hez. Ki üz hát személyes politikát? A Hentzi-szo-
bor senkié, csak a mi szegényünké és gyalázatunké.
A függetlenségi párt tisztán a király személye iránt
való tekintetből hallgatott éveken át a Hentzi-szo-
borról! Ki adhatta azt a tanácsot a királynak,
hogy a hazafulást dicsőítő szobor helyére, ahová
aikánk szállanak: oltárt állítsanak?

Beszédét így fejezi be:

Ha megtörténik az, amit Tisza István beje-
lentett: a rendelettel való kormányzás, az a
királyi eskü megszegését fogja jelenteni s az ellen-
zéknek aligha lesz más föladata, mint letenni a
a mandátumot, hadd üzze a kormány és pártja
szabodon rablogázkodását. (Nagy nyugtalanság.)
Vajha világosság szállana a kormánypárt lelkére s
megmentené a hazát Bánffytól. (Éljenzés. Taps a
baloldalon.)

A távollevő Bartha Miklós, Wittmann János és
Sima Ferencz elesnek a zárzó jogától.

Ivánka Oszkár kijelenti, hogy amiket mondott
Bánffyról s amik Bánffy uty is mint politikust,
uty is mint egyént igen súlyosan érintettek, tisz-
tára bebizonyított igazságok, amelyeket Bánffy
megczafolni sem kísérlett. A Tisza grófról mondott
nyilatkozataiba nem enged olyanokat belemagya-
rázni, amiket ő nem mondott. De kijelenti, hogy
mindazt fontartja, amit mondott s mindazokra még
vissza fog térni az indemnitási vitánál.

(A miniszterelnök nyilatkozata.)

Báró Bánffy Dezso miniszterelnök: Az 1899.
év négy első hónapjában viselendő közterhekről és
fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslat

napirendre tűzéséről folytatott, vita igen hosszúra nyúlva, őszintén mondhatom, hogy egy igen szomorú jelenséget látok benne. (Zaj a baloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csenget.) Azt a jelenséget látom benne, hogy célzattal vagy célzat nélkül — nem kívánom ezt elbírálni — olyan akadályok állították a parlament működése elé, amelyek igen komoly veszélyt jelenthetnek. Egyelőre, ez idő szerinti, elég legyen ennyit mondani. (Helyeslés jobbfelől.) Igen komolyan tartom a helyzetet, komolyan itélem meg magam is, de kérem az ellenzékét és mindazokat, akik ezen kérdésben azon hosszú harcot megindították, gondolják meg is és higgyék el, hogy az egész küzdelem, habár személyem ellen irányított is, tényleg nem személyem ellen érvényesül, hanem Magyarország alkotmányának megengedására vezethet... (Hosszantartó zaj a bal és szélsőbaloldalon. Elnök csenget.)

Ivánka Oszkár: Hazudik! (Zaj.) Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Alávalóság! Nem fogjuk tűrni! Felkiáltások jobbfelől: Rendre! Rendre!

Bolgár Ferencz: A miniszterelnököt tessék rendreutasítani! (Nagy zaj.)

Elnök: Bolgár képviselő urat rendreutasítom. Mindekit rendre fogok utasítani, aki a szónok beszédében megakasztja. (Hosszantartó zajos ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon.) En abszolute nem értem, mit kiabálnak a képviselő urak közbe. (Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Rágalmaz!)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: A mondat közepén ne méltóztassék bírálni akarni valakit. (Zajos felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ne tessék olyanokat mondani! Gondolja meg, mit beszél!) Ha az a küzdelem, melyet megindítottak, felteszem, nem célzatosan, felteszem, nem öntudatosan, de Magyarország alkotmányát ellen irányul. (Zaj. Ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ivánka Oszkár: Mi öntudatosan cselekszünk! Nyeneket ne mondjon! (Nagy zaj.)

Elnök (csenget): Kérem a képviselő urakat, várják be a mondat végét és ha ott a házszabályok elleni vétség foglaltatik, én tudom köteleességemet, de tudják az urak is, hogy a szónokot ki kell hallgatni.

Ivánka Oszkár: De ez nem tisztesség! (Nagy zaj és mozgás a jobboldalon.)

Elnök: Rendreutasítom a képviselő urat! A képviselő urnak nincs szava itt (Nagy zaj.), tessék kihallgatni a szónokot. Ha vét valamit a házszabályok ellen, az az én dolgom. (Nagy zaj a baloldalon.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tisztelt Ház! Én csak örvendem tudok annak, ha a tisztelt képviselő urak akciója nem fog az alkotmány veszélyeztetésére vezetni. (Folytonos nagy zaj. Halljuk! Halljuk!)

Horánszky Nándor: Az önök rendszere fog odavezetni. (Mozgás jobbfelől.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: De méltóztassanak megengedni... (Folytonos nagy zaj és közbekkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ne rágalmazzon! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök (csenget): Egy kis nyugalmat kérek! A képviselő urak nem is tudják, hogy mit akar a miniszterelnök ur mondani. (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Szégyen, gyalázat, hogy ilyet beszélhet! Felkiáltások jobbfelől: Rendre!) Így nem lehet tanácskozni. (Folytonos nagy zaj és mozgás.) Tessék csak meghallgatni. Abban, amit most hallottunk, hogy az alkotmány fellorgatására vezet, abban nincs semmi sértés. (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Az előbb az ellenzéköt mondta!) Ez majd az illetőknek a dolga, relegálni akkor, amikor felszólalnak. (Folytonos nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ne fenyegetőzzék! Ez nem járja! Nem tűrjük! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Én sem nem gondoltam, sem nem mondtam, hogy a képviselő urak akciója az alkotmány ellen van irányozva. (Élénk felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Azt állította!)

Ivánka Oszkár: Pusztuljon onnan. (Zaj és felkiáltások jobbfelől: Rendre!)

Elnök (csenget): A közbeszólt képviselő urat rendreutasítom! (Helyeslés jobbfelől.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Azt mondtam, hogy a képviselő urak akciója veszélyes és én igenis ismétlem és kérem a tisztelt képviselő urakat, gondolják meg ez akciójukat: mert nem tartanám czélszerűnek, hogy túlvitt akciójuk komoly következményei által veszélyeztessék az országot. (Nagy zaj, mozgás és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Nem ijedünk meg!)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tisztelt

Ház! Szemben az elnök ur által tett javaslattal különböző határozati javaslatok és indítványok adtak be a szóban forgó kérdések napirendre tűzése iránt. Én kérem a tisztelt Házat, méltóztassék azok mindenikét az Örley Kálmán képviselő ur határozati javaslatától eltekintve mellőzni és az eléfolt megejtendő szavazás után a legközelebbi ülésre ezt a kérdést napirendre kitűzni.

Beismerem, hogy a Barabás Béla tisztelt képviselő ur által beadott határozati javaslat, mely a városokra való tekintettel a községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslata vonatkozik, igen fontos. Beismerem azt is, hogy ennek letárgyalása feltétlenül szükséges a városok és községek háztartása érdekében, de mikor beismerem, hogy ez feltétlenül és igen nagy mértékben szükséges, méltóztassanak beismerni önk is azt, hogy az indennitászról szóló törvényjavaslat az ország háztartása, az ország gazdasági biztonságának szempontjából szükséges (Zaj a szélsőbaloldalon.) és ha választom kell a kettő közül, kénytelen vagyok az országra való tekintettel az indennitászról szóló törvényjavaslathoz elsősorban való tárgyalását kérni. (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Beismerem, hogy a városok és községek érdekeit komolyan kell szem előtt tartani, de a képviselő uraknak módjukban van lehetővé tenni az indennitászról szóló törvényjavaslat napirendre tűzése és gyors letárgyalása következtében azt, hogy tárgyalhassuk azt a kérdést, mely a városok és községek háztartására vonatkozik.

A Bartha Miklós képviselő ur határozati javaslatára vonatkozólag szintén nem tehetek más kijelentést. Ez a határozati javaslat egész egyetruen elodázni kívánja az indennitász napirendre tűzését december 15-re. Nos hát mikor szükséges gyorsan határozni az ország háztartása érdekében, akkor még négy héttel visszatolni e törvényjavaslat tárgyalását, nem tartom czélszerűnek. (Helyeslés jobbfelől.)

Kubik Géza: Akkor mondjon le! (Nagy zaj.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: A Wittmann János képviselő ur által beadott határozati javaslat azt mondja, hogy mondja ki a Ház, hogy addig míg a miniszterelnök ur a gazdasági kiegyezés kérdésében kellő fölvilágosítást nem ad, semmiféle napirendhez hozzá nem járul.

Ismételtlen nyilatkozó: a kormány, nyilatkozott a pénzügyminiszter, úgy mint én, a gazdasági kiegyezésre vonatkozólag. Ma is többet, egyebet nem nyilatkozhatunk; sőt ellenkezőleg, ma is főtartjuk azt, hogy az ország érdekében legelső sorban jónak, czélszerűnek... (Zaj.)

Elnök: A képviselő urak nagyon türelmetlenek, hiszen mindenki beszélhet itt. (Zaj.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: ... azt tartjuk, hogy azon törvényjavaslatok, melyek a kiegyezésre vonatkozólag a Ház asztalán fekszenek, letárgyalassanak.

Horánszky Nándor: Ezt már négyszer hallottuk!

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Hja kérem, egyebet nem mondhatok, mint amit jónak, amit szükségesnek tartok és ami a kormány álláspontjának megfelel. (Ugy van! jobbfelől.) Hát ha méltóztatnak kívánni, nem mondom el ötödször, de miután Wittmann képviselő ur határozati javaslatára nyilatkozni illik, azt hiszem, méltóztatik megengedni, hogy ötödször is elmondjam. (Zaj a baloldalon.) Miután súlyt fektetünk arra, hogy ezen javaslatok, melyek már bizottságilag letárgyalva vannak és melyek előreláthatólag Ausztriában is kedvező letárgyalást nyernek a bizottságban, itt is mihamarább, még az év folyamán a Házban tárgyalhatók és letárgyalhatók legyenek, erre vonatkozólag is szükségesnek látom, hogy ez a törvényjavaslat, mely négy havi indennitászról szól, mielőbb letárgyalassék.

Förster Ottó: Csak azt várja! (Derűtség balfelől.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Bolgár Ferencz képviselő ur egy kedvezőbb terminust proponál, mint Bartha Miklós képviselő ur, december 15-ike helyett december 1-ét. Azt gondolom, hogy erre nézve sem mondhatok egyebet, mint azt, hogy ez is czélszerű elhalasztás, amelynek szükségét és előnyét nem látom.

Sima Ferencz képviselő ur határozati javaslata azt mondja: (Olvassa.) Mondja ki a képviselőház, hogy a betérjesztett törvényjavaslatot csak akkor tűzik ki a napirendre, ha a kormány oly kijelentést tesz, hogy Ausztriával vám- és kereskedelmi viszonyainkat a külön vámterület alapján rendezend.

Erre nézve egész határozottan ki kell, hogy jelentsem, miszerint ezen indítványhoz semmi formában sem járulhatók, mert a kormány állás-

pontjának egyáltalában nem felel meg, mert az ország érdekében levőnek nem a külön vámterületet tartjuk, hanem a gazdasági közösséget. A külön vámterület álláspontjára csak akkor helyezkednénk, ha a törvényeknek megfelelő módosítások mellett és előnyeink biztosítása mellett Ausztriával vámszövetséget kötni nem tudnánk. Mivel ilyen törvényjavaslatot pedig egyáltalában nem akarunk betérjesztetni, természetesen nem lehet függővé tenni az indennitász tárgyalását ezen általunk egyáltalában ha nem terjesztendő törvényjavaslatoktól. (Helyeslés jobbfelől.)

Ami Ivánka Oszkár képviselő ur határozati javaslatát illeti, kérem a tisztelt Házat, méltóztassék nem utasítani a kormányt arra, hogy a hozzá intézett kérdésekre a gazdasági ügyeket illetőleg, nyilatkozzék, mert nyilatkozott. (Ugy van! jobbfelől.) A tett nyilatkozatoktól eltérő nem tehet, a tett nyilatkozatok megfeleltek a tényállásnak és ennek következtében újabb nyilatkozat tételének szüksége nem forog fenn. (Helyeslés jobbfelől.)

Mindezekre való tekintettel kérem a tisztelt Házat, hogy a többi indítványok és határozati javaslatok mellőzésével méltóztassék az Örley Kálmán képviselő ur által beadott határozati javaslatot fogadni el. (Helyeslés jobbfelől. Gúnyos eljenzés és taps a bal- és szélsőbal oldalon.)

Wittmann János: Megtette kötelességét. (Zaj.) Gyalázat! Ilyen miniszterelnök! (Nagy zaj a bal- és szélsőbal oldalon.)

(A szavazás.)

Az elnök: Következik a szavazás. Először a Kardoss, azután a Gajári, majd az Örley-féle indítványokat bocsátja szavazásra. Ha ezek közül valamelyiket elfogadják, csak az Ivánka és Barabás-féle indítványok bocsáthatók még szavazásra. (Helyeslés.) A Kardoss-indítványt nem fogadja el a Ház.

Az elnök: Elfogadja-e a Ház a Gajári Géza indítványát?

— Elfogadjuk!

Sághy Gyula: Gajári visszavonja.

Az elnök: Sághy képviselő urat kérem, ne dirigálja a Házat. (Derűtség.)

Gajári Géza: Visszavonom indítványomat!

Lukács Gyula: Én magamévá teszem!

Makfalvy Géza: Én az Örley-féle indítványra kérek névszerűt szavazást.

Az elnök: Lukács Gyula ur indítványát a többség nem fogadja el. Az Örley-indítványra való szavazás holnapra halasztatik. (Helyeslés.)

A borjhamisításokra vonatkozó interpellációk után, melyekről lapunk más helyén referálunk,

Asbóth János a nógrádmegyei tarthatatlan közbiztonsági állapotokat vizsgálja s ezek orvoslását sürgeti a belügyminiszterrel.

Az interpellációt közlik a belügyminiszterrel. Ülés vége 1 órakor.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés. Bécsi levelezőnk jelenti: A vám- és kereskedelmi szövetség tárgyalására kiküldött albizottság az árustatisztikára vonatkozó egyezményt tárgyalta. Hosszabb vita után ez első öt szakaszt elfogadták. A legközelebbi ülés holnap este tesz.

Vihar a Reichsrathban. Az osztrák képviselőház mai ülésében megismétlődtek a tavalyi eseményekre emlékeztető botrányos jelenetek. Az ülést vezető Ferjancs alelnök ugyanis, mint nekünk telefonon mondják, félbe kívánta szakítani a Badeni vád alá helyezését célzó indítvány tárgyalását és az intézkedés segélyezéséről szóló javaslatokat tűzte ki tárgyalásra. Ez ellen a német ellenzék hevesen tiltakozott. Az elnök, nagy lármá közt, kénytelen volt indítványt felelt szavaztatni. Már meglátszott, hogy az ellenzék van többségben, midőn a katolikus néppárt távol volt tagjai bejöttek és az elnök mellett szavaztak, mi az ellenzékben viharos megbotrányozást keltett. Az elnök kihirdeti, hogy indítványát százötvennégy szóval szavótvenkettő ellenében elfogadták. Ennek az eseménynek kihirdetését óriási vihar követte. Még az obstrukció idején előfordult vad tombolások és füttyölések sem multak fölül az eredménykihirdetést követő lármát, dörömbölést, vad, sivitó füttyölést. Egyes képviselők füttyölőket húztak elő és megszólaltatták. Végre dr. Funke erőlesen tiltakozott, hogy a katolikus néppárt tagjainak szavazatai is számítsanak, mert e tagok csak szavazás közben jöttek a terebe.

Dr. Funkén kívül még több képviselő tiltakozott ezen eljárás ellen. Elnök azt mondja, hogy ezen eljárás megfelel a régi szokásnak és hogy az ellenzék kedvéért nem cselekszik másképen. (Ha tudniillik a katolikus néppárt tagjainak szavazatai nem számítottak volna, akkor a baloldali győzött volna.)

A zaj lecsillapultával az elnök néhány inszignyi indítványt tárgyalat és azok el is intézettek. Az ülés végén néhány interpellációt terjesztettek elő, többek között Drexelét, azoknak a tanítóknak a kártérítése tárgyában, akik 1861-ben Magyarországon politikai okokból elvesztették állásukat.

Az olasz trónbeszéd.

(Távirati tudósítás.)

Az olasz parlament új ülészaka ma nyílt meg, sokkal csekélyebb érdeklődés mellett, mint ahogy várták. A parlament környékét rendőrök szállták meg.

A megnyitó ülésen közel háromszáz képviselő és szenátor volt jelen.

A trónbeszéd felolvasása tizenhat percig tartott, de a rövid olvasás is egészen rekedtette a királyt.

A beszéd itt-ott helyesléssel találkozott. Megtapsolták az egyházpolitikára, több reformra és az amnesztiára vonatkozó részeket. Ezt az utóbbi passzust a minisztertanácsban szurták bele a beszédbe. Mély meghatottság fogta el a törvényhozókat a trónbeszéd ama részénél, amely Erzsébet királyasszonyunk meggyilkolásáról szól. Különben az egész beszédet nagy csendben hallgatták meg. Zavaró incidens nem volt.

A parlament megnyitására különben a következő részletes tudósítás számol be:

Róma, november 16.

Ma délelőtt volt a parlament új ülészakának ünnepies megnyitása. A királynét és a nápolyi hercegnét, a királyt és a nápolyi herceget, az aostai és génuai hercegeket a Kvirináltól a Monte Citorioig való úton ovációkban részesítették. Ugyanilyen ovációkban részesült a királyi család, midőn a parlamentből visszament a Kvirinálba.

A trónbeszéd, amelylyel Umberto király ma a parlament új ülészakát megnyitotta, főbb részeiben így szól:

A vége felé közeledő esztendő eleinte Olaszország újjászületése emlékünnepeinek és a nemzeti intézmények jubileumának örömteljes jegyében állott, de később megzavarták azok a zavargások, amelyek az ország békéjét háborították és engem mély szomorúsággal töltöttek el. A nyugalom ismét helyre állt, hála a lakosság józan gondolkodásának és a hadsereg csodálatraméltó magatartásának. A mi kötelességünk már most, amennyire rajtunk múlik, a fájdalomnak minden lehetséges okát megszüntetni és a kedélyek nyugalalmát fenntartani, ami legjobb biztosítéka a közrendnek.

Ha a rendezavarások néhány helységben hazaellenes propagandára és valóban lázadó érzületre voltak visszavezethetők, az ország más részeiben a gazdasági inségből fakadtak, amelyeket nagyon ügyes módon aknáztak ki. A következmények nagyon megszorítottak voltak. A legnagyobb jótétemény, amelyre az olaszok ma várnak, a nyugalom, hogy munkával biztosíthassuk a társadalmi állapotok mindenkitől óhajtott javulását. Termékeny munka azonban lehetetlen a törvények, az állami intézmények és a társadalmi rend feltétel nélkül.

Szívem vágyva várja azt a pillanatot, amikor abban a biztos tudatban, hogy azoknak a szomorú napoknak a visszatérése ki van zárva, az alkotmányban biztosított legkedvesebb jogommal fogok élni, amennyiben visszaadhatom családjainak azokat a tevélygöket, akik csalóka reményeket űzve, amelyekkel őket áltatták, áldozatai lettek azoknak az ámtásra alapított perverz formáknak, amelyekben a humanitás törekvései a tömegekhez jutottak. Hogy e nap megjöttét sietessük, népemhez fordulok, amely tegnap is a családomat ért örvendetes esemény alkalmából számos nyilatkozatban meggyőző bizonyítékait adta szeretetének, azzal az

erős bizalommal, hogy kormányomat epedve várt szent munkájában támogatni fogja és a fájdalmas, még be nem heggedt sebeket meggyógyítja.

Viszonyunk valamennyi hatalomhoz nagyon szívólyos, amiről bizonyosságot tesz, hogy a hatalmak hogyan válaszoltak arra a kezdeményezésre, amelyre kormányom egy, a békét és a polgári rend nyugalalmát nagy mértékben érintő kérdésben hivatottnak érezte magát. A krétai kérdés rendezése a kielégítő megoldás útján van. Néhány nap múlva Rómában értekezlet ül össze, amelyre az összes európai hatalmakat meghívtuk, oly célból, hogy megkíséréljük, miként zabolázzuk meg a civilizáció mai fokának megfelelő eszközökkel azokat a bűnös terveket, amelyek nemrég a legiszonyabb alakban léptek föl, amidőn meggyilkolták azt a fenkölt jöltevet, jó asszonyt.

Erősen elkölt szándékunk, hogy Afrikában tovább folytatjuk a béke és erőgyűjtés politikáját, amely gyarmati törekvéseinknek és európai érdekeinknek megfelel. A belföldön gondoskodni fognak az alkotmányban biztosított szabadsági intézményeknek fentartásáról abban a mértékben, amint a tisztelet és lojalitás, amely mindenkinek kötelessége, megkívánja.

Az egyházhoz való viszony tekintetében kormányom a szabadság politikáját fogja követni, amely az olasz nép hagyományain és szellemén alapul. A vallásnak mindenkor megadva az illő tiszteletet, minden egyes esetben meg fogja óvni a kormány a polgári hatalom jogait.

A trónbeszéd azután törvényjavaslatot jelent be az alsó papság helyzetének javítása tárgyában. Az ország pénzügyi viszonyai állandóan kielégítőek és a gazdasági tevékenység emelkedésével még kedvezőbbben fognak alakulni. A turini kiállítás fényes bizonyosságot tett erről.

A kormány mindig azon lesz, hogy, amennyire a költségvetés szilárdságának megzavarása nélkül lehetséges, az adók súlyát könnyítse és törvényjavaslatokat fog benyújtani, amelyek arra fognak irányulni, hogy a nagy terheket enyhítsék és ekként kellő okossággal útját egyenesse az adók és terhek lehetőleg legigazságosabb megosztásának, amint azt az igazságosság, a tudomány és belátás megkövetelik.

A hadsereg új szabályzatának kemény próbát kellett kiállania és ezt szerencsésen ki is állotta. Gondoskodni fognak a birodalom földrajzi helyzetének és törvényes érdekei védelmének megfelelő szaporításáról és javításáról tengeri haderőnknek és azt összhangba hozzuk a többi európai nagyhatalom flottaerősítéseivel.

A trónbeszéd így végződik: A hatalmak koncertjében való működésünk szövetségstársaink működésével egybehangzóan arra a magasztos célra irányult, amely az általános meggyőződés szerint a béke fenntartásában áll. Örömet csatlakoztunk tehát egy velünk barátságos viszonyban álló uralkodó ama nagylelkű kezdeményezéséhez, hogy európai kongresszuson tanulmány tárgyává tegyék a leszerelés lehetőségét. E komoly probléma megoldása reményében teljes bizalommal tekintünk a jövőbe.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, november 16.

Tegnap óta Dreyfusnak tudomása van arról, hogy ügyét a semmitőszék revideálja.

Ezt a hírt Dreyfus-szal tegnap délután három és négy óra között (guyanai idő szerint) tudatták.

Dreyfus családja mitsem tud arról, hogy ez a hír micsoda hatást tett az ex-kapitányra. Fel lehet tenni, hogy Dreyfus-szal már régebben írásban tudatták azt, hogy az ügyre vonatkozó aktákat a minisztertanács a semmitőszéknek megküldte. Ez még a Brisson-kormány alatt történhetett. A kabinet akkor alighanem beleegyezett abba, hogy Sarrien, aki szeptember 27-én megindította a revizionális

eljárást, ezt Dreyfus-nak megírassa. Dreyfus Mathieu, az ex-kapitány fivére meg is írta a hírt a deportáltaknak.

Brisson azonban megbukott, miközben a levél uton volt. Már most nem tudni, hogy a levelet Dreyfusnak kézbesítették-e vagy sem. Annyi azonban bizonyos, hogy arról értesítették, milyen fordulat állott be most az ügyben.

Egyelőre bizonyos az is, hogy Dreyfust Európába nem hozzák vissza. Jelenleg nincs olyan hajó a guyanai vizeken, amely Európába indulna. A legközelebbi hajó decemberben jön onnét Franciaországba.

Tisztán a semmitőszéktől függ, hogy Dreyfust visszahozzák-e Párisba vagy sem. Egyelőre folyik a vizsgálat, tekintet nélkül arra, hogy micsoda feleleteket ad Dreyfus a semmitőszék kérdéseire.

A legközelebbi napokban Gonze és Rocher tábornokokat és Peiquart-t hallgatja ki a semmitőszék.

A semmitőszék elrendelte, hogy szakértők vizsgálják meg azt a papirozt, amelyre Esterházy a legutóbbi napokban elkobzott levelét írta. Ez a levél tudvalevőleg olyan papírra van írva, amilyenre a bordereau. Épen ezt kell a szakértőknek megállapítaniok, mert a semmitőszék erre nagy súlyt helyez. A „Temps” szerint kétségtelen, hogy e levél papirosa és a bordereau-é egy és ugyanabból a fajtából való.

Páris, november 16.

Pressensé írot ama campagne miatt, amelyet Dreyfus és Picquart érdekében indított, törölték a becsületrend tagjainak sorából.

TÁVIRATOK.

A német császár utazása.

Madrid, november 16. A kormány azt az értesítést kapta, hogy a német császári pár pénteken Mahonba, szombaton Cartagenába és vasárnap Cadixba érkezik, de a legszorosabb inkognitót fogja megőrizni. Semmiféle hivatalos tisztelgés nem lesz és semmiféle hivatalos személyiség nem megy a császári hajóra. A madridi német nagykövet Cadixban fogja várni a császárt.

Málta, november 16. Vilmós császár az alatt, amíg a „Hohenzollern” szentet vett fel, megtekintette a „Caesar” páncéloshajót és a „Dido” cirkálóhajót és később a „Ramillies” páncéloshajót reggelizett.

A bolgár szobranje.

Sofia, november 16. A szobranje a bíróságok újjászervezéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet az igazságügyi miniszter terjesztett elő és amely a bírák elmozdíthatatlanságát mondja ki, ma egyhangulag bizottsághoz utasította.

Kréta.

Páris, november 16. A Havas ügynökség jelenti Kánaéból: Az olasz csapatok egy zászlóalja innen elutazott; a keresztlények Szudáig kísérték. A keresztény és muzulmán élőköltség Sitia tartományban gyűlést tartott, amelyen mindkét részről őszinte közeledés volt észlelhető. A muzulmánok kezdenek ismét visszatérni lakhelyeikre.

A párisi béketárgyalások.

Páris, november 16. A spanyol-amerikai bizottság mai ülése háromnegyed óra hosszat tartott. A bizottság spanyol tagjai memorandumot nyújtottak át, amelynek első két pontja a leghatározottabban és teljes mértékben fenntartja Spanyolország szuverénitási jogának követelését a Filippin-szigeteket illetőleg. A harmadik pont röviden kifejti a különbséget a két félnek a békejegyzőkönyv III. cikkének rendelkezéseire vonatkozó magyarázata között.

s végül kijelentik a spanyol megbizottak, hogy ők a maguk részéről elvben nem ellenzik azt, hogy a nevezett cikkre vonatkozó magyarázatuk a jól felfogott kölcsönös érdekeknek megfelelően választott bíróság elé terjesztessék. A spanyol megbizottak memorandumuknak csupán az utóbbi részét olvasták fel. A békebizottság amerikai tagjai kijelentették, hogy az előterjesztett memorandumot tanulmány tárgyává teszik. A legközelebbi ülést a spanyol tagok javaslatára szombatra tűzték ki.

Washington, november 16. (Reuter.) Az Egyesült-Államok a Filippini-szigetek számlájára Spanyolországnak készpénzt szándékoznak fizetni és nem akarnak a spanyol kötvények tulajdonosaival érintkezésbe lépni.

Angolok és amerikaiak ölelkezése.

New-York, november 16. Az itteni kereskedelmi kamara tegnap este diszlakomát rendezett, amelyen Herschell volt angol miniszter, mint díszvendég vett részt. A Mac Kinleylet mondott pohárköszöntő után felállt Woodford tábornok és azt mondta, hogy Mac Kinleyletől külön megbízást kapott Herschell lord üdvözlésére. Herschell válaszában az angoloknak Amerika iránt való barátságos érzelmeinek adott kifejezést. A 125 év előtti idők visszhangja, amely sok fájdalmat okozott, Angliában teljesen elhangzott, az angolok már régen belátták azoknak az időknek balgaságait és hibáit és azt kérdezik, nem volna-e lehetséges, hogy Anglia és Amerika, ha egy harmadik fél részéről veszedelem fenyegetné őket, védekezés céljából egyesüljenek.

Dél-Afrikából.

London, november 16. A Reuter-ügynökség jelenti Pretoriából: A boérok délelőtt elkeveredett esala után elfoglalták Magatos hegyi erődöt, mely alkalommal kettő közülök elesett, többen pedig megsebesültek.

Az anarchisták ellen.

Konstantinápoly, november 16. Musztafa Resid bej római török nagykövetet az anarchizmus ellen tartandó értekezletre kiküldötté nevezték ki.

HIREK.

Kölcsönkért deputációk.

Hogy embereket is lehet kölcsön kérni, az a frakk-kölcsönzésnél is régebbi szokás. Mert a frakk csak a XVIII-ik század szülötte, az emberkölcsönzés ellenben már a ködös múltban is divatozott; így kérte kölcsön Potemkin az ukrainai hercegektől a jobbágyait, hogy Katalin cárnőnek nyüzsgő tömegeket mulasson a néptelen pusztaságban; így kérte kölcsön Bécsben emberemlékezet óta a tizenkét öreget a szegényházból, a nagycsütörtöki lábmosáshoz: és talán már Szilágyi Mihály is így kérte kölcsön a pesti molnároktól a legényeket, hogy serege a Duna jegén kerek tizezerre legyen kiegészítve. Embert hát kölcsön kérni nem nagy dolog. Embert, embert persze nem nehéz kölcsön kérni, mert az ember — tudjuk — olcsó, de kölcsönkérni egy egész deputációt? . . .

A Fürdő-utca végén, ahol történelmi térré tágul ki az utca, (nagy szennyeződést pattantunk ki!) most van készülöben egy ilyen deputáció-kölcsönző intézet is. Az intézet modern eszközökkel alakult, zajfogó matráczytök, zöld posztóval borított íróasztalok, villamos kandeláberok bizonyítják, hogy itt szolid alapon épült föl a leleményesség. Kivülről semmi hivalkodó tábla, semmi aranyfóliás sem hirdeti, hogy itt az évszázad egyik legnagyobb problémáját oldották meg: az emissziót nem holt papírosokkal gyakorolván, hanem élő alanyokkal. És milyen gyakori az ilyen emisszió! . . . Azokban az órákban, mikor fogadnak a miniszterek, mindennap lehet látni egy ilyen emissziót. Az utcára ilyenkor egész sor fiakker vonul föl és az „emissziót“ előzékeny portások segítik be a kocsiába. Aztán elrohog a sereg oda, ahová deputációba kell menni s a kocsi párnáiból nem hallani ki

egyik-másik elkinzott áldozat halk nyöszörgését: „Ma már négy minisztert láttam!“

Elmondjuk itt az ügykezelés egyszerű menetét is, hátha valamit lendítünk a közéletén, mert Magyarországon a társadalom sok különböző rétege hallgat a maga bajával, jobbára azért, mert nem szeret deputációba menni. Hátha ezentúl gyakoribbak lesznek a deputációk.

A keresletet gyorsan kielégíti a fürdő-utcai kölcsönző intézet. Megjelenik például egy főispán és nagy helyismerettel benyit a helyiségbe. (A főispánok helyismerete mesés, mert mindig Budapestben járnak.)

— Szükségem van egy huszonnégytagú ármentesítő deputációra, mely jómódu földbirtokosokat ábrázol, tehát kizárólag pirospozsgás egyénekből álljon. A frakk pontosan hozzásimuljon a testhez, az arczokban kellék a délvidéki típus. Az egyesek utasítandók, hogy a szónok beszéde alatt az élethűség kedvéért krakogjanak . . .

Öt percz múlva a főispán kölcsön kapja a maga deputációját. A vezetőség gondosan kiválogatja neki a rekedteket.

Jön azután egy iparkamarai elnök, egyike azoknak az iparmatadoroknak, akik halálával emlékeznek meg a szegény tatár-magyar rokonságról, mert elhódította Zichy Jenőt.

— Kell egy tizenhattagú deputáció a kisipar érdekében. Kellék: sovány küllem, hosszú frakkujjak s egyes utónyomai az éhítufuszának.

Öt percz múlva az iparkamarai elnök is megkapja a maga deputációját. Elmenetkor még az ajtóban egy kis benzinnel is lelocsolják őket.

Jön továbbá egy orvosprofesszor:

— Nekem egy tizenkéttagú deputáció kell az orvosszövetség ügyében. A tagok úgy legyenek összeállítva, hogy vagy csupa keresztényt kapjak, vagy csupa zsidót. Mert ha elkeverve van e két felekezet, akkor senki sem hiszi, hogy orvosok vannak együtt.

Öt percz múlva a professzor is megkapja a maga deputációját. (Az intézet kishirdetések után szerzett össze minden képzelhető termetű embert, keresztényt, izraelitát, olyat, akin jól áll a frakk, meg olyat akiről lesir.)

Igy virágnak a deputáció-kölcsönző intézet a fürdő-utca végén, a Deák szobra táján. Ha a minisztériumok elnöki titkárai, akik beeresztik a deputációkat, nem hiszik, kérjük őket, hogy jelöljék meg a frakkokat valami titkos jellel. Másnap lesz módjuk a vizontlátásban.

Eszterházy herceg házassága.

Galanthai doctor Eszterházy Miklós herceg, Fraknó örökös ura, Edelstetten fejedelmi grófja, Sopron vármegye örökös főispánja, császári és királyi kamarás, tartalékos huszárhadnagy ma vezette oltár elé menyasszonyát, Cziráky Mária grófnőt, cziráki és dénesfalvi gróf Cziráky Antal császári és királyi kamarás leányát.

A herceggel budavári palotájának házikápolnájában volt a fényes egyházi szertartás, melyet már hétfőn megelőzött a lovasberényi anyakönyvvezetői hivatalban történt polgári házasságkötés.

Délelőtt tíz órakor kezdődött az esküvői szertartás. Fényes díszmagyarok, csillogó egyenruhák töltötték meg a kápolnát. A hölgyek öltözékei káprázatosan szépek voltak.

Násznagyok voltak a vőlegény részéről herceg Eszterházy Lajos londoni katonai attasé és herceg Trautmannsdorf Károly; a menyasszony részéről gróf Csekonicus Endre és gróf Eszterházy László. Nyoszolyóleányok voltak Trautmannsdorf Ilona és Gabriella hercegnők és Cziráky Marianne grófnő. Vőfélék: gróf Eszterházy Rudolf, gróf Cziráky László, Keglevich Miklós és Csekonicus Gyula grófok. Jelen voltak továbbá gróf Cziráky Jánosné, gróf Eszterházy Lászlóné, herceg Trautmannsdorf Károlyné, herceg Eszterházy Antalné, gróf Csekonicus Endréné, gróf Cziráky Béláné, gróf Chorinszky Frigyesné, Orczy Thekla baronésse, gróf Károlyi Istvánné, gróf Eszterházy Miklós Mórinczné, gróf Csekonicus

Sándorné, gróf Széchenyi Andor Pálné, Cziráky Luisette grófkisasszony, továbbá Schönborn Károly és Ervin grófok, gróf Eszterházy Ferencz, herceg Trautmannsdorf Ferencz Cziráky Miklós és József grófok, gróf Károlyi István, Keglevich Gábor, Miklós és István grófok, gróf Széchenyi Kálmán.

Vaszary Kolos biboros hercegprimás végezte az egyházi szertartás fényes segédlettel.

A szertartás befejeztével beszédet intézett a hercegprimás a fiatal párhoz. A következőket mondotta:

Benső megindulással üdvözlöm a mélyen tisztelt házaspárt, mint sarjadékaikat azon családfáknak, melyeknek gyökerei az egyház és huza földjében hosszú idő óta mélyre lehetnek, ágaik fel az ég felé irányulnak. Üdvözlöm itt az ur oltára előtt, hol nemes szívük kölcsönös, őszinte vonzalmát követve, megjelentek, hogy a szeretet és hűség kettős ígértét téve, törvényes házasságra lépjenek.

Szent és nagyhorderejű a frigy, melyet kötöttek, nagyok és messze kihatók a kötelességek, melyek vállalkra nehezülnek, ép ezért az Ur önmagát tette a család fejévé, szent malasztját tette annak összetartó erejévé, hogy az ő áldásával a hitvesek egymásnak gyengéit az élet bajaiban türelemmel viseljék, hogy egymásnak lelki tulajdonait nemesbítsék, hogy a család sarjadékaikat, mint frigyüknek Istentől nyert drágú zálogait az épületes szónak hatásos, a jó példának vonzó erejével vallásosan, erkölcsösen neveljék. Ezen boldog órában, midőn életük ege oly tiszta, nem beszélhetek a felhőkről, melyek azí később néha beárnyékolhatják, az ünnepély virágai között nem szólhatok a tövisokról, melyek életük útjait időnkint heboríthatják, mert oly boldog családi életet, mint Isten az Édenben alapított, elképzelni talán, da elérni nem lehet; mert hiszen az Édenből első szülőinkkel a boldogság is száműzetett s azóta mint bolygó vándor jár közöttünk; majd hosszabb, majd rövidebb időre tér be hozzánk, azután távozik, újabb megjelenésig bajt, bánatot, szenvedést hagyva maga után. Nincs ember, bármily magas állása a földön, ki fájdalmat nem érzett: nincs, ki könyeket nem hullatott volna.

Még ez ünnepélyes alkalommal is, midőn a család köréből távozó urnó megcsókolja a gondozó szülői kezeket, melyek őt vezették és most megáldják, midőn ráborul azokra a szülői és testvéri édes szívekre, melyek őt oly hűn szerették és fogják szeretni a jövőben is — a válás perczében az öröm és szomorúság könyei vegyülnek össze mindnyájuk szemeiben.

Oh, kegyelmes urnó, vigye magával új otthonába a szülők áldásával együtt gyermek- és ifjúkori kegyeletes emlékeit, melyek irányítják és megkönnyítetik magasztos női kötelemét.

Most a családban a férj ugyan a fő, de a családnak a nő, az édes anya. Hisz a gyermeki lélekben és szívben az értelem és érzelem kezdetleges megvilágása, az Isten imádása, a szeretet, a munkásság, a kötelességérzet, a szelidség, a jótékonyosság, a könyörület, a kegyesség, az akarat, a jellem első csirái, ezek mind-mind az édes anya éber szeme alatt fakadoznak, ősi szeretetének érlelő melegével ápolatnak.

E nemes feladat teljesítésére az Isten megmagyarázhatatlan ösztönszerű vonzódással áldotta meg az édes anyát, ki gyermekéhe, önvérébe olthatja onzellen szeretetének egész teljét, tiszta erőnyének egész lényegét és mint őrző angyal lebeg a család felett.

Ahhoz a vallásossághoz, háziassághoz, jótékonyossághoz, melyet a családban már gyakorolt, a szeretet és hűséghez, melyeket itt az Isten színe előtt fogadott, csatolja a békés és boldog együttlét egyik kellekét: a határtalan bizalmat férje iránt.

Közölje vele minden bánatát, mely annál kisebb lesz, ha ketten együttesen viselik, közölje vele minden örömét, mely annál nagyobb lesz, hogy ha ketten együttesen érzik.

A férj! Herczegséged elődjéitől nemcsak a rangot, a nevet, nemcsak a társadalmi és anyagi előnyöket, hanem ezekkel az ősi erőnyekkel is örökölte. Mindkettőjök családjának fénye, valamint önszorgalma s munkássága által szerzett tágas ismerete s magas képzettsége bevilágítja az ösvényt, melyen haladnia kell.

Találja fel földi boldogságát családjá körében, szeresse hitvesének nemcsak testi szépségét, mely idővel, mint a menyasszonyi koszoru, elhervad, hanem szeresse lelke szépségét, mely mindig, az élet minden viszonyaiban, úde marad. A szeplőtlen szűz Anyához magyar szívből még szebb, fensőségesebb ima nem fakadt, mint Eszterházy Pál herceg nagynevű nádorunk szívéből.

Mielőtt az oltártól távozom, hercegséged említett vallásos ósének szavaival imádkozom: „Szep-
lőtelen, szűz Anyánk, gyalaszd föl az utódokban
az örök buzgó szívét. Ha még fogratkoznak is
az irántadi gyermek kegyeletben, te ne szűnj
meg édes anyjuk lenni. Légy minden ügyekben
szószólójuk szent fiadnál, hogy az ő akarata
szerint rendezzék életüket s téged mindenha
Nagyasszonyuaknak, különös pártfogójuknak tisz-
teljenek s valljanak életük minden napjában.
Amen.“

A hercegprimás szép beszéde után, hosszú
kocsisorban a Nemzeti kaszinó palotájába vonult
a násznép dejeunerre. Mintegy nyolczvan meghívott
tagja a főraugu világnak vett részt a dejeuneren.
A fiatal pár a délután két óra tizenöt perczkor in-
duió vonattal elutazott Olaszországba. A kismartoni
kastély várja az ifjú párt nászútjuk végétével.

A mai fényes esküvő, mely a hercegprimás
budavári kápolnájában folyt le, felidézi az Eszter-
házy-család házasságainak emlékezetét.

Olyan volt ezen házasságok nagy része,
amelyek a közvéleményt hosszan foglalkoztat-
ták. A család mindenkor nagy gonddal volt,
hogy tagjai kikkel lépnek az oltár elé. Az Eszter-
házyak mesés vagyonának is egy házasság vetette
meg az alapját.

Réges-régi ez a történet, akkoriból való, mikor
még az Eszterházyak nemzetsége se nagy, se ha-
talmas nem volt. A szép özvegy Mágocsyné udvár-
ról szól, aki fényes nagy háztartást vitt óriási jö-
vedelmeiből. Mégis egyre szaporodott a pénze, pe-
dig az utszéli madárijesztőket is selyembe, bár-
sonyba öltöztette.

Különösen a karácsonyi ünnepeket meg az
ujesztendőt ülték meg szokatlan fényvel a szép,
fiatal özvegy kastélyában. Valóságos elárasztotta
a háza népét káprázatos ajándékokkal.

Egy Eszterházy nevű tisztartó is gazdálko-
dott a birtokon. Déléczeg, széles vállu, szép szál
ember volt. És épen ezzel az Eszterházyval tör-
tént, hogy ő róla megfélemedezett újkor a szép
özvegy.

Hosszu orral járkált a tisztartó a kastély-
ban napokig. Feltűnt a szomorúsága a szép özvegy-
nek is. Megszólította:

- Miért eresztí úgy busulásnak a fejed?
- Van nekem arra okom elég.
- Teszen fel, mi lenne az?
- Kár azt holygatni.
- Talán csak nem az ujesztendő az oka.

No emelje fel a fejét, jöjjön velem.

És bevezette a fegyveres terembe, a kin-
csesházba. Pénz, ékszer, drágaság volt ott garma-
dában. Még csak számon sem tartotta senki.

És szólt az asszony:

— Ami a szemének itt bent megtetszik, az
a magáé.

Eszterházy nézegette a felhalmozott drága-
ságokat. Nehéz volt a választás. Végre talált ked-
vére valót. Egyszerű tokban karsu, vékony kard
volt a falnak támasztra. Pompás damaskusi
penge, czifra edzett lappal. Könnyen, mint egy
peyhét forgatta a levegőben, aztán odafordult a
szép Mágocsynéhoz:

— Ezt kérem el figyelmedtől, ha nekem
szánna.

— Számár figyelmed, Eszterházy uram, —
pattant ki a szép özvegyből. — Odakináltam min-
dent, ami megtetszik a szemének ebben a terem-
ben; miért nem választott hát engem?

Több biztató szó sem kellett Eszterházy
uramnak. Csakhamar gazdája lett a hatalmas Mág-
ocsy birtoknak.

Lapunk mai száma 20 oldal.

— A király itthon. Bécsi tudósítók
mondja nekünk telefonon: A király ő felsége
ma este Staatsbahnhofból Budapestre utazott.
Korán reggel érkezik Budapestre.

— A Baross-szobor. A Baross-szoborhizotti-
ság elnökei: báró Podmaniczky Frigyes és Brázy
Kálmán tegnap hívták meg a szobor-leleplezésre a
kormány tagjait és az országgyűlés elnökeit, akik
megígérték, hogy az ünnepen meg fognak jelenni.
Vaszary Kolos, a szobor-hizottság védnöke, sajná-

lattal jelentette ki, hogy orvosa — gyöngékedő
állapotára való tekintettel — az ünnepen való
részvételt nem engedte meg. Iparos- és kereskedő-
körökben mozgalom indult meg arra nézve, hogy
vasárnap délelőtt tíz órától tizenegyig a főváros
üzleteit zárva tartásák.

— József főherceg czifra szüre.
Aradmegyei birtokán, Kis-Jenőn vadászik ne-
hány nap óta József főherceg, vadászki-
sérével. Már a hajnal talpon találja a főherceget,
aki szenvedélyes vadász. Rövid reggeli után
előállanak az udvari fogatok, melyekbe az
urak bő köpönyegbe burkolva hejyezkednek
el. Tegnap hajnalban még erős köd fektűt a
tájékon, mikor a vadászruhába öltözött fő-
herceg kitekintett.

— Kemény idő van, ugyebár, urak? kér-
dezte a körülállókól. Azzal odafordult a ko-
mornyikjához:

— A szürömet!

A vadásztársaság legnagyobb ámulatára
egy czifrára kivarrt szűrt hozott elő a komor-
nyik és a főherceg egy könnyű mozdulattal
a nyakába kerítette a magyaros ruhadarabot.
Aztán előszedte az ismert kis makrapipáját,
megtömté, aztán rágyújtott. Azzal odaszólt a
kiséretéhez:

— Indulhatunk urak.

Szorosra fogta a szűrt és beült a kocsiba.
Utközben ugyancsak megbámulták az arra
járók a főherceg kocsiját.

Nem tudták elgondolni, ki lehet az a
czifra szürbe burkolt öreg ur, aki ott pipál a
főherceg kocsijában.

— Erzsébet királyné fái. Az ezredévi faül-
tető-bizottság elnöksége közelebb kihallgatásra
megy a királyhoz. Az elnökség arra fogja kérni ő
felségét, hogy engedje meg, hogy egy pár évig a
katonák ültessenek ezredévi fákat, amelyeket Erzsé-
bet királynéről neveznének el. A bizottság a kö-
zös hadügyminiszterhez és a honvédelmi miniszter-
hez is benyújtja ez ügyben emlékiratát.

— Tisza Kálmán komája. Mint debreczeni
levelezőnk írja, érdekes alakja hunyt el tegnap
Debreczennek és a királyi törvényszéknek. Kő-
rös y Károly városzerte ismert régi, szorgalmas
törvényszéki ülnök szenderedett örök álomra. Az
öreg ur sokat küzdött, nyomorgott, pedig hát dip-
lomás ügyvéd volt. Sokszor eldicsékedett vele, hogy
komája Tisza Kálmán, Magyarország volt hatalmas
miniszterelnöke. Ha azzal a fiával ment végig az
utcán, ki Tisza Kálmán keresztapaságával dicse-
kedhetett, megállította ismerőseit s büszkén mon-
dogatta:

— Nézzd, ennek a keresztapja Tisza Kálmán.

Jóismerősei szívesen elnézték az öreg urnak,
ha egy kicsit dicsekedett s még akkor sem mosó-
lyogtak, ha így említette:

— Na igen, a komám, a Feri fiam kereszt-
apja!

Persze az öreg generális hajosan emlékezik
szegény komájára, ki most már ott pihen a csen-
des sírban s nem mondhatja többé:

— Hja, Tisza Kálmán... a komám...
a Feri fiam keresztapja!

— Első edt hajó. Triesztből táviratoz-
zák: A „Luiga Perude“ nevű osztrák gőzös,
amely Lussin-Piccolóból Barcelonába indult, a
legényesség elenyűt t el s üly ed t.
A hajónak már husz napja Barcelonában kel-
lene lennie, de mivel sem erről, sem pedig az
uszó hajóroncsokról hírek nem érkeztek, biz-
tósra lehet venni, hogy a hajó teljesen meg-
sémisült és egyetlen legénye sem menek-
ült meg.

— Egy képviselő párba. Veszpremből tá-
viratozzák: Purgly Sándor országgyűlési képviselő
és Fischer Viktor nagybirtokos közt ma reggel a
katonai lövöldében pisztoly-párba volt, melyre a
tegnapi közgyűlésen történt összeszólalkozás adott
okot. Egyszeri golyóváltás után egyik fél sem
sérült meg és kibékülés nélkül távoztak el a kü-
zdőtérrel.

— Gróf Nádasdy Ferencz balesete. Súlyos
baleset érte a napokban gróf Nádasdy Ferencz
aradmegyei nagybirtokost, Györök és Soborsin tu-
lajdonosát. A gróf egy társasággal szarvasra vadá-

szott a gödi határban és szokott bravurjával ug-
ratta a legnehezebb akadályokat. Egy nagy árok-
nál azonban lova elcsuszott s ő lovának feje fö-
lött messze elvágódott a földön. Vadásztársai ré-
mülve siettek a gróf segélyére, ki nagysokára ma-
gához tért. Házi orvosa bordatörést és súlyos agy-
rázkódást konstatált a grófn, ami az első napok-
ban válságossá tette a beteg állapotát. Most azon-
ban már annyira javult állapota, hogy ágyát nem-
sokára elhagyja.

— Rejtélyes kiutasítás. Brüsszelben, mint tá-
viratozzák, általános feltűnést keltt egy Gumplovich
nevű lengyel tanárnak és egy belga származású
tizenhárom éves leány növendékének a kiutasítása.
A szigorú rendelkezés okát anarchista-üzelmekben
keresik.

— Öngyilkos herceg. Mint Párisból írják,
ott a napokban nagy feltűnést keltt öngyilkossági
kísérlet történt. A fiatal Serge de Morny herceg
szellemi bánatában lakása ablakából az utca kö-
vezetére vetette magát. Most élet és halál között
lebeg. Ha fel is gyógyul, örök életére nyomorék
marad. A fiatal herceg apja III. Napoleon császár
főtestvére és annak államcsinyje alkalmával legfőbb
segítője volt. Serge de Morny herceg évek előtt
szellemi viszonyt folytatott egy szépsége miatt
is híres orosz színésznővel. Később azonban meg-
unta kedvesét és szakított vele. A színésznő erre
a herceg lakására ment, behatolt a fürdőszobába,
ahol épen fürdött és ott Serge herceg szemelát-
jára agyonlőtte magát. Azt mondják, hogy ez a
jelönet annyira hatott a fiatal herceg kedélyér-
re, hogy azóta buskomor volt, ami szintén hozzájárul-
hatott ahhoz, hogy most szellemi csalódásában
öngyilkossági kísérletet követett el.

— Patti Adelina menyasszony. A világhírű
énekesnő, akiről az indiszkret lexikon elárulja, hogy
ötvenöt éves, immár harmadszor menyasszony. Az
első férje tudvalevőleg Henry de Caux marquis, a
francia főlovászmester volt, akitől csinos botrá-
nyok kíséretében vált el Nicolini tenorista kedvéért.
Az énekes, aki második férje lett, alig egy éve,
hogy meghalt és az örökös „ifjú“ Patti most is-
mét menyasszony. A vőlegénye a svéd Cederström
báró. Az esküvőt valószínűleg februárban tart-
ják meg.

— Halálozások. Aradról jelenti tudósítók:
Németh József felszentelt püspök anyja, özvegy
Németh Katalin ma Battonyán 88 éves korában
meghalt. Desséffy csanádi püspök és a csanádi
káptalan legbensőbb részvétüket fejezték ki a fel-
szentelt püspöknek, aki maga is nemrég hagyta el
a betegágyat. — Wirth Antal, a szabocsmegyei taka-
répképzőtár helyettes vezérigazgatója Nagy-Kállóban
elhunyt. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

— Elfogott diákok. Mint Pulaviból (orosz
Lengyelország) írják, ott nagy feltűnést keltett teg-
nap több gazdász-növendék elfogatása. A pulavi-
gazdasági főiskolát számos orosz hallgató is látó-
gatja. Tegnap Pétervárról egy tiszt vezetése alatt
egy szakasz csendőr érkezett a városba. A csend-
őrség a Pulaviban állomásozó katonaság segítségével
körülvette mindazokat a házakat, amelyekben
gazdász-növendékek laktak. Minden diáknál ház-
kutatót tartottak, melynek eredménye alapján kil-
encz gazdász-növendéket elfogtak. Az elfogottak
valamennyien oroszok. Ehből a körülményből,
valamint a csendőrök szokatlan elővigyázati rend-
szabályairól arra következtetnek, hogy itt egy szé-
leskörű összeesküvésről van szó, amelynek nyomait
Péterváron fedezték föl. Varsóban is a legutóbbi
napokban tizenöt műegyetemi hallgatót fogtak el
összeesküvés gyanúja miatt.

— Az öngyilkos emigráns-ra vonatkozólag
Hentaller Lajos országgyűlési képviselő a követke-
zőket közli velünk: „Öngyilkos emigráns“ és ehhez
hasonló címek alatt közlik a lapok, hogy Asztalos
János, ki 1849-ben Kossuth és társaival külföldre
menekült — anyagi zavarok miatt — Belgrádban
öngyilkos lett. Asztalos János nem 1849-ben emigr-
ált külföldre s nem is volt orvos. Ezt igazolhatom
egy a Kerthey Károly: „Namensliste der ungarischen
Emigration“ című munkájával, mint az általam
Ihász Dániel ezredes jegyzetei nyomán közölt
emigrációs névsorral. Az emigrációban csak

egy Asztalos volt, Asztalos Sándor ezredes, akit Genfben egy lengyel őrnagy párbajban lőtt agyon. Segédei Klapka és Kúszow ezredes voltak. Ea a most elhunyt Asztalos János, állítólagos orvos, a 60-as évek végén ment külföldre. Madarász József és Vilmos a vidékeken demokrata köröket alakítottak. A kormány betiltotta. Asztalos és Madarász Vilmos Fegyverházán felháztították a népet, mely megostromolta a városházát. Erre mind a kettőt elesztették Vácra, ahonnan azonban mind a kettő hamarosan elszökött. Ekkor menekült Asztalos külföldre.

— Tűz a vidéken. Nagy tűzveszedelem pusztított tegnap, mint tudósítók táviratozza, Jászvárosban. A tűz, mely tegnapelőtt éjjel a Panu-utca egyik üzlethelyiségében ütött ki, oly rohamosan terjedt, hogy reggelig egy egész ház, rendkívül sok üzlethelyiséggel, porrá égett. Csak a délután órákban sikerült a tüzet megfékezni. A romok alatt, hír szerint, sok ember van. Tegnap estig tizenegy embert ástak ki, kik közül három halott volt, egy férfi és egy nő súlyosan megsebesültek, a többiek könnyebb sérülést szenvedtek. Közlekedési részletek még nincsenek.

— Merénylet egy vonat ellen. Verseczről táviratozza tudósítók: A versecz-kubini vasut banyanistei állomásán az éjjel két szerb paraszt szédszedte a kerítést és a nagy rakás fát a sínre tette. Épen közeledett a Kubinból jövő hosszú tehervonat, mikor a vasúti őr a barrikádot észrevette. Petárdarobbanással jelt adott a mozdonyvezetőnek, aki nyomban megállította a vonatot. A két gonosz embert még ma elfogták a csendőrök. Ha az őr észre nem veszi a merényletet a vonat kisiklik, nagy kár esett volna emberéletben és a teherszállítmányban is.

— A kulisszák mögött. Csinos kis botrány színhelye volt tegnap a délutáni előadás alatt — mint tudósítók jelenti — a bécsi „Deutsches Volkstheater” színpada. „Bartel Turaser”-t játszották, a fő női szerepekben a magyar származású Kalmár Annával és a színház ujonnan szerződött tagjával, Raoul kisasszonnyal. A második felvonás után a közönség tetszésének viharos tapsokban adott kifejezést. Tyrolt színész a tetszésnyilvánítást teljesen a maga számára akarta lefoglalni, és nem engedte meg, hogy a tapsokra Raoul kisasszony is megjelenjen a függöny előtt. Kalmár Anna pártját fogta az új színésznőnek, aki sirva fakadt. A vitát aztán Retty rendező is beleegyezett és kemény hangon rászólt Kalmárra, hogy ne avatkozzék a mások dolgába. Szó szót követett, a czivakodás mindjobban elmérgesedett, míg végre a rendező durván karon ragadta Kalmár Annát és a színpad mögé akarta vezetni. Kalmár Anna kiragadta karját a rendező kezéből és a heves mozdulat közben egy ott ügyelő szerelőt oly erősen ütött arczul, hogy az orrvérzést kapott. Retty erre a fölhevült színésznőt egyszerűen kitaszította a színpadról. A megsértett színésznő azonban levelet írt Bukovics igazgatónak, amelyben elhocsátását kéri, mert — nygmond — többé nem lép arra a színpadra, ahol Retty a rendező.

— Kihajolni veszélyes. A máv kocsijait tudvalevőleg apró tábláskák díszítik, amelyek azt a rejtélyes felírást viselik, hogy: „Kihajolni veszélyes!” Megindokolva ez a felírat semmivel sincs és akad is olyan utas, aki az intés dacára kihajolt az ablakon. Ilyen bátor utasok voltak azok mind a négyen, akik ezelőtt néhány évvel elvesztették a fejüket, részben a Garam- és részben az Ipolyhidon. Egy rosszakarú mérnök ugyanis olyan szűkre szabta ezeket a hidakat, hogy vasgerendái a kupéablakokból kihajló fejeket egyszerűen leszeltek. Az újabb szerencsétlenségeket úgy vélték a máv igazgatóságánál megakadályozni, hogy a felíratot módosították ilyenképen: „A Garam és Ipoly hidján kihajolni veszélyes”. Analfabéták ennek a figyelmeztetésnek sem sok hasznát vehették és a máv igazgatósága radikálisabb védelemről gondoskodott. Új hidak építését rendelte el a Garamon és Ipolyon a vasúti kölcsönből. Ezek a hidak már nem lesznek veszélyes az utazó közönségnek. Építésükhöz már hozzá is fogtak és még ez év folyamán el is ke-

szülaek. Akkor aztán lekerülnek a furcsa felíratú tábláskák, melyek azt mondják, hogy „az Ipoly és Garam hidján kihajolni veszélyes.”

— Milyen időt hoz az új esztendő? Mindenkit érdekel ez a kérdés. A gazdát, a fogyasztót, a sétálókat és főképen azokat, akiknek egyéb társalgási témájuk nincs, mint — az időjárás. Falb nagyon jól tudja ezt. Nem is késik jóslataival. Mint minden esztendőben, most is megjelent a könyve, amely fölfedi előttünk a jövő évi időjárás titkait.

Nem kevesebb mint h u s z o n h á r o m kritikus nap lesz jövőre, vagyis olyan, amikor — Falb teóriája szerint — különféle tényezőknek összejátszása légköri zavarokat okoz, földrengések és viharok híreivel tarkítja a nap eseményeit. Ilyen döntő tényezők pedig:

A holdnak a földhöz való közelsége; (perigaeum.)

A holdnak aequatori állása,

A napnak a földhöz való közelsége, (perihelium.)

A napnak aequatori állása.

Az új- és a teljes hold,

Nap- és holdfogyatkozás.

Ezek a tényezők különféle kombinációkban találkozhatnak és minél nagyobb a hatásuk, annál „kritikusabb” a kritikus nap. Ehhez képest három osztályba sorozta Falb az ő kritikus napjait. Az első osztályba 1899-ben n o l c a n a p esik, melyeknek rendje, fokozatok szerint a következő:

Augusztus	21.	Január	12.
Szeptember	19.	Október	18.
Február	10.	Julius	22.
Március	11.	Április	10.

A másodrendű kritikus napok száma 10 és pedig

Junius	23.	Február	25.
Március	27.	November	3.
Április	25.	Deczember	3.
Május	25.	Szeptember	5.
November	17.	Május	9.

Végül harmadrendű kritikus nap csak öt van és pedig:

Deczember	17.	Junius	8.
Január	26.	Julius	7.
Augusztus	6.		

Lássuk most már az időjárást.

Január hónap első harmadában sok hó lesz és nem épen alacsony hőfok; a második harmadban kevés lesz a csapadék, de annál hidegebb; a harmadik harmadban kevés hó és igen alacsony hőfok.

Februárban az időjárás nem mutat semmi érdekességet.

Március végére árvízveszedelmet és zivatarokat jósol Falb.

Áprilisban sok hó lesz, sok zivatar, sok csapadék.

Május utolsó harmadában sok hó.

Juniusban sok csapadék, zivatar, felhőszerkedés, árvizek, esetleg még hóesés is!

Hát bizony ez a félesztendő kevés vigasztalást nyújt Falb szerint. Majd meglátjuk mi teljesebbé be belőle!

— Öngyilkos rab. A komáromi börtönben ült Szőke Péter a legényfiával, ifjú Szőke Péterrel. Valami súlyos bűnért hat-hat esztendőre ítélte volt őket a törvény. A büntetésüket töltötték ki, mikor hazulról, a szolgabírótól megkeresés érkezett, hogy hova tűnt el Szőke József, aki most kerülne sor alá. A kis Szőke Józsi még ezelőtt tizenkét évvel tűnt el az apja házából, az esztergomi Szőgyénből. Akkoriban kerestették is a hatóságok, de nem tudtak nyomára akadni. Most is csak pusztá formalitásból intéztek megkeresést a fogházfelügyelőséghez. A fiatalabb Szőke most sem akarta tudni, hogy hova tűnt el a fia, de az apja földerítette a titkot. Azt vallotta, hogy a fia gyilkolta meg testvérét a muzslai határban. A gyilkos testvérét csendőri fedezet alatt szállították a büntelt színhelyére, hogy ott közelebbi adatokat kapjanak a bűntényre vonatkozólag. A határban járva, a láncra vert rab egy őrzetlen pillanathban kikapta a mellette levő csendőr kezéből a fegyvert és le akarta szelni. Szándékát

végre is hajtotta volna, ha a közelben levő két csendőr oda nem rohan. Ezek lefegyverezték a veszélyes rabot, aki most már a reá váró büntetéstől kezdett remegni. Arra kérte hát a csendőröket, hogy kísérjék a közeli kúthoz, mert szomjas. Amint a vedret felhúzták, egy ugrással a kúba vetette magát. Bele is fult a több ölnyi mélységű kúba.

— A „renegát.” A szebeni „Tribuna” legutóbbi száma márges hangu nyílt levelet intézett Bene Gáborhoz, a lippai járásbíróhoz, aki nemrégiben megtiltotta hivatalnokainak, hogy hivatalos dologban románul beszéljenek a felekkel. A nyílt levelet Bene szülőfalujának, az Arad mellett levő Gurbának több mint harmincz oláh polgára írta alá. A levélírók szemére lobbantják Bene-nek, hogy „renegát” lett és eladta magát a magyarságnak „pedig valamikor — írja a „Tribuna” — ő is viselte derekán a román trikolt és dalolt román hazafias dalokat az iskolapajtásaival!”

— Borzalmas öngyilkosság. Egy idegbeteg embernek rettenetes öngyilkossági kísérletéről ad hírt bécsi tudósítók. Müllner Ferencz ismert műkereskedő már régóta szenvedett súlyos idegbajban és állandóan fölügyelet alatt volt. Ma délután valahogy magára maradt otthon és a félelemtől nagyon rosszul lett. Mikor onokanövére hazajövet bement hozzá, Müllner neki esett és fojtogatni kezdte. A megtámadott leány kétségbeesetten védekezett és nagynehezen sikerült is neki a folyosóra menekülni. A beteg ember egy szál ingben, ahogyan épen volt, ollóval összeszurkálta egész testét, aztán kifutott a konyhára és föltárta az ablakot, hogy leugorjék a negyedik emeletről. Unokanövére utána futott és megakartja ebben akadályozni, de nem sikerült. Müllner leugrott, de esésközben megakadt a rácsosaton, ami nagyon mérsékelle az esést. A szerencsétlen ember agrázkódást szenvedett és egész teste tele van zuzódásokkal.

— Elmebetegek különvonata. A németországi Gmundben szűknök bizonyult az örültek háza. Ezelőtt negyven évvel épült volt a kórház és akkor még kevesebb volt az elmebetegek száma. Rottamüsterben épült fel az elmebetegek új otthona. Nagy gondot okozott az igazgatóságnak az a kérdés, hogy az örülteket miként szállítsák el a távoli városba. Kocsikon vitték őket a vasúti állomásra. Nagyjában ez minden nehézség nélkül ment végbe, csak ketten vonakodtak a kocsikba ülni. Az egyik, egy hajdani mérnök azt követelte, hogy számára állítsák elő azt a léghajót, melyen Andrée elindult az északi sarkra. Tőle lopta el amugy is. A másikat valóságos irtózat fogta el a kocsik láttára. Ezt gyalog kellett kikísérni az állomásra, mert sehogy sem lehetett rábírní, hogy kocsiba üljön. Abban a képzelődésben él ugyanis, hogy teste üvegből van és a legesekélyebb rázkódásra összetörik. A vasúti kocsikkal szemben már nem mutatkozott olyan skrupulózusnak. Új otthonukat az elmebetegek csakhamar megszokták, mert az igazgatóság már jóleve gondoskodott róla, hogy lehetőleg hasonló legyen a régihez.

— Madárfészek a levélszekrényben. Francia lapok írják, hogy egy belga falunak egyik levélszekrényében vagy egy esztendővel ezelőtt kis cinkepár rakott magának fészket. A forgalom nem volt nagy, a boldog párt tehát nem sokat háborgatták levelekkel vagy levelezőlapokkal s mivel az a postaszolga, aki a leveleket ki szokta szedni, nem bántotta őket, békésen élhettek és szaporodhattak a szekrény belsejében. A nyáron nagyobb szabású családi esemény történt a vasládában. Az anyamadar hat apróságot költött ki. Erre már aztán szűk lett nekik a levélszekrény s a pap kiköltöztette az egész kis családot jobb helyre.

— Szenzáció. „Crème de Fanchon” rőtön, finomító és szépítő arczcrème. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kaphatók mindenhol. Főraktár: „Ursits”-gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-tér.

— Polgár Sándor egyetemi gyak. kötszerész dusan felszerelt raktárában Budapest, Erzsébet-körút 50. a legkiválóbb minőségben kaphatók mindazok az orvosi, sebészi és betegápolási tárgyak, valamint testi egészségünk védelmére szolgáló óvszerek, melyeket a modern orvosi tudomány előír.

Napirend.

Naptár: Csütörtök, november 17. — Római katolikus: Csudt Gergely. — Protestáns: Ósán. — Görög-ország: (november 5.) Galaktion. Zsidó: Kislev 3. — Nap két 6 óra 53 perczkor reggel, nyugszék: délután 4 óra 4 perczkor. — Hold két délelőtt 10 óra 38 perczkor, nyugszék délután 7 óra 22 perczkor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 ó.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Nemzeti muzeum: Természettajzi tára nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és délután 2—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Iparművészeti muzeum zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 3—8-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától, délután 1 óráig.

A mezőgazdasági muzeum a városligeti Széchenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 2—5-ig. A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferenc óriási körképe Városliget, Andrásy-ut végén, látható reggel 9-től este 5 $\frac{1}{2}$ óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Magyar szentek.

XIII. Leo pápa nagyszerű ünnepélyt tervez Rómában az ezerkilencszázadik évben. Ünnepi zárandókatban óhajtja összegyűjteni ott a világ összes katolikus népeinek képviselőit.

Minden országban, egyházmegyénként szervezik már ezt a mozgalmat és Magyarországon is megalakultak azok a bizottságok, melyek a magyar nemzet vallásos hódolatát vannak hivatva bemutatni ország-világ előtt Rómában.

Minden megyéspüspök külön bizottságot küldött ki, hogy szervezze ezt a hódolati ünnepélyt. Az esztergomi főegyházmegye végrehajtó-bizottsága tegnapi ülésénél Budapesten és itt megállapította azokat a tervezeteket, amelyeket elfogadás végett a nagybizottság elé terjeszt.

A nyolcz pontban összegezett tervezet közül két pont különösen az, amely mint magyarokat legjobban érdekel bennünket. Egyik az, mely Szent István király napjának megünnepléséről szól, másik pedig az, mely Rómában a most épülő új bazilikában egy, nemzetünk szentjeivel felékesítendő magyar oltár felállítását tervezi.

A most jelzett évben ugyanis nemcsak a keresztény világnak lesz hódolati ünnepélye, de a magyar nemzetnek is jubiláris éve lesz, mert nemzetünk ekkor üli meg keresztény voltának ezerkilencszázadik évfordulóját. Ezzel pedig, amint tudjuk, nemcsak a katolikus vallás ezerkilencszázados multja jeleztetik Magyarországon, hanem a többi apostoli koronánk és uralkodónk apostoli királyi jogainak ezerkilencszázados multja is.

Az 1900. év tehát nagyon fontos időpont lesz Magyarország történetében. S mivel szent István az első apostoli magyar király az, kinek emlékéhez leginkább fűződnek ezek a történelmi momentumok, azért azt olyformán kell nekünk akkor világszerte megünnepeletni, miként néhány év előtt szent Cyrilt és Methodot a szlávok ünnepeltették.

A magyar nemzetnek ebben az évben, nemcsak országos, de szent István király napján világ-ünnepet is kell rendeztetnie.

Szent István király nekünk ép úgy hittérítő apostolunk volt, mint Szent Cyril és Method a szlávoknak, tehát az egész katolikus világ tiszteletére ép oly méltó Szent István, mint vallásos szempontból ez a két nagy alak volt.

Ezekre való tekintettel azt határozta az említett bizottság, hogy Szent István király napját 1900-ban szokatlan fényvel fogja javasolni megünnepeletni. Jelesül, felkérendő lesz akkor minden megyéspüspök, hogy a Budapesten megtartandó Szent István király napján körmeneten személyesen jelenjék meg, a lelkészkező papság pedig esperesi kerületenként legalább egy-egy pappal képviseltesse magát,

A másik terv a Rómában most épülő új bazilikában egy magyar oltár felállítására.

Ennek az oltárnak előkelő helyet kívánnak biztosítani és fényben s művészi tekintetben olyanoknak óhajtják, hogy az minden izében reprezentálja nemzetünket, a Regnum Marianum ezeröves európai népét.

Az ugyanis a nagy baj, hogy míg minden nemzet a vallásban is igyekszik kidomborítani nemzetiségét, addig mi magyarok nagyon kevésre becsüljük ezt a nagyhorderejű kérdést.

Szent László és III. Béla király óta alig volt valaki, aki kellőképp méltányolta volna azt a kérdést, hogy nemzeti szempontból mit jelent az, ha a magyar a maga véreből származó szenteket is lát az oltáron.

Pedig hát más nemzetek ezzel is igyekeznek hatni a nemzeti önérték felkeltésére és ha lehetséges, azzal is törekszenek ápolni a népek ragaszkodását fajuk és hazájuk iránt. Csak mi magyarok nem tesszük azt. Pedig, hogy mit jelent az, azt Nepomuki szent János tisztelete mutatja a cseheknek.

Sőt odáig megyen indolenciánk, hogy azokat, kiket hazánk párfogóul tisztelünk és akiknek még a papi szolozsmákban és a mise könyvekben külön részt és külön officziumot eszközöltünk ki Rómában a pápától, nem nemzeti jellegünk szemelőtt tartásával válogattuk össze.

Harminczkét ilyen szentet tartalmaz ugyanis az a rész a mise és papi szolozsma könyvben, amely a magyar szentek officziumait tartalmazza. S ezek között ott van szent Lipót osztrák herceg, (akinek tegnap volt az ünnepe) Kosztka Szent István lengyel szent, Henrik német császár, Lajos francia király s. stb. kik aligha látták valaha Magyarországot, de kapisztráni szent János a belgrádi hős, Marchia szent Jakab, ki szegedi guardián volt egykor, már hiányzik közülök. Pedig ezek emléke mint a magyar nép között élt szentekké, mégis csak inkább hatna a népre, mint azoké, akik hazánkat csak hírből, vagy talán még úgy se ismerték.

Azért egész csapat olyan szent van még, akiket boldogokká avatott már Magyarországból az egyház, de szentekké még nem. S különösen ezek között ott van az a két szent életű férfi, akik az egyedüli magyar származásu szerzetből, a pálosrendből vannak beáttifikálva, ezek ügye mind megérdemelné, hogy most midőn a világ katolikusai Rómába gyűlnek össze, a magyar nemzet ezerkilencszázados jubileuma alkalmából sanktifikáltatván, nemzetünket a katolikus világ előtt ismertebbé tegyék.

Ebből az alkalmából nagyon is rendjén való volna, ha a püspöki kar felkarolná ezt az ügyet és nemcsak a megnevezett két, Magyarországon élt szentet igatlatná be a magyar szentek közé, hanem a többi beáttifikáltak ügyét is megbolygatná és 1900-ban ezek közül azokat, akiket csak lehet, Rómában kanonizáltatná.

A Rómában nemzetünk által felállítandó oltárra pedig lehetőleg csak is magyar szenteket helyeztessen.

Gróf Koritovszkyt elfogták.

Hírhedt szélhámos került az éjszaka a rendőrség kezébe. Gróf Constantin Móra Koritovszky, aki csak a minap szökött meg a stanislaui fogházból, ahová váltohamisítás miatt került.

A lengyel gróf két év előtt Budapesten gavaleroskodott és követelt el csalásokat. Felső-Magyarországon ezer meg ezer holdakra menő birtokot vásárolt váltókra, amiket körmönfont szédél-gésekkel sózott cseh és morva konzorciumok és egy porosz magnás nyakába.

Furfangosan csapta be a saját ügyvédjét is. Egyik homonnai ügyvédet valamely jelentéktelen ügy elintézésével bízott meg és honorárium fejében 3000 forintot küldött azért az eljárásért, amiért az ügyvéd 30 forintot számított fel. Nemsokára ezután változírásnak kérte meg az ügyvédet, aki alá is irt egy 15.000 forintos váltót, melyet a gróf persze soha sem váltott be. Most hurokra került.

Az éjszakai letartóztatás előzményei a következők:

Hétfőn este kilencz óra tájban a keleti pályaudvar indulási oldalával szemben a csömöri uton levő Predeal-szálloda portásánál, Tóth Józsefnél, két hosszukabátos uri ember kért szobát. A portás látván, hogy előkelő vendégekkel van dolga, a földszinten levő csinosan berendezett ötös számú szobát nyitotta ki számukra. Kezi láskájuk nem volt, csak egy skatulya, amelyet kétoldalt ketten tettek le a számukra kijelölt szobában. Az elébük tett bejelentőlapot a következőkép töltötték ki németül:

Vezeték és keresztnéve: Lesinszky Borislav. Sidersky Sándor.

Állása: Magánzó. Magánzó.

Állandó lakhelye: Sannok. Sannok.

Születésének helye és éve: Sannok, 1856. Sannok, 1860.

A gyertya világánál a szemes portás jobban megnézhetette őket. Az alacsonyabbik, előkelő megjelenésű, halvány arcú, nyirott, vörhenyeges bajszu, borotvált képű, harminczkét évesnek látszó férfi volt. Ez volt a hosszunevű gróf Koritovszky. A másik vörös Boulanger-szakállas, hosszú bajszu ember volt, vagy harminczöt évesnek látszott. Mindkettő jószabásu menesikoff volt. Koritovszky-nak nem tetszett a szoba, az emeleten szereltett volna szállást kapni.

Miután a bejelentő ívet kitöltötték, megmosakodtak s aztán úgy tíz óra tájban eltávoztak. Éjfél után egy óra lehetett, amikor hazatértek. Reggel nyolcz órakor kávét rendeltek, aztán a vörösszakállu eltávozott.

A portásnak, aki a reggelit bevitte, nagyon feltűnt az, hogy az otthonmaradt vendég, aki folyton az ágyban feküdt, le sem vetette a gallériját és nyakkendőjét, de különösen az volt gyanús, hogy válahányszor belépett hozzá, mindig össze-rezzent. A szobaleánynak is gyanusnak tetszett ez a viselkedés. Délután öt óra felé megéhezett a külföldi ur, a portás pörköltet vitt neki meg egy pohár sört.

A szobapinczéri teendőket is végző portás a csomag nagyságából ítélve nem nagy bizalommal volt a vendégei iránt, azért a reggeli és ebéd áról beadta a számlát. Koritovszky azt mondta, hogy ha a társa hazajön, mindent kifizet. Később mikor hazajött a lakótársa, a szobalánnyal csakugyan egy tizforintos bankjegyet küldött ki számlája kiegyenlítésére, de egyszorsmind ki is fejezte megboltránkosását a bizalmatlanságról.

Este kilencz óra tájban mindketten eltávoztak s úgy éjfélkor egy csinos, prémgalléros, barna nővel tértek vissza, aki egész éjjel náluk volt.

Reggel nyolcz órakor csegették és kávét rendeltek. A portás, aki minden jelből azt vette ki, hogy ezek nem egyenes uton járnak, Gubáth Károly polgári rendőrt értesítette róla, milyen különös vendégei vannak. A detektív azt mondta neki, hogy csak legyen résen, időnkint majd ő is meg fog jelenni.

Reggelizés után a nő és a vörös szakállu ur külön-külön eltávoztak. Koritovszky azalatt szobájába bezárkózva folyton az ágyban feküdt és csak öt óra felé csegettette be a portást valami enni-valóért. Mikor a portás behozta a kívánt ételt, Koritovszky egyre azt kérdezte:

— Ugyebár, sokáig aludtam, de tudja, az éjjel úgy megijedtem! . . .

Negyedóra mulva az utitárs is előkerült újra. Mialatt együtt bent voltak a szobában, folyton be volt zárva az ajtó, csak a portást eresztették be.

A rendőr újra tudakozódott, vajjon a gyanús emberek itt vannak-e még. Mialatt a portás a rendőrrel beszélgetett, kijött Koritovszky s csak úgy kívülről beszélve a portásnak, tintát és levélpapírokat kért. Aztán az udvar felől az étterembe ment bort inni.

A teremben a Waggon Lits egy ellenőre ivott. Ez udvariasan köszönt a grófnak. Koritovszky nem

örült az alázatos köszöntésnek és csakhamar szobájába sietett.

Féltiz lehetett, mikor a társa megérkezett. A szobalány kíváncsi volt, mit csinálnak a gyanus idegenek, az ajtó mellett leselkedett és hallgatózott. Idegen nyelven beszéltek, egyszerre az egyik fájdalmas hangon Jézust emlegetve, izgatottan járt-kelt szobájában. Egy óra mulva eltávoztak.

Nemsokára a vendéglőt is becsukták. Mindenki aludt, csak a portás volt ébren.

Néhány perc mulva egy feketeruhás ur csengetett be, a két lengyelt kereste.

Meghagyta a portásnak, hogy küldjön értük a csömöri-ut sarkán levő Vajda-Hunyad kávéházba okvetlenül, mert sürgős és fontos közlendője van számukra. Alig távozott el az ismeretlen, a szálloda vendéglőjének a pinczére csengetett be. Figyelmeztette a portást, hogy az előbb tudakozódott idegen a Waggon Lits ellenőre, aki az ötös számú szoba vendégét az expressvonattal meg akarja szoktatni. A portás nyomban felkötötte a szolgát, hogy helyettesítse, miatt 6 rendőrt szalad. Tóth, a portás, széles karimájú kalapot nyomott a fejébe és elfutott az Istrán-ut 96. számú házba, hol Botka detektív lakik. A detektív a portással átment a pályaudvarra. Az expresszvonat még ott állt a pályaházban. Csak három perc volt hátra az induláshoz. Radovszky vonatvezető a detektív felszólítására előadta, hogy összesen három utasa van, ezek egyike sem hasonlít a keresettekhez.

Már vissza akartak menni a fogadóba, amikor a Keleti kávéház felől feltűnt a két mencsikoffos lengyel alakja. A detektív igazolásra szólította fel őket. Lesinszky (az állítólagos Lesinszky) halott-halvány lett.

— Nincs igazolványom, mondta, de hat év óta a szerencsen-utczában lakom.

A másik egy utlévellel igazolta magát. A detektív már szabadon akarta bocsátani őket, de a portás nem tágitott, folyton kapacizálta a detektívet, hogy ne eressze őket szabadon. Lesinszky azonban olyan erélyesen tiltakozott a letartóztatás ellen, hogy Botka ijedten bocsátotta őket szabadon. Tóth portás, aki csendőrképlár korában nem egyszer kitüntette magát, Botka beleegyezésével a Vajda-Hunyad kávéházba sietett, ahol a Waggon-Lits ellenőre várt a lengyelekre. Ezt is Botka elővezette, de a detektív csak nem bír kiokoskodni. A portásnak erre más ötlete támadt.

Rábeszélte a detektívet, hogy jöjjen el vele a szállodába, rejőzzön el. Elmentek hát a szállodába. Fél óra sem telt el, már jöttek vissza a lengyelek. A detektív, aki akkor már átvizsgálta podgyászukat, nem eresztette el többé őket. A skatnyában a következő tárgyak voltak: Három csipkézett női hálóing, egy violaszínű parolis és rozettás rendőrtiszti ruha, egy utikalauz, fekete hajfestő szerék, egy kilenczágú koronával és K. M. betűvel kihimezett férfizebkendő és egy D. betűs női zsebkendő.

Kocsira ültek és Koritovszky szerencsen-utczai lakására hajtottak. Itt végre a sok ellentmondó vallomás után kisért, hogy a lengyelek gyanusak. A rendőrséghez kísérték őket. A kihallgatás folyamán Koritovszky végre bevallotta kiletét. Elmondta, hogy a stanislaui törvényszék fogházában vizsgálati fogságba helyezték, ahonnan azonban a fogházor tizenegy éves leányával együtt, aki egy rendőrtiszti ruhát csempészett be a börtönbe, könnyen megszökhettek. A leánykát a határon elfogták, de neki sikerült tovább menekülni.

A rendőrség később megbánta, hogy a gróf utitársát szabadon eresztette. Két detektívet küldött a Predeal szállodába.

A portás az emeleten volt elfoglalva. Az ötös számú vendég pedig ép akkor hagyta el a szobát s a detektívek szemeláttára akasztotta fel az ötös számú kulcsot a tizenegyes számú szegre.

Ma délelőtt két csinos, egy szőke és egy barna nő kereste a grótot. A portás ezeket is a rendőrség kezébe akarta adni, de mire azok megjöttek, a gróf nőismerősei rosszat sejtve, a nyugoti pályaudvarról a dólutáni gyorsvonattal Brünn felé utaztak.

A budapesti rendőrség megkeresésére a stanislaui császári királyi törvényszéki híroság táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy gróf Koritovszkyt tartóztassa le és további intézkedésig tartsa-fogva.

Hamis borok.

(Az Engel féle műborokról.)

Az Engel-féle hamis borok ügye mindnagyon hűllámokat kezd verni. Ma már a képviselőházban is szóba került ez az odíózus ügy. Bolgár Ferencz és Boda Vilmos interpellációi során, melyekre a földmivelségi miniszter rögtön választ adott, amelyben kijelentette, hogy a legnagyobb szigorral fog a kormány a borhamisítók ellen eljárni.

Az interpellációk és az azokra adott válasz így hangzanak:

(Az interpellációk.)

Bolgár Ferencz általános figyelem közt interpellálja meg a földmivelségi minisztert az elhárapódzó borhamisítások ügyében. Azt ajánlja a miniszternek, hogy hatalmazza fel a borellenőrző bizottságokat arra, hogy a borkereskedőktől a borok mennyiségét, keletét és eredetét igazoló kimutatásokat nyerhessenek. Ez könnyítené az ellenőrzést. Tudja, hogy a földmivelségi- és belügyminiszterek teljes szigorral járnak el ebben az ügyben, de kéri, hogy a szegény termelők érdekében még nagyobb figyelmet fordítsanak erre az ügyre, mert a borhamisítók rendkívül elszaporodtak. Kéri a minisztert, hogy mit szándékozik ez ellen tenni s nem lehetne-e új törvényes intézkedéseket tenni.

Azt is kéri a minisztertől, hogy a borhamisítások ellen hozott törvény hozatala óta hány borhamisítót ítéltek el jogérvényesen?

Boda Vilmos ugyanebben a tárgyban interpellál a kérdés nagy fontossága miatt. Darányi rendelkezéseit a bortermelők nagy hálaival fogadták, de azért a borhamisítások vígan folynak tovább. Tud esetet, hogy a vegyisérleti állomás egy bort hamisnak nyilvánított s azóta nyolcz hónap telt el végérvényes intézkedés nélkül. Az eljárás gyorsaságát és szigorítását ajánlja a kormány figyelmébe.

(A miniszter válasza.)

Darányi Ignác földmivelségi miniszter: Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Tisztelt barátommal, a kereskedelemügyi miniszter ural egyetértőleg, mind a két interpellációra lesek hát azonnal válaszolni. (Halljuk! Halljuk!) Előrebocsátom, tisztelt képviselőház, hogy teljes tudatában vagyok annak, hogy hiába hozta volna meg az ország a 25.000.000 forintra terjedő aldozatot a szőlőfelújítások érdekében, ha a borhamisításokat megakadályozni képesek nem vagyunk. (Helyeslés jobb- és balfelől.) És ebből következik, hogy semmiféle törvényes eszköztől nem szabad visszariadni, hogy a borhamisításoknak gátat vessünk. (Általános élénk helyeslés.)

Azt kéri Bolgár képviselő ur, hogy „van-e a miniszter urnak tudomása az országban nagy mértékben üzött borhamisításokról? Erre a feleletem az, hogy igenis van. A borhamisítás nagyobb mértékben üztek, mint talán gondoljuk. (Igaz! Ugy van!) Másodszor azt kéri: „Mit szándékozik a miniszter ur tenni, hogy a borhamisítók gazdálkodásának haladéktalanul vége vessék? Erre nézve jelentem, de elismerték a tisztelt felszólaló képviselő urak is, hogy tisztelt barátom a kereskedelemügyi miniszter ur, velem és a belügyminiszter ural egyetértőleg kiadott egy új szabályrendeletet, amely alkalmas arra, hogy a borhamisítások ellen nagyobb szigorral lépünk fel. (Helyeslés.) Válaszul Bolgár képviselő ur azon kérdésére, hogy hány borhamisító lett megbüntetve, azt mondhatom, hogy az adatok épen nincsenek kezemnél, de mondhatom, sokkal több, mint a szabályrendelet előtt. Különbö gondoskodni fogok, hogy a statisztikai adatok közzétéssenek. (Helyeslés.)

A képviselő ur azután kéri: szándékozik-e ha a jelenlegi törvények keretén belül a bortermelők érdekeinek megmentése nem volna lehetséges, új törvényes intézkedéseket kezdeni? Erre nézve kijelentem — és ez szolgál válaszul Boda képviselő ur interpellációjára is, amelynek részleteibe azt hiszem, nem volna helyes most bele-menni — hogy igenis tisztelt kollégáimmal együtt szándékoznunk megvizsgálni, hogy ez a már szigorított rendelet is elegendő-e a borhamisításokkal szemben.

Végre még minden félreértések kikerülése végett szükségesnek tartok egy megjegyzést tenni. Igen téves dolog volna azt hinni, hogy a kormány, midőn a borhamisításokat üldözi, a reális borkereskedelemmel szemben ellentétes állást akar elfoglalni. (Élénk helyeslés.) Biztosíthatom a tisztelt

Házat, hogy nálam nem egyszer fordulnak meg reális, nagy általánosan ismert borkereskedők, akik azt állítják, hogy ha a borhamisítással szemben nem tudunk szigorubban fellépni, ők a versenyt fentartani képtelenek. (Élénk helyeslés.) Mert méltóztassék megítélni, hogy mikor honokvidéken a mustot nem egy helyütt 20—22 forintért adják el (Ugy van! jobbfelől), hogyan lehet elsőrangú borvidéken a kész bort 11—14 forintért eladni? (Igaz! Ugy van!)

De engedje meg a tisztelt Ház, hogy még egyet hozzátégyek. Hogy a kormány akciója sikeres lehessen, ahhoz az egész társadalomnak különbség nélkül való közreműködése is szükséges. (Általános helyeslés.) Amíg nem egy helyt azt tartják, hogy egy borhamisítót feladni nem fair dolog, hogy egy uri ember ezt nem teheti; amíg olyan téves vélemények vannak, hogy a csalást üldözni nem gentlemanlike: addig, méltóztassék elhinni, boldogulni nem fogunk. (Igaz! Ugy van!) Itt minden bortermelőnek, minden borfogyasztónak, a társadalom minden tagjának őszintén és minden feszélyezés nélkül közre kell működnie. (Élénk helyeslés.)

Thaly Kálmán: Meg kell bélyegezni őket, akárkik!

Darányi Ignác földmivelségi miniszter: Kérem a tisztelt Házat, kollégáim nevében is, hogy válaszomat mind a két képviselő ur interpellációjára tudomásul venni méltóztassék. (Általános élénk helyeslés.)

(Tudomásul vétették.)

Bolgár Ferencz örömmel veszi tudomásul a miniszter választát.

Boda Vilmos is kielégítőnek találja a kapott választ s a Ház is tudomásul veszi azt.

(A rendőrség nyilatkozata.)

Ugyanebben az ügyben ma a fővárosi rendőrség sajtóirodája a következőket jelenti:

„Több napilap az Engel-czég ellen borhamisítás vádja miatt folyamatba tett vizsgálattal foglalkozva, azt írja, hogy a főkapitány a IV. kerületi kapitányság beszüntető határozatát helybenhagyta. Ez nem felel meg a valóságnak, mert a főkapitányság az elsőfoku határozatot felülvizsgálat nélkül terjesztette föl a helyügyminiszterhez és a fölterjesztésben a beszüntetés ellen nyilatkozott.“

Aki Napoleont akarta megölni.

A naunburgi főtörvényszék okmánytárának rendezése közben a napokban érdekes aktacsomó került napvilágra. A tizenhétéves Staps Frigyes kereskedőlegény bűnpörének aktái ezek, akit 1809. október 17-én Bécsben agyonlőttek, mivel Napoleont Schönbrunnban való tartózkodása idején le akarta szorni.

Staps Frigyes egy naunburgi papnak volt fia. Haláláról nem állítottak ki hivatalos bizonyítványt. Mikor 1880-ban anyja hagyatékát az örökösök közt fel akarták osztani, Staps Frigyes még mindig csak mint ismeretlen tartózkodású távollevő szerepelt, és az örökségből az ő részét is kihasították. A naunburgi árvaszék gondnokot is nevezett ki számára egy Schulze nevű jogügyi tanácsos személyében. A gondnok aztán a holtját nyilváníttási eljárás megindítása előtt kutatni kezdte Staps Frigyes élete folyását Bécsben való tartózkodása alatt. Mert a szülőföldjén beszéltek ugyan arról, hogy Stapsnak egy megkísérlett merényletért halállal kellett lakolnia, de biztosat erről senki sem tudott. A gondnok kérdezősködésére a bécsi rendőrség főnöke a következő felvilágosítást adta:

— Staps Frigyes agyonlöveteése a Bécs mellett levő Fünfhaus község közelében (Mariahilf külváros és a schönbrunni kastély közt) történt). Okmányszerű bizonyítékok azonban erre nem állnak rendelkezésünkre. A vizsgálati iratok sincsenek már meg, mivel a hadbírósg állítólag csupa kirendelt francia tiszttől állott. A lelkes halotti anyakönyve sem tartalmaz erre vonatkozó följegyzést. A hatóság ennélfogva szemtanúk után volt kénytelen kutatni és tényleg talált is egy minden gyanu fölött álló, tehát teljesen szavahihető tanut.

Ez a tanu Zwirner József fünfhausi háztulajdonos volt. Egy német születésű francia zandár-örmester 1809-ben nála volt beszállásolva. Ez az örömester gyakran volt szolgálattételre a schönbrunni kastélyba rendelve; egyszer azt mesélte házígazdájának, hogy egy subancz törével még akarta ölni a császárt. A bűnöst még ugyanaznap börtönbe

vetették. Állítólag a naunburgi lelkésznek fia volt. Három-négy nappal ezután, egy hétfői napon, reggel kilenc órakor, egy csapat francia zsoldár a fűnfhausi karmelita-kolostor mögött elterülő térre kísérté. A bűnös tizenhét-tizennyolc éves középtermetű és igen sápadt arcú fiatal ember volt; barna kabátot viselt, de kalap nem volt rajta. Kezeit összekötötték és egy nyitott sír szá-jához térdeltették. Lelkész nem volt jelen a kivégzésen. Az első tüzelés után megmaradt előbbi helyzetében, mire három württembergi még egyszer rásütötte fegyverét. A fiatal ember erre összerogyott. Azonnal elföldelték, anélkül, hogy köteleiket föloldották volna. Mindezt Zwirner és lakója, a zsoldár-örrmester, mint szemtanú, végignézték.

Arra a hírre, hogy a bécsi rendőrség a Staps-ügyben nyomozást folytat, önként jelentkezett még egy szemtanú, Ringlov Pankráczius bécsi polgár. Ringlott 1899-ben az Arenstein-féle kastély házi-szolgája volt, melynek egyik szárnya börtönül szolgált. Egy októberi estén, úgy tíz óra tájban, látta, amint a zsoldárok egy fiatal embert vezettek a börtönbe.

— A kastély egyik termét — beszéli Ringlov — azonnal a törvényszék számára kellett be rendeznem. A szobában csupa zsoldár-tiszt gyűlt össze, akiket személyesen ismertem; Lauer tábornok volt a törvényszék elnöke. A tanácskozás éjfélig tartott. Másnap reggel, mikor be kellett fejeznem, keresztül kellett mennem azon a szobán is, amelyben a fogoly ült. Vagy huszéves, középtermetű, jóképű fiatal ember volt. Mikor rá-rézttem, erősen elpirult. Zöld kabát, fehér mellény és nyakkendő, sötétzöld nadrág és szűkszárú, bojtos csizma volt rajta. Mire elkészültem a befűtéssel, már visszajöttek a katonák a kivégzésről. A katonák elbeszéltek, hogy a szerencsétlen fiatal embert agyonlőtték, mivel Napoleon császárt le akarta szurni és már egészen annak hálósobájáig hatolt. Állítólag Braunschweighból való és jó módú szülők gyermeke volt. Ringlov úgy emlékszik, hogy Stapsnak hívták.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Dobra került színház. A nyiregyházi színház, amelyet elég ügyetlenül a város végére építettek, tönkrement és december elején már elárvereztek. Az árverést a nyiregyházi takarékpénztár kérte. A színházat valószínűleg a város veszi meg negyvenötezer forintért.

* A miskolci színház. Három színigazgató pályázott az idén a miskolci színházért. Tegnap döntöttek a pályázat felett és a színházat egyhangulag Csóka Sándornak, a kecskeméti igazgatónak adták oda, aki már több éven át volt a miskolci színház igazgatója is. Tiszay Dezső a jelenlegi igazgató nem vett részt a pályázaton.

* Filharmoniai hangverseny. A második filharmoniai hangverseny szerdán, 23-án lesz a Vigadó nagytermében. Dirigense Erkel Sándor, vendége pedig a nemrég feltűnt párisi Liszt-játszó: Bauer Harold lesz, aki ezuttal első alkalommal mutatkozik be a főváros közönségének. A műsor a következő: 1. Chernubini nyitánya „Medea”-hoz. 2. Svendsen: „Zorohayda” című zenekarra írt legendája (ujdonság). 3. Liszt „Zongorahangversenye” (esdur). Előadja Bauer Harold. 4. Brahms „Harmadik symphonia”-ja.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Új könyvek. Az Athenaeum kiadásában, a közkeveltségű „Olvasótárban”, megjelent egy 50 krajczáros kötetben Jókai Mórnak két hosszabb elbeszélése, az „Apja fia” és „A fejedelem és Fra Diavolo”. Egyik érdekesebb, kedvesebb, mint a másik.

Megjelent a „Mucsa Naplár 1899-re”, a híres Borsszem Jankó műhelyéből. Nem Mokány Bertalan írta szerkesztette most, hanem özvegy Kuczoráné, a diktálásnál azonban ő is megjelent és meglátszik, hogy sok szafos dolgot sugallt Kuczorának. Egyszerrel a naptár most se rosszabb, mint szokott lenni, sőt talán még jobb, mert a Mokány Berczi vidám pajkosságai özvegy asszony nyálával

vagnak vegyítve s így még fainabbak. A tömörked figurás képpel tarkított kalendárium ára egy szemérmes forint.

A biblia és a költészet. Nagyobb-szabású tanulmányt adott ki ezimén diszes kiállításban, nagy quart alakban, Morvay Győző fiatal író. A tanulmány nagy szakavatottságra s a tárgyra való elmélyedésre vall, ami már magában is ritkaság a mai felületes világban, mikor az írók tanulás helyett a gyors sikert keresik szenzációs témákkal. A munka ára 6 korona.

Lune Flammariontól új érdekes munka jelent meg magyar fordításban, a híres csillagászati író szokott modorában. Sőt a Lune még ebben is haladás, mert Flammarion párbeszédében csevegyve adja elő a tudomány eddigi fölfedezéseit a holdról. Mint Flammarion többi műveit, ezt is a Légrády testvérek adták ki.

A Kisfaludy-társaság kiadásában megjelent a Rómola című háromkötetes regény Elliottól. Egy kicsit ósdi dolog ez már. Nem sokan fogják olvasni.

Ószi hajtás. Berczik Árpád beszéleit adta ki egy csinos kötetben ugyancsak a Kisfaludy-társaság. Kedves, érdekes novellek és tárczák, melyekben mindnyájában megnyilatkozik a Berczik szeretetreméltó talentuma és friss kedélyvilága.

* „Ujabb tárczák.” Gelléri Miksa, a fiatalon elhunyt újságíró, röviddel halála előtt előfizetési felhívást adott ki „Ujabb Tárczák” című rajzkötetere. Az elhunyt testvérei ez uton értesítik a gyűjtőket és előfizetőket, hogy a munka kiadására ők vállalkoztak és így az még ez év folyamán meg fog jelenni.

* Néprajzi Társaság. A Magyar Néprajzi Társaság ma délután Szalay Imre miniszteri tanácsos elnöklésével felolvasó ülést tartott. Az első felolvasó dr. Sebestyén Gyula volt, aki „Ávarók-e a székelyek?” című munkáját mutatta be. Utána Katona Lajos egy nemzetközi mesétárgyról, a tejes köcsögről szóló elbeszélésről érkezett. Ugyancsak Katona bemutatta a tetemrehívás középkori jogszokásának egy, a XIV. század elejéről való magyarázatát, amely igen érdekes világot vet e lélektani motívumokban gazdag, nevezetes babona eredetére.

FŐVÁROS.

(A hódoló küldöttség.) A székes főváros hódoló küldöttségét a király holnap, csütörtökön déli 12^{1/2} órakor fogja fogadni. A küldöttség tagjai délelőtti tizenegy órakor gyülekeznek a régi város-háza tanácsstermében. Megjelenés magyar gyászruhában vagy frakkban, fekete nyakkendővel és fekete keztyűben.

(A porosz kormány küldöttel Budapesten.) A porosz királyi minisztériumnak tanulmányutra kiküldött tagjait, akik a főváros állategészségi és közgazdasági intézményeit jöttek megismerlni, ma délelőtti fogadta a polgármester. A küldöttséget Egan Ede miniszteri biztos vezette, Ottlyk István, Lestyánszky osztálytanácsosok és dr. Ragány István kalauzolása mellett. A németek közt vannak; Conrad titkos tanácsos, Lusenszky F. kereskedelmi miniszteri tanácsos, dr. Müller földmívelésügyi miniszteri tanácsos, Ulrich Scheidemann, német főkonzulátusi attaché, dr. Kautz rendőriminiszteri tanácsos. A társaság a polgármesternél tett látogatás után az országos kaszinóba ment reggelire. Délután megnézték a közvágóhidat és a marhavásárteret.

(A farkasréti villamos.) A farkasréti temetőbe vezető villamos vasút kiépítése ügyében ma küldöttség járt a fővárosnál és a kormányznál. Arról van szó ugyanis, hogy az említett villamos vasút teljesen kiépíttessék, mivel ez a fővárosnak kiváló érdeke. Az építést eddig az akadályozta, hogy a telektulajdonosok egy kis töredéke igazságtalan árat követelt a kisajátításért. A küldöttség Halim János polgármesternél, Vosits és Kun tanácsosoknál, Rupp Imre miniszteri tanácsosnál, Bakos és Bartaletti műszaki tanácsosoknál tisztelettel és mindenütt igen szívesen fogadták.

Bánffy Dezső diszpolgár.

(A mai közgyűlés.)

A főváros köztörvényhatósága ma este báró Bánffy Dezső miniszterelnököt Budapest diszpolgárává választotta. Délután négy órától este tízedfél óráig tartott a vita, jobban mondvá a siketítő láрма. Tizennyolczan akadékoskodtak négyszáz bizottsági tag ellen, mert a sasok közül, akik legalább hatvan el-lenzéki szavazatot helyeztek kilátásba, csak tizennyolczan helyezkedtek az árral szembe. Talán omiatt is erőlködtek annyira a zajongásban.

A köztörvényhatóság tagjai közül alig-alig hiányzott valaki. A logritkábban látott városatyák, mint Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, Vörös László, Gajári Ödön, báró Podmanitzky Frigyes is ott voltak. Meg-telt a karzat is, úgy, ahogy még eddig soha. És délután négy órától este tízedfélíg senki sem mozdult ki a tereméből.

A közgyűlés krónikája ez:

(Folytatólagos-e vagy rendes?)

Ez volt az első kérdés: hogy rendkívüli-e vagy rendes. Már tudniillik a mai közgyűlés. Ébbe a kérdésbe akartak először belekapaszkodni.

Szalay Mihály szólalt fel elsőnek. A mai tanácskozásnak a napirend szerint „folytatólagos közgyűlés” a címe. Az ügyrend pedig csak az alatt a feltétel alatt engedi meg a folytatólagos közgyűlést, ha egymásután következő napokon tartják. Nem akar akadékoskodni, csak figyelmeztetni akarja a közgyűlést, hogy ennek alapján egy heti megszakítással akár egész esztendőre is kihuzhatni egyetlen közgyűlést. Indítványozza, hogy mondja ki a köztörvényhatóság, hogy a mai közgyűlés nem folytatólagos, hanem egyszerűen rendes közgyűlés.

Polónyi Géza ajánlja az indítvány elfogadását. Interpellációk vannak napirenden s ezeket, ha a közgyűlés folytatólagos, akkor ma nem tárgyalhatják. Mivel interpellációt csak a rendes közgyűlés elején lehet bétérszteni.

— Mi ...

— Kik azok a mi? szólnak közbe néhányan.

— Én és Szalay. Vagyunk ketten. Ajánljuk, hogy a közgyűlés rendes legyen.

Márkus József elnök szerint ez a közgyűlés folytatása a múlt szerdán megkezdett tanácskozásnak, a jegyzőkönyv is e mellett szól, különben a közgyűlés döntésére bizza a dolgot. (Szavazzunk!)

Kasics Péter fölpattan: Az ügyrend nem ismer folytatólagos közgyűlést.

— Eláll! Eláll!

— Nem áll el, azért sem! — és nagyot üt tenyerével az asztalra.

Ezek a felkiáltások zúgtak végig a termen, de Kasics Péter folytatta: Az ilyen elnöki erőszakoskodás a legnagyobb törvénytelenségekre vezet-het. Közbejöhethetnek olyan esetek, amikor sürgős interpellációnak van helye. Például veszedelmes járvány vagy ilyesmi. És akkor a közgyűlés összejön, az interpelláció csak két-hét mulva történhetik meg.

A zaj közben nőttön-nő, Kasics el is hallgat a láрма miatt.

Márkus főpolgármester ezután feltette a kérdést:

— Akik amellel vannak, hogy ez a közgyűlés folytatólagosnak nyilváníttassék, álljanak fel!

Ez megtörténik, a többség nagyon nagy, és a főpolgármester pedig kijelenti, hogy ezt a többség elfogadta.

Kasics Péter ököllel fenyegeti az elnököt: Ez ellen tiltakozom! Ez törvénytelenség! Én még beszélni akartam.

Dr. Vássonvi Vilmos akar szólni, de óriási zaj van a teremben s az elnök csak hatszoros-hatszeres csengetéssel tud valamilyen csendet csinálni.

— Tiltakozom ez ellen — mondja Vássonvi — hogy a szónokot az elnök szólásszabadságában

korlátozza. Ez törvénytíprás! És fölkerem a méltóságos elnököt, hogy respektálja és respektáltassa a kisebbség szólásjogát.

— Hol az a kisebbség? Lássuk! Inceselkedtek velük, miközben Márkus kimagyarázta, hogy nem tudta, hogy Kasics még beszélni akar.

Báró Kaas Ivor emelkedik föl a helyéről.

— Eláll! Eláll! kiáltották jobbról is, balról is, de Kaas Ivor nem állott el, beszélt:

— A kisebbségnek joga van szólani és az alkotmányos elvekkel nem egyezik meg, hogy valamely ellenzéki szónoktól a szót egyszerűen minden ok nélkül megvonják. Ha nem volna alkotmány.

— Akkor a báró ur most nem szavalna, kiált valaki közbe.

— És az urak sem zajongának — folytatja Kaas Ivor zavartalanul. És fölteszem a tisztelt közgyűlésről, hogy türelmesen meg fogja hallgatni az ellenzéki szónokokat.

(Az Indítvány.)

Többen már nem akartak az ügyrendhez szólni és az elnök felhívta a főjegyzőt, olvassa föl az indítványt.

Rényi József felolvasta előbb a kétszázhetvennyolcz aláírást, a végére hagyva az indítvány szövegét.

— Breslmayer Román!

— Halt! — kiált Polónyi.

— Ez hamis! — kontráz Szalay.

— Büntény! Fegyház nekik! Meghamisítják az aláírásokat. Breslmayer Román nem irta alá! — rikácsol Kasics és Szadovszky, a sasok gazdája. Közbe-közbe ököllel verdesve a padot.

— Menjünk tovább. Lesz ott több is — csitítja a háborgó kis csatornát Polónyi és a habok elsimulnak.

Rényi József főjegyző ismét olvassa a névsort, végül pedig a most bemutatott aláírási íven levő indítványt, amely a következő:

A haza és a nemzet körül szerzett kiváló és maradandó érdemeiktől Budapest székes főváros közönsége soha sem tagadta meg azon méltányoló elismerést, melyet az igaz és nagy érdemért minden polgár készséggel nyújt.

Lelkesedéssel és örömtelt szívvel rőtük le elismerésünket, ha a haza és a nemzet körül szerzett maradandó érdemek a fővárosnak tett nagy szolgálattal voltak kapcsolatosak.

Ily érdemek jutalmazását javasoljuk, midőn tisztelettel alóirottak indítványozzuk, méltóztatassék a törvényhatósági bizottság tisztelt közgyűlésének báró Bánffy Dezső miniszterelnök urat a nemzetnek és a trónnak, a hazának és a fővárosnak tett nagy szolgálatai jutalmául és elismerésül Budapest székes főváros diszpolgárává megválasztani.

A sokaság tapssal, éljenzéssel fogadja az indítványt, a sasok pedig bécsi mintára dobolnak a padokon.

Az elnök most átadja a szót a vezérszónoknak, az indítvány betérjesztőjének.

(Csiky Kálmán ajánlása.)

Csiky Kálmán a következő beszéddel ajánlotta az indítványt elfogadásra:

Tisztelt közgyűlés! Méltóztatott meghallgatni az indítványt, melylyel a törvényhatósági bizottság nagyszámú tagjai országos kormányunk jelenlegi fejének, báró Bánffy Dezső miniszterelnök urnak a székes főváros diszpolgárai sorába leendő iktatását javasolthá hozzuk.

Budapest főváros e minőségben való megalkulása óta több ízben jutalmazott az elismerésnek és hálnak közönségünk részéről adható ez egyetlen, de legdicsesebb koszorújával oly férfiakat, kik a nemzet, a trón, a haza és legközelebbi fővárosunk érdekei, haszna és virágztatása körül maradandó érdemeket szereztek. És tetük ezt az országos politikában elfoglalt egyéni pártállásunkra való tekintet nélkül és azon fölfogás által vezettetve, hogy a hazafini érdemek megítélésénél magasabb és tisztább szempontokra kell emelkedni, mint amilyet a napi politika rokon- és ellenszenvei, pártférgyelém által feszélyezett pártirányításoktól irányított hangulatai nyújtanak.

Az a férfi, kinek diszpolgáraink sorába iktatását indítványozzuk, közel négy év óta áll a magyar kormány élén, s vezeti az állam ügyeit, oly nehéz külső és belső viszonyok között, amilyenek újabb alkotmányos életünknek ide s tova már harminezket éves időszakai alatt még nem fordultak elő, s vezeti erélyes és sikeres kézzel, csüggedetlen kitartással és önön személyes nyugalmanak naponkinti hősiességével.

Báró Bánffy Dezső kormányzása alatt Magyarország nemzetközi tekintélye erősödött.

Kérvényt szerzett ő a nemzet akaratának és jogának külső, illetéktelen beavatkozások ellen. A velünk államjogi szövetségben levő Ausztria német pártjainak fékerezett magyar gyűlése nemcsak ártalmunkra nem vált, hanem kész alkalmat kínált arra, ha csak magunk benső egyenetlenkedéseink által meg nem húsítjuk, hogy a mi hazánk legyen Európa szemében a monarchia talpköve és hatalmának biztosítéka. Fővárosunk látta falai között egy idegen nagy birodalom uralkodóját az előtérbe lépett magyar nemzet felé barátságos jobbot nyújtani. Országos kiállításunk sikere és fénye újabb jóakarókat szerzett nemzetünknek a világ minden részéből. És ha e sikerek magának a szabadság útján haladó magyar nemzetnek sikerei: nem fog-e azok dicsőségéből maga a történelem jogos részt juttatni annak a kormányának és azon kormány fejének, mely az államot ezek felé vezette?

A belügyek terén Bánffy Dezső miniszterelnök befejezte és végrehajtotta az egyházpolitikai törvényeket, azon zavarok felidézése nélkül, melyeket sokan jósoltak. Alatta reformáltatott a magyar katonai nevelés és oktatás oly módon, hogy azzal még az ellenzéki pártokat is kielégítette. Az osztrák nemzetiségi villongások tüze, mely alkalmas lett volna a nálunk is lappangó elégtelen elemeknek új tápot szolgáltatni, nem csapott át hozzánk. A kormányelnök nemes, faji öntudatában gyökerező erélye képesnek mutatkozott s jövőben is biztosítást nyújt, hogy ez ország napról-napra mindjobban meg lesz hódítva a magyarság számára.

Alig volt valaha — nem is szólva a régebbi időkről — az újabb korszakban is oly meglepő a korona és a nemzet közötti viszony, mint Bánffy miniszterelnöksége alatt. Dicső királyunk szíve mindig együtt dobogott hű nemzetével örmében bánatban egyaránt és ez együttérzésnek mennyi becses közjogi és kulturai eredménye lett! Nem szükséges itt ezekről bővebben szólni; az iskola padjain ülő gyermekek is ismerik és dicsérik a szót. És ha mindezen tények és vívmányokért ő felsége iránt örökös és hódoló tisztelettel viselkedni soha meg nem szününk: az ő legelső tanácsosának is tartozunk a hála és elismerés babérját nyújtani.

És midőn mi, a székes főváros közönségének választott képviselői, akik tulnyomó nagyrészen távol állunk az aktív politika intézésétől, de annak eredményeit annyival elfogulatlanabb és nyugodtabb figyelemmel kísérjük; midőn mi a jelenlegi kormányelnök fontebb vázolt működésébe vetett bizodalunknak az indítványozott polgári kitüntetés által kifejezést kívánunk adni: ebbeli elhatározásunkban nem engedjük megtámasztani magunkat azon támadások által, melyek a miniszterelnök személye ellen a képviselőházi kisebbség részéről intézettek. De viszont, ha a törvény megadja is nekünk azt a jogot, hogy itt e térenben országos érdekű tárgyakat is megvitassunk s azokban véleményünket nyilváníthassuk: még sines szándékom ez órában azon támadások jogosultságának és a közjó szempontjából való czélszerűségének kérdését mérlegelni. Csupán egyet jegyzek meg, tisztelt közgyűlés, azt, hogy azon ötven év alatt, mely Magyarország parlamentáris kormányzatának kezdete óta letelt, nem volt kormány és annak elnöke, kinek működését és politikáját a kisebbséget képező ellenzék, ha nem is a maihoz hasonló szenvedélyes módon, nem ostromolták és el nem itélték volna. És ezt nem szemrehányásképp mondom: a parlamentáris természeté hozza magával. Tekintsünk vissza még az 1848. év eseményeire is, amikor pedig a haza sorsa állott kockán. Vajjon az akkori kormány, melynek tagjai nevére ma már a történelem tisztelettel írta be önkönyveink lapjaira, osztatlanul látta a nemzet képviselő-testületét a maga oldalán? Nem akkor emlegették-e először mennydörgő szóban, „a törpe minoritást”?

Mi, törvényhatósági közgyűlés, azonban párt szempontoktól elvonatkozva méltathatjuk a kormányelnök szolgálatait, melyeket a haza és a trón körül teljesített, s melyeknek jeleivel az ország e központi és első törvényhatósága mindennap találkozik.

Ez a méltatás czélja indítványunknak. A politika kis és nagy kérdései fölött, a rokon- és ellenszenvek harcza: fölött napirendre

tér az idő. Itélni fog az utókor, felülemelkedve a pártszempontokon; s amit egy államférfiú jót és hasznost alkotott, aminek hatása a nemzet erősödésében és gyarapodásában fönnmaradt: annak emléket a történelem nem engedi feledésbe menni, vélekedtek róla a kortársak akár kedvezően, akár kedvezőtlenül.

Ajánlom indítványunkat a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra.

A beszédet óriási tetszészaj követte. Perczekig tapsoltak, éltették Bánffy-t és a szónokot.

(Sürgős-e az indítvány, vagy nem?)

Az obstrukciós csapat talált egy újabb kérdést, amit felvethelett. Sürgős-e az indítvány vagy nem? Báró Liphay Béla volt, aki fölvetette ezt a kérdést. Kéri a főpolgármestert, hogy tétesse az indítványt a tanács asztalára, s csak azután tárgyalja majd a közgyűlés.

Elnök: Az indítvány napirendre van tűzve, jogában áll minden bizottsági tagnak pártolni vagy nem.

Báró Liphay Béla: Mivel ennek az indítványnak a sürgős voltát mi sem bizonyítja, újból kéri a tanács elé való terjesztését.

Elnök: Fölteszem a kérdést, kívánja-e a közgyűlés ez indítványt tárgyalni, vagy nem?

Polónyi Géza szerint az az indítvány hibája, hogy nem kéri egyuttal a sürgős tárgyalást is.

Csiky Kálmán ezt ugyan fölöslegesnek tartja, de ha a kisebbségnek úgy tetszik, megteszi a póttindítványt a sürgős tárgyaltatásra nézve.

Báró Liphay Béla mindig azt hitte, hogy a diszpolgárság a legnagyobb jutalom, amelylyel törvényhatóság valakit kitüntethet. De itt nem a polgári érdemek elismeréséről van szó, nem is e végből sürgős ez az indítvány, hanem az érdekek szempontjából.

— Ohó! Eláll! Rendre!

De az időt sem tartja alkalmasnak, mert fel vannak a politikai szenvedélyek korbácsolva. Haynaut is megválasztották, válasszák meg Bánffy-t is. (Eláll.) Utasíták a tanácsot, hogy tegyen javaslatot az indítványra nézve.

Báró Kaas Ivornak se fér az elméjébe, hogy miért sürgős ez az indítvány. Más magyarázatot nem is talál erre, mint azt, hogy ez pusztán a főpolgármesterre nézve olyan nagyon sürgős.

Elnök: Többen nem lévén följegyezve, szavazásra bocsátom a kérdést: aki azt kívánja, hogy az indítványt azonnal tárgyalja a közgyűlés: álljon fel.

A nagy többség feláll, tehát tárgyalják az indítványt.

(A sasok felvonulnak.)

Szadovszky Józsefet sorsolták ki a sasok vezérszónoknak. Ami sikerült sorsolás volt, nem sokkal ügyetlenebb, mint ha Szalay Mihály nevét húzták volna ki a kalaphól. Azzal kezdte Szadovszky, hogy politikai tapintatlanság volt ezt az indítványt a közgyűlés elé terjeszteni. Az indítványozók megelégedtek arról tájékozódni, vajjon elfogadja-e mindenki, vagy lesz olyan is, aki ellenzi. Sajnálja, hogy politikai küzdőtérre vált a közgyűlési terem és akár megválasztják báró Bánffy Dezsőt diszpolgárra, akár nem, az ő parlamenti tekintélyén már mitse változtathatnak. Az indítványozók önző politikai czéljaikra akarták felhasználni a Hentzi-szobor áthelyezését is. (Rendre!)

Elnök: A bizottsági tag urat, mivel gyanúsító kifejezést használt, rendreutasítom.

— Hát önzetlen politikai czéljaikra akarták felhasználni, ha így jobban tetszik. A Hentzi-szobor áthelyezése jobban bántja a nemzetet, mint ha a szobrot ott hagyják. Ennélfogva nem tartja Bánffy-t a diszpolgárságra méltónak. Báró Bánffy erőszakkal emelte pártját a választáson többségre. Beszél az önálló vámterületről.

Az elnök felszólítja, hogy térjen a tárgyra. Az önálló vámterület Szadovszky szerint a kérdéshez tartozik, mert ezzel is bizonyítja, hogy Bánffy Dezső nem való diszpolgárnak. Mondja ki a közgyűlés, hogy a diszpolgársági indítvány fölött napirendre tér.

— Nini, a kis hamis! Nagyon szépen beszélt! Ki kell nyomtatni! Ezekkel a gunyos biztatásokkal fogadták Szadvoszky szónoklatát, miközben a sasok eltették Szadvoszkyt.

(Steiger Gyula.)

Én nem írtam alá az indítványt, mert hatalomban levőknek funkció közben való kitüntetését nem helyeslem.

— Heltai szobrot is indítványoz Bánffy-nak! — kiált közbe Kasics.

— Még pedig lovastul! — tödítja Polónyi, mérsékelt tetszést keltve.

Neki közvetlen tudomása van Bánffy-nak a főváros szépítése körül szerzett érdemeiről, mert többször találkozott a miniszterelnökkel mint fővárosi bizottsági tag a napirenden volt nagy kérdések tárgyalásán. A millenáris emlék műlliókba kerülő szobrai, az esküteri hid, a tiz szobor, mind-mind Bánffy-nak köszönhető. Ezeket, akinek szeme van, annak látnia kell és az el nem tagadhatja, de kétségbe sem vohatja a kormányelnök érdemeit, amelyeket azzal kell megjutalmaznunk, méltóképen megjutalmaznunk, amink van. Azt mondják némelyek, hogy a Hentzi szobor eltávolítása nem az ő érdeme, hanem spontán elhatározása a királynak.

— Ugy van!

— No, aki azt mondja, hogy úgy van, nagyon furcsa viszonyban lehet az alkotmány ismeretével, mert fogalma sincs a korona tanácsosainak jogairól és kötelességeiről. Vagy az ilyesmi csak akkor származik a kormánytól, ha kellemeden? Ha pedig kellemes, akkor okvetetlenül a korona spontán elhatározása? Igazi érdemről van szó, tessék kitüntetni azzal a dekorummal, amivel a főváros csak kitüntethet. Ajánlja báró Bánffy Dezső diszpolgárává való megválasztását.

(Polónyi.)

Polónyi Géza fel sem szólalt volna, ha a kerületét meg nem sértik. De nem csak sértették, hanem egyenesen terrorizálni akarták. A terézvárosi körben köztudomás szerint az egyik bizottsági tag a belváros feldarabolásával fenyegetődött, a diszpolgársági indítványról való tanácskozás során. Tisza Kálmának sokkal nagyobb érdemei vannak a főváros fejlődésének előmozdításában.

— Tessék indítványozni, hogy Tisza Kálmánt is diszpolgárrá válasszák. Mi majd megszavazzuk.

Polónyi azonban ezt nem cselekszi. Tegye meg más, ő majd — nem szavazza meg. Az indítványban a Hentzi-szobor áthelyezése volt először felhozva a miniszterelnök főérdeméül.

— Az is!

Nem is, hanem is nélkül. Pedig a szobor áthelyezésében nincs egy szikra érdeme se Bánffy-nak. A király nem Bánffytól kért tanácsot.

Dr. Grauer Vilmos: Hanem a sasoktól!

Polónyi Géza: Nem kért ő felsége senkitől se tanácsot, hanem áthelyeztette a szobrot, mint a ma megjelent legfelsőbb hadparancs is mondja, a szent György-tér szabályozása miatt. Ezt a szabályozási tervet pedig Gerlóczy Károly nyugalmazott alpolgármester csináltatta. A miniszterelnök nem meri a hadsereggel szemben alaptörvényeinket se biztosítani, mert Krieghammer önállóan rendelkezik most is a szobor áthelyezésére, a magyar ifjuság szeme elé példaképpen való állítására nézve. És ezek után akarják a miniszterelnököt diszpolgárrá választani?

— Igen! Igen! — zug az egész terem.

De kötelességem és kötelességünk — így folytatja Polónyi — azt hiszem belvárosi társaim nevében is szólok, a többség akaratát respektálni és annak érvényesítését még csak meg sem akadályozzuk. Hanem kötelességünk az a fajta támadások ellen is teljes megtorlást szerezni, amiőt Heltai Ferencz követett el, amikor a kerületet feldarabolással fenyegette. Tiltakozik a fenyegetés ellen.

— Privát konferencia volt! Heltai nem is mondotta ezeket!

A főváros negyedik kerületének képviselői nem volnának méltók köztörvényhatósági tagságra, ha az ilyesmi ellen a legvehemensebben nem tiltakoznának.

A belváros még nem Krisztus palástja, hogy rajta a farizeusok osztakozzanak.

Mi nem obstruálunk, tőlünk tegyenek Bánffy diszpolgárságával amit akarnak. Neki már nem használ, nekünk pedig nem árt. Isten áldja meg önöket.

A beszéd meglehetősen vegyes hatást keltett. A többségnek sem tetszett, a sasok is mintha valami mást vártak volna.

(Még egy szó az indítvány mellett.)

Dr. Virava József következett. Az elnök tisztelettel megrázta a csöngelyűt, nem használt semmit. Akkor volt a zaj, hogy Viravát három lépéssről sem igen hallották. Melegen ajánlotta különben az indítvány elfogadását, részletesen felsorolva azokat az előnyöket, amelyekben a főváros báró Bánffy Dezső miniszterelnöksége alatt részesült.

(Ök tizenharczan.)

Már most elérkezett a sasok ideje, átvették a hangulatcsinálást, az ökölletel való fenyegetődés, sivítás, tombolás formájában.

Springer Ferencz akart minden áron beszélni, ámbar a karzatról is integetnek, hogy hagyja abba. Szélmalombarcz úgy is minden. De neki el kell mondania, hogy ő nem lép le az igazság útjáról, teljesíti kötelességét, és tiltakozik a miniszterelnök diszpolgárává választása ellen. Illetéktelen beavatkozás is ez a parlament-jogaiba s már emiatt sem pártolja.

A terem csak úgy zsongott és Szalay Mihály ide-oda futkosott, kiabálva, hogy az elnök nem csinál eszöndet.

Vázsonyi Vilmos csak azt hibáztatja az indítványról, hogy nem volt kellőleg előkészítve, az arra hívatott bizottság nem tárgyalta eléggé, mert ez a bizottság: a közjótékonyági bizottság lett volna. (Derűtség.) Nem kitüntetés, hanem segély-akció az egész, mely Bánffyt kétségbeesett helyzetben akarja megvizsgálni. Keresve Bánffy-nak a főváros körül szerzett érdemeit, csak azt találja, hogy ezalatt a kormány alatt gomba módra szaporodtak a patikajogok. Ehhez méltán sorakoznak a háza körül szerzett érdemei is. Amióta a Bánffy-kormány uralkodik, önkényűleg elnyomják a s a j t ö s z a b a d s á g o t. A miniszterelnök úgy tiszteli a polgárságot, hogy kiemeli — nemesekké avatja. És ez a polgárság, amelynek sorait így megritkítja, akarja őt most diszpolgárrá választani. Válasszák meg diszrendőrnek, erre rászolgált. Ha őt ennyire kitünteti a főváros, akkor joggal mondhatni, hogy ezentul minden miniszterelnök hivatalból legyen diszpolgára a fővárosnak.

Az ilyen kitüntetés nem hoz dicsőséget sem annak, aki kapja, sem annak, aki adja. Ugyan mi értéke van az ilyen szótöbbséggel megadott diszpolgárságnak?

Kasics Péter kénytelen védelmébe venni a miniszterelnököt, mert tudja, hogy ez a diszpolgárság az ő beleegyezése nélkül történt. Ha tudomása lett volna erről Bánffy-nak, talán idejekorán tiltakozott volna ellene. Nagy illojalitásnak tartja, hogy a király tetteit azonosítják a miniszterelnök tetteivel. A miniszterelnök szolgálja a királynak, semmi egyéb. Az ő kormánya alatt a közös hadügyminiszter önkényűleg temetőket helyez el, sirbaltokat nyitatt föl, holott ez a statutuim értelmében mindig autonom joga volt a fővárosnak. Hogy legyen legalább egy hang, amely védelmére kel a közszabadságnak, ellenvéleményt nyújt be, amelyben utalva az alkotmány, jog, közérkölciség súlyosítására, indítványozza, hogy a közgyűlés ne határozzon az időszerűtlen és csak a politikai gyűlölség harczi szenvedélyeinek felszítására alkalmas indítvány érdemében, hanem azt, már tekintettel a királyi felség iránt tartozó hűdoló tiszteletre is, mellőzze és sürgős, békés munkáját folytatva, a napirendre térjen át.

Dr. Hegedüs János hangja elveszett a zajban. Élénk gesztusaiból sejtették csak, hogy beszél.

Aki kormánypárti, az mind svindler, — kiáltotta Hegedüs.

Ezért a kifejezésért rendreutasítom, szólót az elnök, de Hegedüs tovább is beszélt.

— Vízet kér szegény, adjatok neki — mondja Hűvös József.

— Ne vizet, hanem észt — jegyzik meg a hátsó padsorokból.

Dr. Kovács Pálnak is volt még mondani valója. Ebből ép úgy nem hallott senki semmit, mint Hegedüséből. Azt azonban kivette az elnök, hogy Kovács az aláírásokat kifogásolja, hogy szerinte azok között egész sereg hamis aláírás van, ez pedig csalás.

Elnök: Kovács bizottsági tag urtól megvonom a szót és pedig azért, mert én több ízben figyelmeztettem, hogy parlamentáris kifejezéseket használjon, arról nem tehetek, hogy a bizottsági tag urak akkora lármát csapnak, hogy az elnököt sem hallják.

Szalay Mihály fel akarja lökni az előadóasztalt, Vázsonyi aktákat csapdos a padhoz. Kasics kiabál: Törvénytíprás! Zsarnokság!

— Az urakat rendreutasítom — pattan fel Márkus — moderálják magukat, nem vagyunk...

— Istállóban — fejezték be többen az elnök szavait.

— Majd fegyverrel jövök ezentul — fenyegetődött Kasics.

— Rendreutasítom Kasics urat — rivall rá az elnök s maga is nagyot csap az elnöki asztalra.

— Ki kell lökni őket! Ki velők! Ki velők! zajongott az egész terem s úgy látszott, mintha a szilajság kissé alábbhagyott volna.

Kass Ivor beszélt még, ő volt az utolsó szónok. Csak azt akarta mondani, hogy ne fogadják el az indítványt, többet legalább nem lehetett kivenni. Egyre harsogtak hogy:

— Szavazzunk! Szavazzunk!

(Éljen Bánffy!)

Mint hogy szólásra senki sem jelentkezett, az elnök fölteszi a kérdést arra, vajjon a közgyűlés elfogadja-e Szadvoszky József indítványát, hogy térjenek a dolog felett napirendre.

A többség mellőzi.

Márkus József elnök: Már most fölívom a közgyűlés tagjait, hogy akik hozzájárulnak a tett indítványhoz: hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök Budapest székesfőváros diszpolgárrá választassék meg, — álljanak föl a helyeikről.

Órási többség emelkedett föl erre a padokból s perczekig kiáltotta:

— Éljen Bánffy Dezső!

Minden szem az úlve maradt kisebbséget nézte. Tizenharczan voltak ök összesen, némelyek szerint csak tizenheten.

Polónyi, Kasics, Szalay, Vázsonyi, ifjabb Kláh István, Szadvoszky, Kirner, Springer, Kovács és még néhányan.

A főpolgármester erre kijelentette, hogy a többség a diszpolgárságra vonatkozó indítványt elfogadta s ezzel az ülést berekesztette.

VIDÉK.

* (Zsilinszky lemondása.) Az arad-békési ágostai esperesség — mint levelezőnk jelenti — tegnap Csabán rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Koren Pál esperes felolvasta Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkárnak, a bányai egyházkerület felügyelőjének levelét, melyben meleg szavakkal búcsuzik az egyházmegyétől, miután mint kerületi felügyelőnek ezt az állását az összeférhetlenség alapján megtartania nem lehet. Az egyházmegye sajnálatlalt vette tudomásul a lemondást, a megüresedett felügyelői állásra pedig elrendelte az egyházmegye egyházainak megválasztását.

* (Fészkelődő románok.) Az Aradmegyében lefolyt megyebizottsági tagok választásánál a románok rendkívül heves agitációt fejtettek ki, hogy embereiket győzelemre segítsék. Mánra Vazul és Velics Mihály, aláírásával egy felhívás jelent meg a románokhoz intézve, mely hátorította őket, hogy szálljanak sikra a jogaikért. Néhány, eddig csak izgatásairól ismert embertiket sikerült is megválasztatniuk Borosjenőn olyan agitációk folytak a román jelöl-

tek érdekében, hogy a választást vezető elnök, Molnár Imre közjegyző, kegytelen volt Balán Vazul görög katolikus plébános a csendőrök által elfogatni. A véresszájú plébánost a választás alatt a községházán tartották. Buttyán községben, ahol szintén a román jelelték lettek megválasztva, az a kis hiba történt, hogy az összehívásnál hat czédulával többet találtak az urnában, mint ahány szavazó volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

== Képviselők párba. Egy élesebb hangú hírlapi polémia következtében Holló Lajos és Legrádi Károly képviselők tavaly pisztolypárbajt vittek. Sebesülés nem történt. A budapesti törvényszék párbajvétség miatt úgy Hollót, mint Legrádyt két-két heti államfogházra ítélte. A királyi ítélőtábla mindkét vádlott büntetését öt napi államfogházra szállította le s ezt az ítéletet Losonczy Ödön kuriai bírő előadása mellett ma délelőtt a kuria is helybenhagyta.

== Nógrádiak sajtópöre. Az ily czímen ismertetett sajtópörre vonatkozólag Pongrácz György árvaszéki elnök a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

Tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának tegnapi számában a köztem és báró Jeszenszky között lefolyt sajtóperről tétel-vén említés, az állítatik, hogy részemről behívnyítottam, hogy fiam helyett annak 7500 forintnyi adósságát fizettem ki. Ezen téves közlést a tyai kötelességem oda helyesbíteni, hogy a tárgyaláson az bizonyítottam, hogy fiam örökségét terhelő 7500 forintot fizettem ki, nem pedig általa csinált adósságot, mint az a téves közleményből következtethető lenne.

Balassagyarmat, 1898. november 16.

Pongrácz György.

== Pénzhamisítás a feyházban. Németh Márkus József hatvankét éves, életének javarészét a feyházban töltötte. Legutóbb pénzhamisítás miatt került a törvényszék elé, ahol kisült, hogy még a soproni feyházban is ezüstforintosokat hamisított a javíthatatlan öreg; ebben a mesterségben Sándor Józsefné is segített a vén gonosztörőnek. Amikor az elnök megkérdezte tőle, hogy hát hol tanulta ezt a mesterséget, Németh József a feltaláló büszkeségével mondta:

— Hát ott a feyházban magamtól kistudéroztam.

A törvényszék Némethet öt évi feyházzal sújtotta, Sándornét pedig félévi börtönre ítélte. Ezt az ítéletet Makay Dezső táblai bírő előadása mellett ma a királyi ítélőtábla is helybenhagyta.

== Váltó-manipuláció. Bonyolódott váltóhisztóriával volt ma dolga a büntető törvényszéknek Lenk táblai bírő elnöklése mellett. A debreczeni Steiner és Wittmann-czég esőd előtt állván, adóssági rendezését magára vállalta Steiner Nándor fővárosi ékszerész. Tartozott a czég többek között Weinberger Bernát kereskedőnek is, akinek 1302 forintos követelését Halász Miklós debreczeni kereskedő, a Steiner Nándor megbízásából, egyezségi uton ötven százalékkal kifizette. Mikor ez a váltó kezébe került Halásznak, összebeszél Holczert Mór kereskedővel s azt ennek neve alatt beperesítette. Weinberger nem tehetett egyebet, kifizette a váltót egész összegben, de egyúttal fenyítő feljelentést tett. A törvényszék Halászt és Holczert okirathamisítás czímén vád alá helyezte s ma tartotta meg ellenük a végtárgyalást. A bíróság Halászt nyolcz havi, Holczert pedig hat havi börtönre ítélte.

== A káta népgyűlés. A múlt nyáron nagy népgyűlést rendezett a fővárosi szociáldemokrata párt Nagy-Kátán. A gyűlésen Vonnák Illés odaváló földműves elnököl s mint a központ szónoka: Pfeiffer Sándor, az ismert munkásvezető szerepelt. Történt aztán, hogy a fűszolgabíró Pfeiffert, aki a katonaság adófizetés s egyéb állami intézmények ellen beszélt, többször félbeszakította és végül tőle a szót is megvonta. Utóbb az ügyrészeg Pfeiffert

és Vonnákot lázítás czímén pörbe fogta. Mire az ügy végtárgyalásra került, azon Vonnák már rabruhában jelent meg, mert a különben is többször büntetlett tolvajt letartóztatták időközben lopásért. A nagy szociálista a szomszédja szőlejéből szőlőtökéket lopott. Ekként állván a dolog, dr. Vázsonyi Vilmos védő a Pfeiffer lázítási pörének különválasztását kérte, amit elrendelt a bíróság s akkor csak Vonnákot vonta a lopásért felelősségre, a lázítás vádjának tárgyalását pedig e hónap 18-ára halasztotta. Ekkor, vagyis most pénteken fogja a pestvidéki törvényszék a káta gyűlés pörét tárgyalni. Időközben érdekes változás állott be. Az első tárgyaláson Vonnákot másfélévi börtönre ítélték a szőlőtökék miatt, de ma a királyi tábla alaposan enyhített ezen az ítéleten. Vonnák tettét ugyanis csupán mezőrendőri kihágásnak minősítette s ezért száz korona pénzbüntetést mért rá.

== Sikkasztó pénztárnok. A kereskedelmi bank tavaly augusztus hónapban 8250 forintot adott át pénztárosának, Berger Izidornak, hogy küldje el a tordai takarékpénztárnak. Még aznap kiderült, hogy Berger nem adta föl a pénzt, ellenben küldött a testvéröcsésének, Gézának, egy paksamétát, melyben a hordár ezresek és százakat látott. Ez a manipulációja méltán gyanút keltett s azért az öcsésével együtt letartóztatták és sikkasztás miatt vád alá helyezték. A budapesti büntető törvényszék Berger Izidort, aki a végtárgyaláson egy időközben öngyilkossá lett tisztviselőiársára, André Vilmosra akarta ráfogni a büncselekményt, két évi feyházra ítélte, az öcsését, Berger Gézát ellenben fölmentette. A királyi ítélőtábla ma délelőtt helybenhagyta az elsőbíró ítéletét.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kínvezések. A tordai pénzügyigazgatóság Peleán Manó díjtalan adóhivatali gyakornokot a marosludasi adóhivatalhoz díjas gyakornokká; Az ungvári pénzügyigazgatóság Lányi Béla ungvári adóhivatali díjnokot a nagy-kaposi adóhivatalhoz adóhivatali gyakornokká; A nagy-károlyi pénzügyigazgatóság Nagy Kálmán brassói állami közép faiparisiskolát végzett tanult a nagy-károlyi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká; A nyiregyházi pénzügyigazgatóság Várady László nyiregyházi lakost a nyiregyházi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Spitzer Anna ingóságai IV. Kigyó-utca 1. november 17. Bals A. (Alexander) ingóságai VII. Damjanich-utca 50. november 18. Spiegel Mór és neje ingóságai VIII. Baross-ú. 122. nov. 17. Szabó Boldizsár ingóságai VI. Podmaniczky-utca 69. november 17. Sima Ferenc ingóságai VIII. József-körút 17. november 17. Bartalits Károly Imre ingóságai II. Fő-utca 77. november 17. Radó Szigfried ingóságai V. Váci-körút 72. november 18. Freund Lipót ingóságai VII. Erzsébet-körút 17. november 18.

A vidéken. Wagner Manó ingóságai Rákos-Palotán november 17. Pál Sámuel ingóságai B-Szent-Tamás (O-Becse) november 21. Pollák Lajos ingóságai Zala-Egerszegen december 1. Bornemissza Gyula ingóságai Alsó-Detremben (Torda) november 30. Ungár Adolf ingóságai Kecskés pusztán (Sátoralja-Ujhely) december 2. Ferenczy Emil ingóságai a Pátróhal és Dombrádi tanyán (Kis-Várda) december 6. Weisz Lidor ingatlana Zala-Egerszegen december 12. Polhammer Péterné ingatlana Abalgeten és Rákoson (Sásd) december 29. Dr. Hutt Árpád ingatlana Esztergomban december 17. Paksy Gusztáv ingatlana Fugyi-Vásárhelyen (Nagyvárad) december 12. Özvegy Kohn Ilésné ingatlana Czepléden 1899. január 11. Stibl István ingóságai Pécselt 1839. február 20. Rádi János örökösei ingatlana Szent-Endrén december 17.

Felvilágosítások. (Budapesti Közlöny 264. szám.) A lévai pénzügyigazgatóságnál irodatiszti állásra, a nagy-szebeni királyi törvényszéknél aljegyzői állásra, a székesfehérvári királyi járásbírósnál díjnoki állásra, a nagyszentmiklósi királyi járásbírósnál irnoki állásra, a nagyszentmiklósi járásbírósnál járásbírói állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért kézen kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesterszabást czégünk előkelő hírnevével biztosítja, a munka kivételét pedig az üzlet képe elárulja. **Méretutáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van,** kizárólag tisztja gyapjú és valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

Férfi-szabók

IV. ker., Múzeum-körút 39.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Z. T. Zúgráb. A kéreztett lap megszűnt.

R. B. Szeged. A kéreztett képviselő keresztneve József. Czíme: képviselőház. Tegnapi még Budapestben volt, valószínűleg most is itt van.

S. J. urnak. Cs.-Kopács. Köszönjük a szives elismerést. A többire nézve nagyon igaz van.

H. F. Nagyszombat. 1. Kívánságát közöltük a kiadóhivatallal, amely intézkedni fog. 2. A Katángy-naptárt megkapja. 3. Megszűnt. 4. Van tudósítónk, de azért értesítéseit felhasználhatjuk.

H. G. Nagy-Káta. Katona József „Bánk bán“-ja utolsó jelenetében van a kéreztett mondas.

B. O. Pomogy. A szinte érthetetlen csere miatt panaszt tettünk a postaigazgatóságnál, mely vizsgálatot fog indítani. Az elmaradt példányok pótlásáról a kiadóhivatal azonnal gondoskodik. Köszönjük a szives érdeklődést és elismerést.

Vitakozás. Budapest. Istentagadó nemcsak hogy művelt, de még egészen józan gondolkozású ember sem lehet.

K. Th. Kun-Szent-Márton. Köszönjük, már el vagyunk látva odaváló tudósítóval.

J. I. Budapest. Költeményeket csak a legkritikább esetben közlünk, s ez a legkritikább eset az, ha a költemény jó. Máskülönbem sem használhatunk idejélt mult és autográfált dolgokat.

Kíváncsi. Budapest. Az említett színész a „Pallas Lexikóna“ szerint, 1855-ben született, tehát negyvenhárom esztendő. Hitelesebb adattal nem szolgálhatunk, hanem ezuttal megbizhatik a Lexikonban is. Elvögre, negyvenhárom esztendő éppen elég, még olyan kiváló primadonnának is. — A levél második részét átadtuk a kiadóhivatalnak.

G. V. Nagyvárad. Agyhártagyulladástól némi-lykor az emlékezőtehetséget is elveszti az ember, s ön még jól járt, hogy ez a csapás nem érte. Épen most olvassuk egy német orvosi lapban, hogy egy harminczkét esztendő ember, mikor ebből a rettenetes betegségből fölgyógyult, semmire sem emlékezett ami a betegség előtt való időben történt. Számolni azonban bámulatosan tudott, sokkal jobban, mint azelőtt. Foglalkozását, ismerőseit, még a feleségét és gyermekeit is elfelejtette. Ugy-úllt a világban, mint egy csecsemő, akivel még semmi sem történt. Csupán számolni tudott.

Cornelia. Szeged. Különös ur lehet a kegyed férje, ha mindig azt emlegeti, hogy a második felesége jobb lesz majd. Ez a szokása mindenestre kellemetlen lehet kegyedre nézve, de hát ez olyan dolog, hogy idegen ember nem adhat ebben tanácsot. Legjobb lenne, ha egy alkalmas pillanatban megkérdeznék, hogy mikor akar újbl megöszülni.

G. G. Kolozsvár. Ön is megkapja a Katángy-naptárt, ha novemberben megújította előfizetését.

Z. Vilmos. Budapest. Sajnos, olyan jelek még mindig nincsenek, amelyek segítségével a mérges gombákat a nem mérgesektől megkülönböztetni lehetne. Az egyes gombafajok undorító szaga, színe vagy egyéb deguszáló tulajdonsága még nem bizonyíték arra, hogy mérgesek. Az bizonyos, hogy a gomba élvezete nem egészséges még akkor sem, ha nem mérges. Igen sokan vannak, akik a jó gombától is megbetegsznek. Szigorubb ellenőrzéssel mindazonáltal el lehetne kerülni az olyan eseteket, amilyen a minap és ma is történt a központi vásárcsarnokban vásárolt gombák miatt.

O. Katalin. Tomesvár. Nem kellemes dolog, ha az embernek a rendesnél nagyobb orra van, de azért nevetséges, ha ez elkekerit valakit. Vegyen példát Erzsébet angol királynőről, akit szintén nagy orral áldott meg a természet s aki kancellárja által a következő tiltakozást adta ki azoknak a festőknek, akik a képet hízalégből kisebb orral festették meg.

„Mindenkinek, aki a királynő arczképét lefesti, lerajzolja vagy éreztve edzi, megtiltjuk, hogy másképp készítse a képet, mint amilyennek a természet alkotta a felséges asszonyt. A királynő tapasztalta, hogy alattvalói tiszteletből olyan változtatással festik a képét, amely nem egyezik meg az igazsággal és a királynő önéreztét is sérti.“

Ezt parancsolta Erzsébet királynő, aki tudvalevőleg nemcsak komoly, hanem hű asszony is volt.

K. L. Debreczen. Katángy Menyhért ur a most készülő Katángy-kalendáriumban fogja először kiadni életrajzát. Reméljük, hogy nagy épüléssel olvassák majd Debreczenben is.

T. József. Budapest. A Gomba-versenyben Gomba harmadiknak futott be.

Feljelő szerkesztő: Kálnoki Izidor.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Zerézke. Hosszas hallgatását legvesztetjék már indokolni, mert igen nyugtalan vagyok és félek, hogy legutóbbi levelemet nem kapta meg. — Háromszor küldtem már fel és semmi üzenet magamhoz. Nyugtassa meg kécsókóló Oszkárját. 6852—1

Piroska. Egészen rendben vagyok, már holnap ötvételel felmegyek és felviszek mindent. — A viszontlátásig csókol. 6816—1

Komályt kéri a Harmat, nem lenne-e oly szíves elofelt adni magáról? Üdvözlét. 6818—1

Szökem. Vasárnap valamit elfelejtettem megmondani, amit külföldben majd megírok. Hogy vagy? Mért nem írsz? Jobb ott? Csókol számtalanszor M. 6854—1

Nefeletts. Anyira örülök, hogy véletlenül találkoztunk, hogy azt le sem írhatom. Remélem, hogy most ez a találkozás mindennap meg fog ismétlődni, ugy-e? Mikor mulatunk? Válaszoljon nekem személyesen a régi Kellmesnek. 6950—1

HÁZASSÁG.

Önálló 29 éves komoly kereskedő házasság czéljából óhajtott megismerkedni egy csinos, középtermetű fiatal intelligens leánnyal. 2000 frt hozományra relett. — Szíves levelet a kiadóba kérek és „Komoly szándék” jelige alatt kérem azt e helyen jelezetni. 6898—2

Igen jó és biztos állásu 28 éves fiatal ember szeretne megismerkedni egy komoly, intelligens fiatal leánnyal, házasság czéljából. 3—4000 frt hozományt kíván. Csak komoly levelet vesz figyelembe, melyeket „Komoly” jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 6368—2

ÁLLÁST KERES.

Házmaster, ízr. 42 éves, gáz- és vízvezeték-, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmaster” czim alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6710—3

Bármilyen írásbeli munkák végzését, levelek másolását, vagy czimszalag írását elvállalja szerény igényű fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 6851—3

Kisasszony, ki a kereskedelmi szaktanfolyamot igen jó sikerre, végezte gép és gyorsírást tudja, szerény feltételekkel állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 6858—3

Heti- vagy időségi laphoz szerkesztőül, vagy munkatársul ajánlok kitűnő szakember. Esetleg azok expedícióját is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czimen kéretnek. 6792—3

Joghallgató ajánlok ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Czim a kiadóhivatalban. 6478—3

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfoglalni. Czime a kiadóban. 6802—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Vaskereskedősegéd, mint helyi ügynök és utazásra alkalmas kerestetik. Csak kiváló ajánlatok kéretnek „Vas utazó” jelige alatt a kiadóhivatalba. 6840—4

Zárs kerestetik egy igen jól jövedelmező nagy vállalatához 3—4000 frttal. — Bővebbet személyesen. Levelek a kiadóhivatalba intézendők „Szerencse” jelige alatt. 6780—4

Öklevéles óvónő kerestetik pusztára egy kis leány mellé, ki az elemi iskolai tantárgyakat s tanítani képes. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők „Óvónő 100” jelige alatt. 6742—4

Közjegyzői helyettesít keres egy vidéki közjegyző. A német nyelv tudása szükséges. Czim a kiadóhivatalban. 2327—4

Kisasszony, ki már művirág-üzletben alkalmazva volt és e szakmát teljesen érti, állandó alkalmazást nyer. — Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Művirágüzlet” jelige alatt. 6748—4

Előkelő fővárosi szobó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlok gimnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Meghízható” czimen. 6606—5

TELEK- ÉS HÁZELADÁS.

Szép villa telek, 878 négyszögöl a fogaskerekű vasutnál (az új Szt. János kórházzal szemben), pompás fekvés, igen jutányos áron, szabadkézből eladó. A tulajdonos czime a kiadóhivatalban. 7015—7

ELADÁS.

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2088—8

VÉTEL.

Kályha, maidingi vagy cserép, jó karban levő megvételre kerestetik. Ajánlatok „Kályha” jelige alatt és az ár kitüntetésével, a kiadóhivatalba kéretnek. 6726—9

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. 6704—9

Kétkerékű kézikocsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

Elegánsan butorozott szoba alkov-val, 25 forintért kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6826—10

Elegánsan butorozott 2 ablakos utcái szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utcában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6830—10

Az Üllői-úton egy kis tiszta különbejáratu igen csinos szoba olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828—10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns” czimen a kiadóhivatalba. 6466—11

SZOBA KERESTETIK.

Csinosan berendezett udvari szobát keres az Üllői-út közelében egy orvostanballgató. Levelet „Egyszerű” jelige alatt kér a kiadóhivatal. 6664—12

A VI. kerületben keres egy fiatal ember lehetőleg intelligens családnál tiszta és csinosan butorozott szobát I. vagy II. emeleten. Levelet a kiadóhivatalba kérek „VI.” jelige alatt. 6060—12

Keresek egy butorozott szobát a Teréz-körút vagy Gyár-utca közelében. Megkeresések ár megjelölésével „Mérnök” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 6678—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadász-utcában azonnal kiadó Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas az utcára nyíló nagy pince is kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6164—13

HITEL—PÉNZ.

Pénzkölcsönt legelőnyösebb feltételek mellett kőveti Veres és Haber Vas-utca 15/a. 2318—14

Sürgősen kerestetik 200 frt kölcsön egy jóállásu hivatalnoknak. Levelet a kiadóba kérek „Pontos” jelige alatt. 6784—14

KÖNYVEK.

Jó franczia regényeket szeretnék venni könyvtárma berendezéséhez. Ajánlatokat a czim és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Könyvtár” jelige alatt. 6262—15

Jókai összes művei kerestetnek olcsó áron megvételre Levelet a kiadóhivatal közvetít „Jókai” czimen. 6612—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Irodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetli helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 8662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

Fényképészeti üzlet, a Belvárosban, mely kitűnően megy, szabad kézből átadó. Szíves ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fényképészeti” czim alatt. 6782—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetefü-czukorkát. 1537—18

Egy tisztességes család hajlandó (2 évestől kezdve) fiu- vagy leánygyermeket teljes ellátásra csekély fizetésért elfogadni. — Czim e lap kiadóhivatalában. 6734—18

Én Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsőt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömörséget kap és megóvjja ezeket a korai öszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.

Postai széjjelküldés naponként a pénz előzetes megküldése, vagy postautánvétellel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien, I., Seilergasse 7.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 16.

	nov. 16. cents	nov. 15. cents.
Buza decemberre	74 ³ / ₈	74 ³ / ₈
" áprilisra	74 ³ / ₈	74 ³ / ₈
" májusra	71 ¹ / ₈	71 ¹ / ₈
Tengeri decemberre	38	37 ¹ / ₈

Chicago, november 16.

	nov. 16. cents	nov. 15. cents
Buza decemberre	66 ⁵ / ₈	66 ⁵ / ₈
Tengeri decemberre	32	31 ¹ / ₈

Ipar- és kereskedelem.

Fizetés megszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetés megszüntetéseket jelenti: Toldy István Szatmár, Rotter Herman Bellatinez, Száva István Gyergyó-Szent-Miklós, Weisz Béla Budapest.

Kőbányai sertésspácz, nov. 16. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 50⁵/₈—51 krig. Közép (páronként 251—320 krig terjedő súlyban) 50⁵/₈—51 kr. Könnyű (páronként 250 krig terjedő súlyban; 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban) 49—49⁵/₈ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 48—48⁵/₈ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—47⁵/₈ krajczárig. Sertéslétszám: 1893. nov. 14. napján volt készlet 37147 darab, nov. 15-én felhajtott 555 db, november 15-én elszállított 280 darab, november 16-ára maradt készletben 37422 darab. A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, nov. 16. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. nov. 15-én érkezett 520 drb. Készlet 486 darab; összes felhajtás 1006 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 559 drb, elszállítottan maradt 447 drb. Napi árak: 120—180 kilós 46⁵/₈—48 kr, 220—280 kilós 45—48 krajczár, 320—380 kilós 46—48⁵/₈ kr, öreg nehéz 44—45 krajczár, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Pénzügy.

Magyar királyi szabadalmazott osztályos részvénytársaság. E társaság ma Lónyay Albert elnöklése mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A napirend tárgyai voltak: az igazgatóság indítványa a részvénytőkének 1200 darab új, egyenként 500 korona névértékű részvény kibocsátása által 603,000 koronával való felemelése iránt, továbbá az alapszabályok néhány rendelkezésének módosítása. A közgyűlés a részvénytőkének javaslatba hozott felemelését elfogadta és az iránt is rendelkezett, hogy az új részvények jövő évi január hó folyamán bocsátassanak ki, továbbá, hogy a mostani részvényeseknek az elővételi jog az újonnan kibocsátandó részvényekre al pari arányban oly módon adassék meg, hogy öt részvény után egy új részvényre való elővételi jog biztosított. Miután még az alapszabályoknak javaslatba hozott módosítását is elfogadták, Török Kornél részvényes azon kérdést intézte az igazgatósághoz, vajjon azon hír, mely szerint az igazgatóság a sorsjáték nagyobbítását tervezné, valóságos alapul-e. Stein Ármun igazgatósági tag az igazgatóság nevében azon felvilágosítást adta, hogy az ügymenet teljesen kielégítő volta dacára, a sorsjáték-intézmény rövid fennállására való tekintettel, a sorsjegyek számának szaporítása nincsen tervbe véve. Ezen válasz tudomásul vételével a közgyűlés véget ért.

Közlekedés.

Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közölni teszi, hogy a rendes hajójaratokat Baja és Apatin között az előrehaladt időnyre való tekintettel bezárólag jövő évi november hó 30-án megszünteti.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, november 16.

A kansas-buza.

Itt van a kansas! Pontosan beköszöntött ismét az északamerikai vendég.

Epen november 16-án terjedt el tavaly futótűzként a hír, hogy Budapesten elkelt négy vagon kansas-buza és ma is meglehetősen szenzációt keltett a gabonacsarnokban az a körülmény, hogy egy budapesti cég közvetítésével nagyobb quantum kansas-buza adatott el egy stájerországi malomnak. Sem a mennyiség, sem az ár felől nem lehetett pontosat megtudni. A fáma 20.000—30.000 métermázsáról mesélt és 10.15, 10.30 forintos készpénz árt emlegettek, cif. Triest, elvámolva.

Egyébként nem is olyan fontos, hogy az ár tíz-husz krajczárral magasabb vagy alacsonyabb, az sem, hogy kétszáz vagy háromszáz kocsirakományt tett-e a tétel. A fődolog az, hogy az osztrák hávasok vidékén a malmok ismét szükségét látják annak, hogy a tengerentuli termékre reflektáljanak és hogy ezt megfelelő árban meg is kapják, még pedig kansas-buzát, azaz oly amerikai származékot, amely minőségileg és sikértartalmára nézve majdnem kiállja a versenyt a magyar középajta buzával.

E konkurrenzia első sorban a dunántúli megyék termelőit sújtja, mert főleg ezek produktuma gravitál az Alpesebbe. Egyelőre különben ez eladásnak mi lefolyása sincs az árafakulásra, épen csak azt jelenti, hogy az árutulajdonosoknak a déli vasut mentén számolni kell e versenyvel és — feltételezve persze, hogy Amerika nem emeli fel jegyzéseit — tisztában kell lenniök azzal, hogy tulzott árköveteléseiknek határt szab a nemzetközi piac.

Végre is ez csak sajnálandó volna, de korántsem megy szerencsétlenség számba. Mért tíz forintos buza ár a vidéken — mondjuk csak ki nyíltan — nem is olyan megvetendő. Nem is az ismeretes begöregébb, hanem még a legfiatalabb emberek is jól emlékezhetnek arra az időre, amikor ez ár chimborászoja volt a felhevült fantáziának. Tíz forintnál megtalálja tisztességes számadását a termelő; aki ennél magasabb árra vár az egyszerűen spekulál és megvagyon írva, hogy minden spekuláció sikerül ugyan, de vagy jól, vagy rosszul. Ez vonatkozik különben a készárura nézve nemcsak ami a Dunántúlt, hanem ami az egész országot illeti.

A határidőpiac — pláne a mai szituációnál — megint egészen más fejezetre tartozik. A márcziusi buza 9 forint 68 krajczárral zárul. Törje már most a spekuláció a fejét azon, hogy azért, mert 10 forint 20—30 krajczárral amerikai buzáat lehet Triestben vásárolni, hogy azért ez árfolyam alacsony-e, vagy magas. Volt e kurzus különben ma már 9 forint 62 krajczár is és jellemző, hogy a babonás spekuláció ép a tengerentúli buza eladásának hírére vásárolta ismét papirbuzát, mert tavaly is ugyancsak a kansas beözönlése képezte a fordulópontot. Akkor is szilárd periódus következett erre. Egyenlegként tehát egészben három krajczárt vesztett árból a márcziusi buza, míg rozs, zab és tengeri némi variációk után változatlanul 8.31 forinton, 5.98. forinton és 4.67 forinton zárul.

A készárupiaczon lanyha volt az irányzat. Az esős idő, és — mondják — az új vetések felől beérkező kitünő hírek engedékenyekké tették az árutulajdonosokat és elkelt vagy 20000 métermázsa 5—10 krajczárral olcsóbb áron.

A többi cikkben változatlanok maradtak az árak és rozsért 8 forint 20 krajczárig, árpaért 6 forint 60 krajczárig, zabért 6 forint 05 krajczárig, tengeriért 4 forint 05 krajczárig terjedő árakat engedélyeztek.

A külföldi piacokon kedvezőtlen volt a hangulat. Amerikában egy fél centtel, Liverpoolban egynyelczad pennyvel lanyhultak az árak. Berlinben nem volt forgalom. London kedvtelen, párisi sürgöny nem érkezett.

A Bradstreets szerint az Unió készlete kitelt ezer bushelben

	a héten	múlt héten	különbség
buzá	39.158	33.930	+ 5228
tengeri	31.055	32.099	- 1044

Előfordult készáruladások.

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 10.70 frton, sárga, 100 mm. 80 k. 10.65 frton sárga, 200 mm. 80 k. 10.80 frton, 1000 mm. 79 k. 10.80 frton sárga, 100 mm. 79 k. 10.70 frton vegyes, 300 mm. 79 k. 10.60 frton sárga, 100 mm. 77.8 k. 10.55 frton vegyes.

Pestvidéki: 100 mm. 81 k. 10.95 frton, 200 mm. 80 k. 10.75 frton sárga, 100 mm. 80 k. 10.60 frton sárga, 100 mm. 79 k. 10.60 frton sárga, 200 mm. 79 k. 10.70 frton 200 mm. 78.8 k. 10.65 frton, 100 mm. 78 k. 10.55 frton, 200 mm. 78 k. 10.40 forinton vegyes, 400 mm. 77 k. 10.45 frton vegyes, 200 mm. 77 k. 10.60 frton, 200 mm. 74 k. 9.80 frton úszkös.

Fehérmegyei: 450 mm. 78 k. 10.55 frton sárga.

Bácskai: 100 mm. 76.5 k. 10.50 frton.

Tolnai: 100 mm. 75.7 k. 10.45 frton.

Felsőmagyarországi: 1500 mm. 76 k. 10.40 forinton.

Szerbiai: 3500 mm. 75.7 k. 8.55 frton.

Becskekeréki: 3500 mm. 76 k. 10.20 frton, 4000 mm. 75.5 k. 9.98 frton. Mind három hónapra.

Rosz. (új) 100 mm. pestvidéki Budapest 8.10 forinton, készpénzben.

Zab. (új) 100 mm. 6 frton, 100 mm. 6 forinton, 200 mm. 5.90 forinton, 200 mm. 5.85 forinton készpénzben.

Tengeri. (új) 300 mm. Versez 3.45 frton, 200 mm. Nagy-Kikinda 3.80 forinton, 100 mm. oláh Budapest 5.42.5 frton készpénzben.

Árpa. (új) 100 mm. takarmány Budapest 6.45 frton készpénzben.

Hivatalos készáruregységek.

Áru	6 vagy új	frt	100 kgr. készpénz-ár	100 kgr. készpénz-ár	100 kgr. készpénz-ár
			frtől frtig	frtől frtig	frtől frtig
Buza	uj	tiszavid.	74 — — —	75 — — —	10.15 10.80
			76 10.35 10.45	77 10.50 10.55	
			78 10.60 10.70	79 10.75 10.80	
			80 10.85 10.90	81 — — —	
		pestvidéki	74 — — —	75 10.10 10.25	
			76 10.30 10.40	77 10.45 10.50	
			78 10.55 10.65	79 10.70 10.75	
			80 10.80 10.85	81 — — —	
		fehérm.	74 — — —	75 10.15 10.30	
			76 10.35 10.45	77 10.50 10.55	
			78 10.60 10.70	79 10.75 10.80	
			80 10.85 10.90	81 — — —	
		szerb	76 8.40 8.45		
rozs		elsőrendű	70—72	8.20 8.25	
		másodr.	— — —	8.15 8.20	
árpa		takarm.	60—62	6.20 6.50	
		szeszfőz.	62—64	6.80 7.60	
		sörfőzésre	64—66	7.80 8.70	
zab	uj	—	39—41	5.75 6.10	
tengeri	6	bánsági	—	5.50 5.55	
		másnemű	—	5.45 5.50	
repeze	6	káposzta	—	—	
		másnemű	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tiszta árlátá			Leszámlált árfolyamok
		november 16-án	november 15-én	frt	
buza	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
	márczius	9.64	9.65	9.72	9.74
rozs	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
	márczius	8.27	8.29	8.30	8.32
tengeri	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
	május	4.66	4.67	4.68	4.69
zab	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
	márczius	5.95	5.97	5.96	5.98
repeze	augusztus	12.45	12.55	12.60	12.70

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.67—68—67—68—66—9.64 frton. Rosz márczius 8.29—26—8.28 frton. Tengeri május 4.67—4.68 frton. Zab 5.95—5.96 forinton. Repeze 12.50 forinton.

Délután. Buza márczius 9.64—9.68 forinton. Rosz márczius 8.28—8.31 forinton. Tengeri május 4.67—66—4.67 forinton. Zab márczius 5.96—5.98 forinton. Repeze 12.60—12.70 forinton.

Baktárállomány.

Közraktár: Buza 84100 mm. Rosz 4600 mm. Árpa 47200 mm. Zab 27300 mm. Tengeri 11500 mm. Liszt 9100 mm.

Raktárház: Buza 36362 mm. Rozs 3525 mm. Zab 1921 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 549 mm. Silos: Buza 18000.

Gabonaforgalom: 1898. november 16.

Table with columns: ékeztett, elszállított, metrum, and rows for various grain types like búzából, rozsból, etc.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, november 16.

A külföldi tőzsdék gyenge irányzata visszahat a piacunkra is. Nemzetközi értékekben igen csekély az üzlet és az árfolyamok lassan lemorzsolódnak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 383.25 382.40, Jelzálogbank 241.75-242, Leszámitoló bank 257-256.50, Osztr. hitelrészvény 353.65-353.30, Osztrák-magyar államvasut 355.80-354.80, Rimamurányi 266.25-264.75, Drasche 332 forint.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 608, Közuti vasut 367, Villamos vasut 223.50-224, Magyar hitelrészvény 382.50-382.40, Magyar jelzálogbank 242, Magyar leszámitoló bank 256.50-256.75, Rimamurányi 265.50-266, Osztrák hitelrészvény 353.30-353.50, Osztrák-magyar államvasut 354.75-355, Egyesült járadék 100.60, Bankgyesület 101.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50-2. forint, 8 napra 3-4 ft, november utóljára 4-5 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: nov. 16., nov. 15., and rows for Magyar aranyjáradék, Magyar koronajáradék, Magyar hitelrészvény, etc.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: nov. 16., nov. 15., and rows for Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, etc.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, november 16. Termények ára változatlan maradt. Elsőrendű városi disznó-zsír métermázsánként 57 forint, boszniai szilva 85 darabos 18.15 forint.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kg-grammokban, and rows for Diáncsászir, Szalonna, Szilva, etc.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, november 15. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak változatlanok. Baromfi-nál élénk, árak változatlanok. Halban lanya, árak változók. Tej és tejtermékek szilárd, árak változatlanok. Tojásnál lanya, árak szilárd. Zöldségnél lanya. Gyümölcsnél élénk, árak változatlanok. Fűszereknél csendes. Időjárás borult, hűvös. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 50-54 ft, II. 48-50 ft. Birkahús hátulja I. 36-40 ft, II. 34-38 ft. Borjúhús hátulja I. 65-70 ft, II. 60-65 ft. Sertészsír elsőrendű 50-52 ft, vidéki 40-50 ft. (Minden 100 kil nkt.) Kolbász füstölt 50-80 kr (kilónkt). Sertészsír hordóval 58.0-58.5 ft (100 kilónkt). - Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.00-1.40 ft. Csirke 1 pár 0.60-1.20 ft. Lud hizott kilónkt 48-52 kr. - Különtételek. Tojás I láda (1440 db) 41.0-43.0 ft. Sárgarépa 100 kötés 1.60-3.50 ft. Petrezselyem 100 kötés 1.30-4.0 ft. Lencse m. 100 kiló 7-9 ft. Bab nagy 100 kiló 7-9 ft. Paprika I 100 kiló 30-60 ft, II. 20-30 ft. Vaj I. rendű kilónkt 0.80-0.85 ft. Tea-vaj kilónkt 0.95-1.10 ft. Burgonya, rozs, 100 kiló 1.70-2.20 ft. Halak. Harsca (élő) 0.80-1.00 ft 1 kiló. Csuka (élő) 0.80-1.00 ft 1 kiló. Ponty dunai 0.50-0.80 ft.

Szesz.

Budapest, november 16. Finomított szesz nagyban 54.-54.25. Finomított szesz kicsinyben 54.50-54.75. Élesztő szesz nagyban 54.75-55.-. Élesztőszesz kicsinyben 55.25-55.50. Nyerszesz adózva nagyban 53.-53.25. Nyerszesz adózva kicsinyben 53.50-53.75. Nyerszesz adózatlan (exkt.) 14.-14.50. Denaturált szesz nagyban 21.-21.50. Denaturált szesz kicsinyben 21.75-22.-. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendő.

Bécs, november 16. Kontingens nyerszesz azonnali szállításra 18.- forintig kelt el. Zárlatjegyzés azonnali szállításra 17.80-18. forint.

Prága, november 16. Adózott tripló-szesz nagyban 53.50-53.75 forint. adózatlan szesz 17.-17.25 forint azonnali szállításra kelt el.

Trieszt, november 16. Kiviteli szesz tartályokban szállítva magyar és román áru 12 forint, cseh áru 11.-11.25 forint 90% hektoliterenként nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, november 16. A határidőpiacra az irányzat gyengülő volt. Kötelelt: buza tavaszra 9.58-9.53 forint, zab tavaszra 6.24-6.26 forint, tengeri május-juniusra 4.96 forint, rozs tavaszra 8.36 forint. A készárupiacra elkelt 1000 métermázsza 77.5 kilós buza ab Orosháza 16.02.5 forint.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.54-9.55, rozs tavaszra 8.36-8.38, tengeri május-juniusra 4.98-4.99, zab tavaszra 6.22-6.24 forint.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, november 16. A külföldi alacsony jegyzések az előtőzsdén kedvezőtlenül hatottak. Csak Lloyd-részvények emelkedtek. A déli tőzsdén helyi papírok javultak. A zárlat is jobb árfolyamok mellett történt.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.10-353.12, Anglo-bank 153.75, Union-bank 291.-, Osztrák-magyar államv. 355.75-354.85, Déli vasut 69.75-70.-, Tramway 555-548, Török dohány 120.50, Alpesi bánya 176.80-177.40, Prágai vasipar 887-885, Fegyvergyár 193-194, Májusi járadék 101.-, Osztrák koronajáradék 101.40, Török sorsjegy 58.10-58.25, Német márka 58.96 forint.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.12, Anglo-bank 153.25, Bankverein 261.50, Union-bank 291.-, Länderbank 222.-, Osztrák-magyar államvasut 354.75, Déli vasut 69.75, Elbevolgyi vasut 258.50, Északnyugoti vasut 243.-, Török dohányrészvény 120.25, Alpesi bánya 177.80, Májusi járadék 101.-, Török sorsjegy 58.25, Német márka 58.95, Fegyvergyár 190 forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4.2%-os papírjáradék 100.85, 4.2%-os ezüstjáradék 100.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 119.70, Osztr. koronajáradék 101.25, 1860. sorsjegy 139.60, 1864. sorsjegy 196.50, Osztrák hitelsorsjegy 201.75, Osztrák hitelinstitúti részvény 353.25, Angol-osztrák bank 153.50, Union-bankrészvény 290.75, Bécsi Bankverein 261.50, Osztrák Länderbank 222.75,

Osztrák-magyar bank 910.-, Osztrák-magyar államvasut 353.73, Déli vasut részvény 69.75, Elbevolgyi vasut 258.25, Dunagőzhajózási részvény 440.-, Alpesi bányarészvény 177.70, Dohányrészvény 120.25, 20 frankos 9.54.5, Császári kir. vert arany 5.72, Londoni váltóár 120.55, Német bankváltó 58.95, Tramway 552.-. Az irányzat tartott.

Bécs, november 16. A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 353.12, Anglo-bank 153.50, Bankver. 261.-, Union-bank 290.50, Länderbank 223.-, Osztr.-magyar államvasut 355.-, Déli vasut 69.75, Elbevolgyi vasut 258.50, Északnyugoti vasut 244.-, Török dohányrészvény 120.50, Alpesi bánya 177.60, Májusi járadék 100.85, Török sorsjegy 58.40, Német márka 58.96 forint.

IDŐJARÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. november 16-án reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet Celsiusban, Szélirány, Csapadék, and rows for various cities like Árvaköz, Solnoczbánya, etc.

A depressziók folyton északon tartózkodnak és keleten is selyesztik a barométert, amiért is a magas nyomás mindinkább nyugot felé tolik el.

Az európai időjárás jobbra felkös és északon, nevezetesen Angliában s Németországban kis mértékben eső.

Hazánkban az idő boros vagy ködös, de amellet kivétel nélkül száraz. A hőmérséklet emelkedésben van, a szelek gyengék. Többnyire felhős, enyhébb idő várható, semmi vagy csak jelentéktelen csapadékkal.

VIZÁLLÁS.

— November 16-án. —

Table with columns: Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, and rows for various rivers like Duna, Tisza, etc.

Jelek magyarázata: * = Jéges víz; + = Ófellet; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges. Megjegyzések: Csapadékok két helyről jeleztek: N.-Bittae 3 mm. és Barta 1 mm. A Duna, Dráva és Száva apadnak. — A Tisza apadó jellegű, csak egyes helyeken észlelhető csekély áradás.

REVAI TESTVÉREK IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVKIADÓHIVATALA. Összes üzleti helyiségeit helyszülke miatt VIII. Üllői-ut 18. szám alá költöz az intézet ezélfára épült nagy könyvesháza tette át.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény.

Ira: PIERRE DAX.

(5)

Abel tehát úgy tett, mint egy vén róka: kezében volt a kártya, csak ügyesen kellett a színeket hívnia. Azon kezdte, hogy az öreg Garricourt-nak udvarolgatott.

Bizalma minden újabb és gyakoribb találkozásnál növekedett és Abel nem kerülte ki a találkozásokat.

Igen ügyesen szötte a fonalat. Óvatos, okos volt minden szavában, sohasem dicsekedett s mindenben igen tapintatosan járt el. A család el volt tőle ragadtatva, ő azonban szerény, mértékletes volt s nem élt vissza a bámulattal, melyvel körülvétték. Ép a pillanatban szokott felállani, amikor észrevette, hogy a társalgás a legvidámabb s hosszú kérdés után ült le ismét.

Garricourt ur és a felesége el voltak hájolyva komoly, férfias szavaitól, melyeket gyönyörrel hallgattak.

Ezalatt Lucienne kibontott hajjal futkosott, egy lawn-tennis partiban fárasztva ki magát. Mikor kipirulva a játéktól, gyöngyöző homlokkal ült le anyja mellé, hogy kipihenje magát, Lamoureyre ur lassan, igen lassan és tapintatosan állt fel, köszönt és távozott, bajusza alatt mosolyogva és magában morgogva:

— Haladunk! . . . Oh, ezek a vidékiek! . . .

Tény, hogy a Garricourték a sétaterén, az étkezőnél, a gyógyteremben egyre csak Lamoureyre-ről beszéltek. Lamoureyre itt, Lamoureyre ott, valóságos bogaruk volt.

— Milyen büszke férfiú! . . . kiáltott fel az apa.

— A homloka olyan mint egy bölcsé! szölte az anya.

— A tekintete egy nagy gondolkodóé, kezdte újra az apa.

Egy este azonban iszonyu negyedórát töltött Garricourt ur.

Belépve a játéktérbe — csupán időtöltés okáért — az első, kit megpillantott, Lamoureyre volt, aki egy asztalnál ült, melyen ugyanezek nagy hévvel folyt a kártyázás.

Hideg izzadság borította el Garricourt urat . . . Játékos? Ó? . . . Ó? . . . Ó, aki . . . Ó, akit . . . Gondolatai összezavarodtak. De

fejében csakhamar közeledtek egymáshoz a Lucienne és Lamourayre nevei és fülig elpirult.

Egy kártyáshoz adja a leányát! . . .

Az ő s Mésanges-vagyon sokkal komolyabb munka gyümölcse, sokkal szilárdabb alapon áll, semhogy azt egy játékosra lehetne bízni! . . .

Oh ezek a fürdői ismeretségek! Sohse tudhatja az ember! . . .

Garricourt ur odatapadt a helyéhez hosszasan nézte Lamoureyret, tanulmányozta és elismerte széles vállát, hatalmas termetét, gömbölyü nyakát . . .

Oh nem, Lamoureyre nem lehet a játék rabja, ő kiismeri magát az ilyenekben, ő Garricourt István . . . Talán csak unalomból, dologtalanságból ült le ide Abel, akár csak máshová ült volna . . . Micsoda gondolat volt is, őt gyanúsítani! . . . Ez igazán hiba volt! . . .

Mikor Abel a zöld asztalt elhagyta, három ezer frank volt a zsebében. Épen oly közönyösen távozott a kaszinóból, mint máskor. Háromezer frank! . . . Csekélység! . . .

Reggeli tíz óra volt. Abel a szállóba sietett, egy borítékot vett elő, beletette a háromezer frankot, lepecsételte és lefeküdt.

Másnap úgy dél felé egy nagy hír terjedt el villámgyorsan.

Mindenki biztos adatok után tudakozódott . . .

Mindenki a teljes nevet akarta megtudni, nem elégedve meg a pecséten levő L. A. betűkkel.

Hiszen ez lehetetlen! Háromezer frank! . . . Ki tehát az a Krózus? . . . Nem beszéltek egyébről, csak arról, hogy egy játékos, aki tognap este háromezer frankot nyert, egész nyereségét a fürdőtelep szegény-pénztárának adományozta. Egymástól kérdezték az emberek, vajjon ki lehet ez? Mindenki ismerni szeretne volna a bőkezű adakozót.

Lamoureyre egész Dinard legnépszerűbb embere lett!

Néhány irigy ugyan azt hajtogatta, hogy a nyertes az ő pénzükkel adja a nábobot és hogy megszolgálja magukat, gunyolták Lamoureyre népszerűségét, bosszankodva afőlött, hogy egy párisi szedte el a pénzüket.

Abel beszélni hagyta őket és a markába kaczagott.

Mikor Garricourt ur tudomást nyert a nagylelkű adományról, megkönnyebbülten lélegzett föl.

Ah! jól tudta ő . . . Az egésznek a jötekonyság a rugója . . .

A jöltevő lakásába sietett, hogy elhalmazza üdvözlétével.

Két hét mult el és Garricourték a hazautazásról kezdtek beszélni.

Itt volt az ideje, hogy Abel nyilatkozzék és ő nem is habozott tovább. „Szíve érzelmeiről” kezdett beszélni Garricourt urnak és a „nagy tiszteletéről”, mely érné, ha a Garricourt-családba beléphetne, végül megkérte az öreget, hogy legyen szószólója és közölje a hölgyekkel kívánságait.

Lucienne atyja el volt ragadtatva és ő is „megtiszteltetésről”, „meglepetésről”, beszélt, s megígérte, hogy megbeszéli a dolgot nejevel, hiszen Lucienne még oly fiatal.

Az apa és az anya visszavonultak és tanácskoztak a nagy kérdésről, míg a fiatal leány kísértelt barátnőivel.

„Valóban hihetetlen! . . . Hát gondolná-e valaki!?” . . . az egész table d’hôte csak a Lamoureyre nagy gazdagságáról beszélt és az anyák — Garricourtnak észrevette — roppantul igyekeztek a nábob figyelmét magukra vonni.

Bizony feltékenykedni kezdtek egymásra, de mit tesz az! . . . Az életben a fő az, hogy az alkalmat meg tudjuk ragadni és dolgunkat okosan intézni . . . Lamoureyre igen finoman járt el, mikor az elutazás időpontját várta be, hogy nyilatkozzék. Valószínűleg, hogy ne zavarja meg a kedves kis Lucienne nyaralását.

Garricourtné férjének nyugalmat és nagy tartózkodást tanácsolt:

— Szemeidnek nem szabad mosolyogniok — szölt férje karjára téve kezét — ha beszélsz vele. Ő született párisi és azt hinné, hogy Lucienne terhünkre van, pedig nem akarjuk a karjaiba dobni . . . csak igen higgadtan járjunk el . . . Kérjünk tőle halasztást, hogy tudakozódhassunk . . . gondolkodhassunk . . . hogy Luciennek előkészíthessük. Ha szereti, pedig szereti, akkor megteszi azt, amit kívánunk.

Lamoureyre természetesen engedett.

(Folytatása következik.)

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 16-án.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Columns include 'pénz' (money) and 'ár' (price) for different categories like 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőbbségek', 'Részvények', and 'Közzététel vállalatok'.

Tisztelt vidéki revőimnek sokoldalú felszólítására van szerencsém ezennel kijelenteni, hogy

a magyarországi fióküzleteimben

és pedig:

Arad
Andrássy-tér 9.

Debreczen
Piacz 1829.

Nagy-Várad
Kishídő, Bemer-tér

Kassa
Fő-utca 29.

Kolozsvár
Fő-tér 14.

Temesvár
Hunyadi-utca 64.

ugy mint eddig és mindenkor ugyanazon szabott áron ki lesznek szolgálva, mint a

férfi- és fiuruha

központi üzletemben

Budapesten, Muzeum-körut I. szám,

(Szikszayval szemben.)

NEUMANN M.

MINDEN SORSJEGY TANFIZETÉS NÉLKÜL
MINDA 6 HUZASON JÁTSZIK

UJSÁGÍROK SORSJÁTÉKA

FŐNYEREMÉNY
100.000 KORONA

5 V. EREDETI NYEREMÉNY 20.000 KORONA SZÁBÓ
20.000 KORONA SZÁBÓ
20.000 KORONA SZÁBÓ
20.000 KORONA SZÁBÓ
20.000 KORONA SZÁBÓ

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

A BUDAPESTI UJSÁGÍROK EGYESÜLETÉNEK
sorsjáték kezelősege.

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca I. sz.

KALMI GYULA

A m. kir. szab. osztály-sorsjáték felügyelője
Budapest, VI., Teréz-körut 26. sz.

HECHT BANKHÁZ

Budapest, IV., Ferenciek-tere 6. sz.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Katángy-Naptárát 1899-re

ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe.

Fontos önévédelemre.

Buldog-Nemesi

6 lövettel revolver csak

4 frt

Hörtáska, szíjjal és tölténnyel
5 frt. Vadászfegyverek nagy
választékban.

FÜLDESSY L.

Puskaműves Budapest, Mu-
zeum-körut 3. Vidéki szétküld
és utánvét vagy pénz előzetes-
beküldése mellett. Répos árjey-
zék ingyen és bérmentve.

Való-

di francia különlegeség
gek osakis F. Bouegr
rand fils leghírevesebb pá-
tis gyárostól legelőnyösebben
beszereshetők

Polgár Sándornál

Budapest,

VII., Erzsébet-körut 60.

Részletes képe árjey-
zék ingyen és bérmentve kü-
detik

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

3059/G. sz.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaságnak a magyar korona területén fekvő vonalai részére az 1899., 1900. és 1901. években szükséges papirosok, levélborítékok és irodai anyagokra ezennel pályázat hirdetik.

Az ajánlatok f. é. december hó 16. napjának déli 12 órájáig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság ügykezelőosztályánál Budapesten (budai pályaudvar) benyújtandók és megjegyeztetik, hogy ugyanott az anyag-szerkezeltési ügyosztálynál a különleges ajánlati-kimutalás és árjegyzék feltételek, az ajánlatra szükségesleti példányok megszerezhetők, a minták is megtekinthetők és bővebb felvilágosítások nyerhetők.

Budapest, 1898. november hó 11-én.

Az ügykezelőosztály.

Önműködő csapqa

patkányfogásra 2 frt, egérfogásra
1 frt 20 kr. Felügylet nélkül
éjszakánként 40 fogható. Szag
nem marad. Beállítás nem
szükséges. Mindenütt legjobb si-
ker. Ezétküldés utánvétellel.

M. Felth Wien, II., Tabor-
strasse 11/b.

Makulatura-

papir

olcsón kapható.

Czím a kiadóhivatalban.

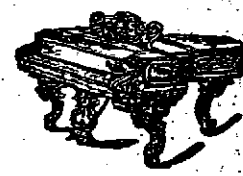
Alapított 1875-ben.

Zongorák,

pianinók és harmoniumok legolcsóbban és leg-
jobb minőségben

DEUTSCH GÁBORNÁL

Budapest, Erzsébet-tér 7. sz. (bécsi-utca sarkán.) Olcsó bérlet. Hangolások
és javítások.

A szabadalmazott

774

„FAIRBANKS“-mérlegek

százados rendszerűek, tolosulyos fémmerőkkal bírnak és a
hid minden pontján egyenlően mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-,
zsák- és raktári mérlegeinket.

különösen gazdaságok, gazdaságok, közepes és
aradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánljuk.
Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben
részesülnek.

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár-
részvénytársaság.

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.

Megrendelések közvetlen közp. irodánkhoz Andrássy-ut 14. sz. intézendők.